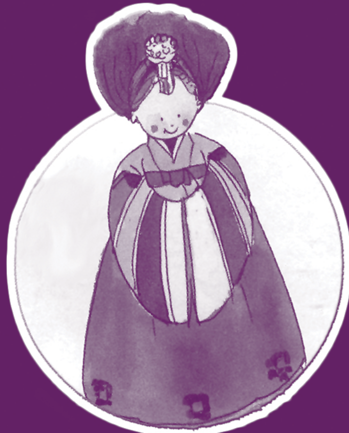

ကမ္ဘာတစ်လွှားခြေဆန့်သွား

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံများ

Cultures Around the World

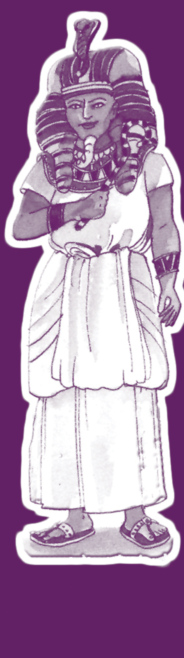

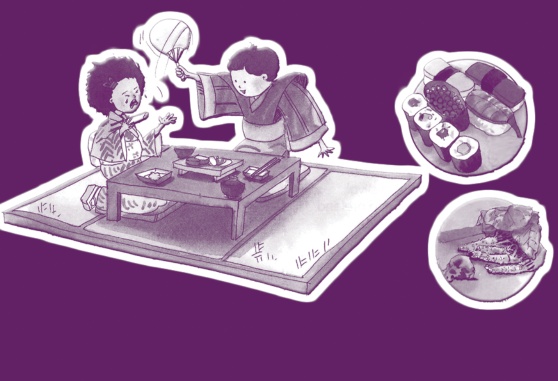

ကမ္ဘာတစ်လွှားခြေဆန့်သွား

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံများ

Cultures Around the World

Cultures Around the World (Burmese version)

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံများ

Drum Publication Group
P.O Box 66
Kanchanaburi 71000
Thailand

August 2006

drum@drumpublications.org
www.drumpublications.org

ISBN - 974-94787-1-1

မာတိကာ   စာမျက်နှာ

- အာရှ ၂ – ၂၉

- ဥရောပ ၃၀ –၄၅

- တောင်နှင့်မြောက်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ၄၆ – ၅၃

- အာဖရိက ၅၄ – ၅၉

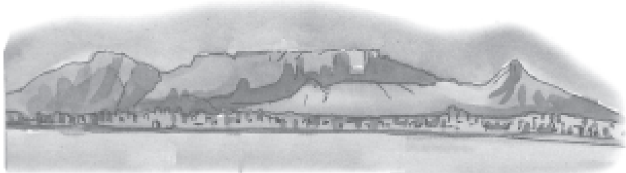

- အိုရှင်းနီးယား ၆၀ – ၆၂

နိဒါန်း

ဤကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံများစာအုပ်မှာကမ္ဘာပေါ်ရှိတိုင်းပြည်အသီးသီး၏ယဉ်ကျေးမှု၊ အလေ့အထ၊ အစားအသောက်နှင့်ထင်ရှားသောအကြောင်းအရာ/နေရာများကိုဖော်ပြထားပါသည်။ နိုင်ငံများကိုတိုက်ကြီးများအလိုက်ခွဲခြားဖော်ပြထားပါသည်။ ဤစာအုပ်ကိုအလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းကျောင်းသားများအတွက်သင်ရိုးအထောက်အကူပြုအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ရန်ရည်ရွယ်ပြီးထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဆရာ၊ ဆရာမများဤစာအုပ်ကိုသမိုင်းဘာသာနှင့်ပထဝီဘာသာသင်ကြားသည့်အခါသင်ရိုးအထောက်အကူပြုအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိတိုင်းပြည်အသီးသီးမှလူမျိုးတို့၏ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံများကိုသမိုင်းဘာသာသင်ကြားရာ၌အသုံးပြုနိုင်ပြီး၊ တိုက်ကြီးများ၏တည်နေရာ၊ တိုက်ကြီးများပေါ်ရှိနိုင်ငံများ၊ ထင်ရှားသည့်အဆောက်အအုံများ/ အကြောင်းအရာများကိုပထဝီဘာသာသင်ကြားသည့်အခါ၌အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင်အထွေထွေဗဟုသုတစာအုပ်အနေဖြင့်လည်းဖတ်ရှုလေ့လာသင်ကြားနိုင်ပါသည်။ ရုပ်ပုံများနှင့်တကွဖော်ပြထားသဖြင့်ဖတ်ရှုသူအားစိတ်ဝင်စားစေမည်ဖြစ်ပြီးရုပ်ပုံများကိုအင်္ဂလိပ်နှင့်မြန်မာစကားလုံးအညွှန်းများဖြင့်ဖော်ပြထားသဖြင့်အခေါ်အဝေါ်များကိုမှတ်မိစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ အပြင်လူများအနေဖြင့်လည်းအထွေထွေဗဟုသုတစာအုပ်အဖြစ်ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ကိုဖတ်ရှုသည့်အခါနိုင်ငံအသီးသီး၏ထင်ရှားသောအထိမ်းအမှတ်များ၊ အဆောက်အအုံများ၊ အစားအသောက်များနှင့်ဝတ်စုံအခေါ်အဝေါ်များကိုသေချာစွာမှတ်သားပါ။ ဤစာအုပ်အဆုံးတွင်၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်သောမေးခွန်းများပါရှိပါသည်။

ကမ္ဘာတစ်လှားခြေဆန့်သွား

သာယာလှပတဲ့နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်တစ်ရက်မှာသောသောနဲ့တောတောမောင်နှမနှစ်ယောက်ဟာအိပ်ယာကစောစောထပြီးသောသောကတံမျက်စည်းလှည်း၊ ကြမ်းတိုက်၊ တောတောကရေခပ်၊ ပြီးတာနဲ့မိုးမိုး(မေမေ)ဟင်းချက်ရာမှာကူလုပ်ကြပြီးရေမိုးချိုး၊ ထမင်းစားကြတယ်။ ထမင်းစားပြီးနေ့လည်တစ်ရေးတစ်မောနားချိန်မှာစာကြည့်ခန်းကိုသွားပြီးစာအုပ်စင်ကိုသွားဖွကြတယ်။ သောသောကကမ္ဘာပေါ်ရှိနိုင်ငံများအကြောင်းရေးသားထားတဲ့စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုသွားတွေ့တယ်။ ဒါနဲ့သူ့အစ်ကိုကို ပြပြီးခြံထဲကပိတောက်ပင်အောက်မှာအတူတူသွားထိုင်ဖတ်ဖို့ခေါ်လိုက်တယ်။

ခြံထဲမှာပန်းပင်ကလေးများဖူးပွင့်နေပြီးသစ်ပင်ဝါးပင်များပေါက်ရောက်နေတဲ့အတွက်အရမ်းသာယာလှပနေတယ်။ အရိပ်လည်း ကောင်းလှတဲ့အတွက်အေးမြနေတယ်။ လေအဝှေ့မှာပိတောက်ပန်းကလေးတွေရဲ့မွှေးရနံ့ဟာသင်းပျံ့နေပြီးသူတို့ရဲ့ရင်ကိုသာယာကြည်နူးစေတယ်။ သောသောနဲ့တောတောဟာလှပတဲ့ရုပ်ပုံတွေနဲ့ဖော်ပြထားတဲ့ကမ္ဘာပေါ်ရှိတိုင်းပြည်များဆိုတဲ့စာအုပ်ကိုဖတ်ရင်းနဲ့နိုင်ငံတစ်ကာကိုရောက်ဖူးချင်တဲ့စိတ်တွေတစ်ဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

“ တောတောရေ … ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့တိုင်းပြည်တွေကိုရောက်ဖူးချင်လိုက်တာနော် …”

“ အေး … သောသောရေ … ဒို့တွေကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့နိုင်ငံတွေကိုသွားလည်ရအောင် …
လာ … ဒီစက္ကူသေတ္တာကြီးထဲဝင်လိုက်…”

သောသောနဲ့တောတောဟာစက္ကူသေတ္တာကြီးထဲကိုဝင်လိုက်တာနဲ့သေတ္တာကြီးကပျံတက်သွားတယ် …

အခုသူတို့လေထဲကိုရောက်ရှိနေပြီးနိုင်ငံတွေကိုလျှောက်လည်တော့မယ် … သင်ကောသူတို့နဲ့မလိုက်ချင်ဘူးလား။

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

အာရှတိုက်

အာရှတိုက်ဟာအကြီးဆုံးသောတိုက်ကြီးဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေတစ်ဝက်ကျော်နေထိုင်တယ်။ အာရှတိုက်ထဲမှာကမ္ဘာ့ အရှည်ဆုံးမီးရထားလမ်း၊ ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးတိုင်းပြည်၊ လူဦးရေအထူထပ်ဆုံးတိုင်းပြည်နဲ့ကမ္ဘာ့အရှည်ဆုံးတံတိုင်းကြီးကို ရှာတွေ့နိုင်တယ်။ သောသောနဲ့တောတောတို့ အာရှတိုက် ကိုရောက်လာပြီ။

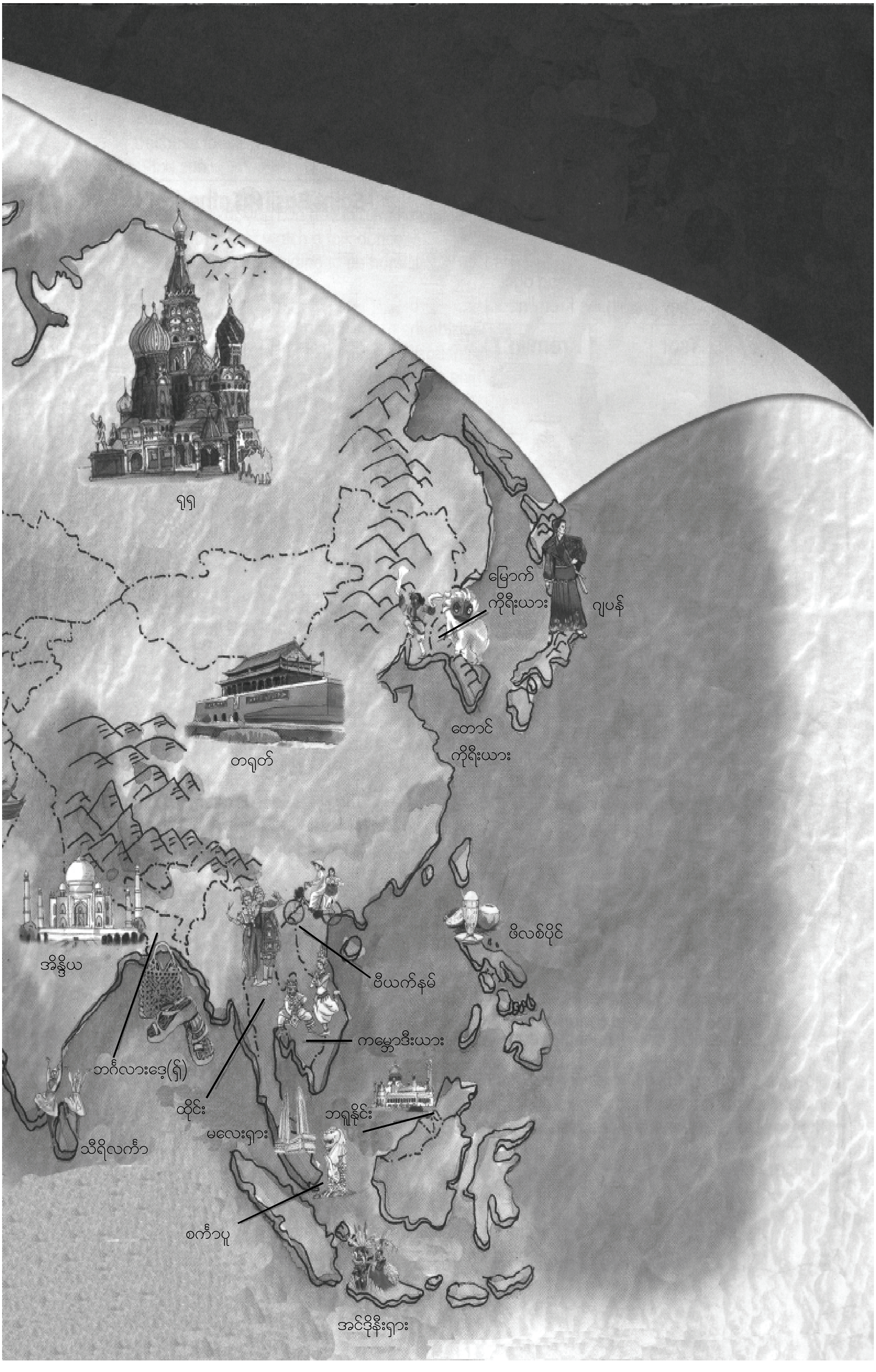
ရုရှ
မြောက်
ကိုရီးယား
ဂျပန်
တရုတ်
တောင်
ကိုရီးယား
အိန္ဒိယ
ဖိလစ်ပိုင်
ဗီယက်နမ်
ကမ္ဘောဒီးယား
ဘင်္ဂလားဒေ့(ရှ်)
ထိုင်း
ဘရူနိုင်း
မလေးရှား
သီရိလင်္ကာ
စင်္ကာပူ
အင်ဒိုနီးရှား

ရုရှ

ရုရှပြည်ဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အကြီးဆုံးနိုင်ငံဖြစ်တယ်။

❖ရုရှပြည်ကိုဟိုးအရင်တုန်းကဇာဘုရင်တွေကအုပ်ချုပ်ခဲ့တယ်။ သူတို့ဟာကရင်မလင်နန်းတော်ထဲမှာနေထိုင်ကြတယ်။

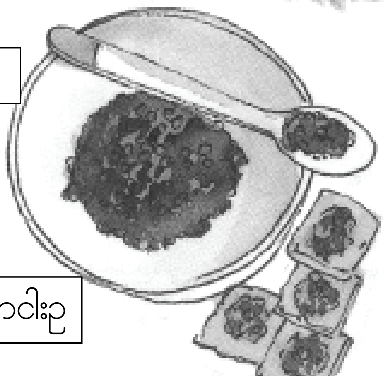

❖အချို့သူတွေကကာဗီယာလို့ခေါ်တဲ့ငါးဥအစိမ်းတွေကိုကြိုက်ကြတယ်။

❖ဆိုက်ဗေးရီးယားကရုရှနိုင်ငံရဲ့တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်တယ်။ ရုရှနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ဆိုက်ဗေးရီးယားဟာအရမ်းကိုအေးတယ်။ အစားအစာကိုမြေကြီးထဲမှာသို လှောင်ထားနိုင်တယ်။ အရမ်းအေးလို့အစားအစာတွေဟာဘယ်တော့မှသိုးမသွားဘူး။

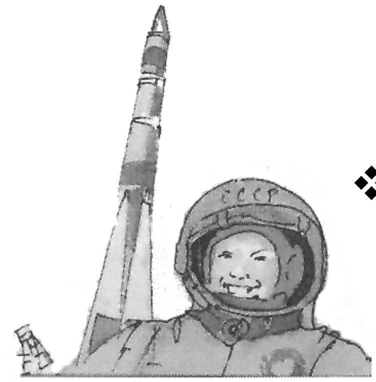

❖ယူရီဂါဂါရင်ဟာသူ့ရဲ့ဗော့စတော့ယာဉ်နဲ့ကမ္ဘာကိုပထမဦးဆုံးပတ်ခဲ့တဲ့သူဖြစ်တယ်။

Yuri Gagarin

ယူရီဂါဂါရင်

Matryoshka dolls

မာတီယော့ရှကာ

❖ ရထားပေါ်မှာဆော့ဖို့မာတီယော့ရှကာအရုပ်ကလေးတွေယူသွားနိုင်တယ်။ ဒီအရုပ်ကလေးတွေရဲ့အထဲမှာသူ့ထက်ငယ်တဲ့အရုပ်ကလေးတွေအသီးသီးရှိတယ်။

❖ရုရှပြည်မှာရှိတဲ့ထရန်ဆိုက်ဗေးရီးယန်းရထားလမ်းဟာကမ္ဘာပေါ်မှာအရှည်ဆုံးဘဲ၊ ဒီရထားလမ်းနဲ့ရုရှပြည်ကိုဖြတ်ဖို့ (၆) ရက်ကြာတယ်။

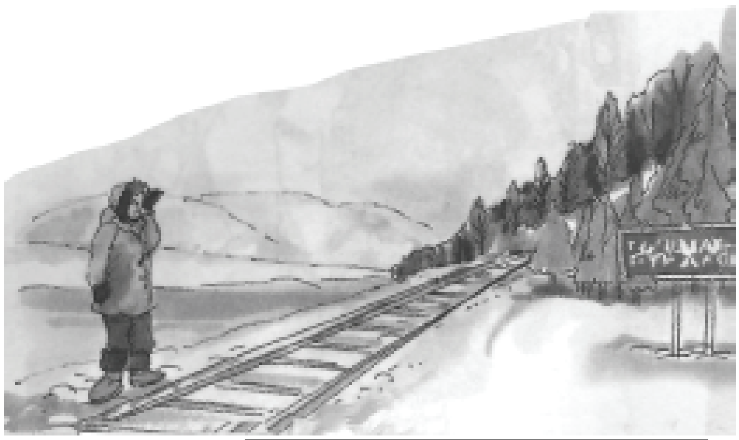

Trans-Siberian railway

ထရန်ဆိုက်ဗေးရီးယန်းရထားလမ်း

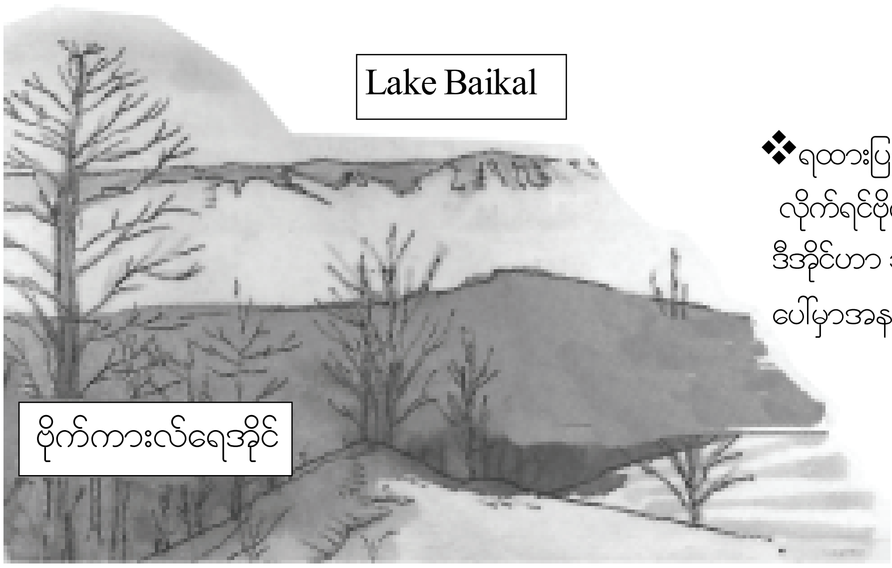

Lake Baikal

ပိုက်ကားလ်ရေအိုင်

❖ရထားပြတင်းပေါက်ကနေအပြင်ကိုကြည့်လိုက်ရင်ပိုက်ကားလ်ရေအိုင်ကိုတွေ့ရမယ်။ ဒီအိုင်ဟာ ၁ ကီလိုမီတာကျော်နက်ပြီးကမ္ဘာပေါ်မှာအနက်ဆုံးသောအိုင်ဖြစ်တယ်။

တရုတ်

တရုတ်ပြည်ဟာကမ္ဘာပေါ်မှာလူဦးရေအများဆုံးနေထိုင်တဲ့တိုင်းပြည်ဖြစ်တယ်။ လူပေါင်းသန်းတစ်ထောင်ကျော်နေထိုင်ကြတယ်။

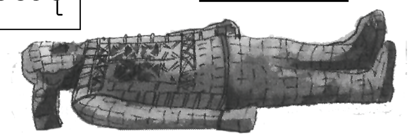

❖ပန်ဒါဝက်ဝံများဟာကြီးမားပေမဲ့အရမ်းနူးညံ့တယ်။ သူတို့ဟာဝါးတောထဲမှာနေထိုင်ပြီးဝါးမြစ်နဲ့ဝါးရွက်ကိုစားကြတယ်။

❖တရုတ်လူမျိုးဟာကျောက်စိမ်းကိုကံဆိုးမှုတွေကိုပပျောက်စေနိုင်တယ်လို့ယုံကြည်ကြတယ်။ အချို့သောကေရာဇ်ဘုရင်များရဲ့ရုပ်အလောင်းကိုကျောက်စိမ်းဝတ်စုံနဲ့တောင်မြှုပ်နှံကြတယ်။

❖ကွန်ဖြူးရှပ်ဟာဟိုးလွန်ခဲ့တဲ့နှစ် ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်ကတိုင်းပြည်ကိုဘယ်လိုအုပ်ချုပ်ရမလဲဆိုတာကိုရေးသားခဲ့တယ်။ လူတွေဟာသူ့စာအုပ်တွေကိုအခုထိလေ့လာတုန်းဘဲ။

❖ရှောင်လင်ဘုန်းကြီးများဟာကွန်ဖူးပညာမှာအရမ်းထူးချွန်ကြတယ်။ သူတို့ထဲကအတော်များများဟာဟိုးအသက် ၆ နှစ်ကထဲကကွန်ဖူးစတင်လေ့ကျင့်ကြတယ်။

❖တရုတ်လူမျိုးများဟာလဘက်ရည်သောက်ပြီးခေါက်ဆွဲကိုတူနဲ့စားကြတယ်။ လူတိုင်းတူနဲ့မစားတတ်ဘူး ... မင်းကောစားတတ်ရဲ့လား။

❖ဟိုးရှေးရှေးတုန်းကကေရာဇ်ဟာသီးခြားမြို့တော်မှာနေထိုင်ခဲ့တယ်။ သူဟာအပြင်ကိုမထွက်ရဘူး ။ သာမန်လူတွေကလဲအဲဒီမြို့တော်ထဲကိုမဝင်ရဘူး။ သူ့မြို့ရိုးက ၁၀ မီတာမြင့်တယ်။

Forbidden City

သီးခြားမြို့တော်

❖“သျှင်”ကေရာဇ်ကတော့ရန်သူတွေမလာနိုင်အောင် မဟာတံတိုင်းကြီးကိုဆောက်လုပ်ခဲ့တယ်။ သူသေဆုံးပြီးနောက်သူ့သချိုင်းဂူကိုစောင့်ကြပ်ဖို့ စစ်သည်တော် ၇၀၀၀ ရှိခဲ့တယ်။

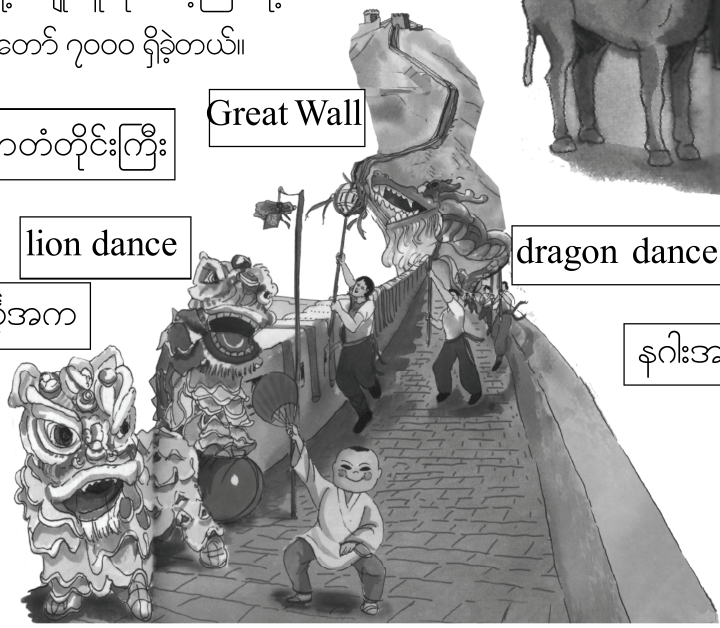

Great Wall

မဟာတံတိုင်းကြီး

terracotta soldiers

ထာရာကိုတာစစ်သည်တော်

lion dance

ခြင်္သေ့အက

dragon dance

နဂါးအက

❖ကြည့်စမ်း၊ တရုတ်နှစ်သစ်ကူးခြင်္သေ့အကနဲ့နဂါးအကကို။ ခြင်္သေ့တွေကဟိုအန်ပေါင်းလို့ခေါ်တဲ့အထုပ်နီနီကိုရအောင်လုနေကြတယ်။

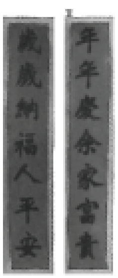

❖တရုတ်နှစ်သစ်ကူးမှာကလေးများဟာအန်ပေါင်းလို့ခေါ်တဲ့အထုပ်နီနီကလေးများကိုရရှိကြတယ်။ အထဲမှာကလေးတွေကံကောင်းစေတဲ့ငွေထည့်ပေးထားတယ်။

red packets

အန်ပေါင်း

မြောက်ကိုးရီးယား နှင့် တောင်ကိုးရီးယား

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်ခင်ကကိုးရီးယားတစ်နိုင်ငံဘဲရှိခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့အခုတော့တောင်ကိုရီးယားနဲ့မြောက်ကိုရီးယားဆိုပြီးသီးခြားနှစ်နိုင်ငံဖြစ်သွားပြီ။

❖စီဂျွန်ဘုရင်ကိုရီးယားနိုင်ငံကိုအုပ်ချုပ်တုန်းကကိုရီးယားစာမရှိခဲ့ဘူး။ ဘုရင်ဟာသူ့လူမျိုးတွေကိုရေးတတ်ဖတ်တတ်စေချင်တဲ့အတွက် (ဟန်ဂီယိုလ်) လို့ခေါ်တဲ့ကိုရီးယားအက္ခရာကိုတီထွင်ခဲ့တယ်။

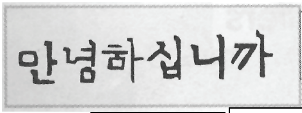

hangeul ဟန်ဂီယိုလ်

King Sejong

စီဂျွန်ဘုရင်

❖ချူစုတ်ပွဲတော်မှာကိုရီးယားတွေဟာသီးနှံရိတ်သိမ်းခြင်းအတွက်ကျေးဇူးတော်ချီးမွမ်းတဲ့ပွဲကျင်းပကြတယ်။ သူတို့ဟာဟန်ဘုတ်လို့ခေါ်တဲ့လှပတဲ့ဝတ်စုံတွေကိုဝတ်ဆင်ကြတယ်။

hanbok

ဟန်ဘုတ်

kimchi ကင်း(မ်)ချီ

❖ကင်း(မ်)ချီလို့ခေါ်တဲ့ချဉ်စပ်စပ်ဟင်းသီးဟင်းရွက်ချဉ်ဖတ်ကိုကိုရီးယားတွေကအစာစားတိုင်းတွဲစားလေ့ရှိကြတယ်။

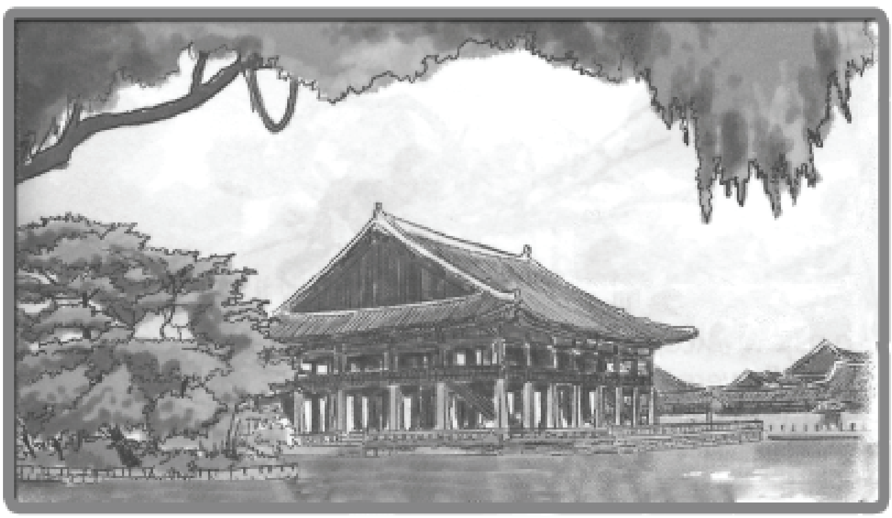

❖ကိုရီးယားဧကရာဇ်တွေဟာ "ဂျီအွန်ဘော့ဂန်" ဆိုတဲ့လှပတဲ့နန်းတော်မှာနှစ်ပေါင်း ၅၀၀ တိုင်အောင်နေထိုင်ခဲ့ကြတယ်။

Gyeongbokgung palace ဂျီအွန်ဘော့ဂန်နန်းတော်

ဂျပန်နိုင်ငံ

ဂျပန်လူမျိုးတွေကသူတို့တိုင်းပြည်ကို”နေထွက်တဲ့ပြည်”လို့ခေါ်ကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ကေရာဇ်ကိုနေနတ်မင်းရဲ့သားလို့တစ်ခါတုန်းကထင်ထားကြတယ်။

❖ဂျပန်လူမျိုးတွေဟာအီကေဘားနားပန်းအိုးထိုးနည်းနဲ့ သူတို့ရဲ့ခံစားချက်တွေကိုသရုပ်ဖော်ကြတယ်။ အီကေဘားနားပန်းထိုးနည်းဟာကဗျာတပုဒ်လိုဘဲ။ တစ်ခုရှိတာက တစ်ခုခုကိုပြောဘို့စကားလုံးတွေအစားပန်းတွေနဲ့ဖော်ပြတယ်။

ikebana

အီကေဘားနား

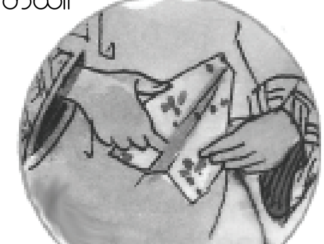

❖ဂျပန်လူမျိုးတွေဟာအိုရီဂါမီလို့ခေါ်တဲ့စက္ကူနဲ့အရုပ်မျိုးစုံကိုခေါက်တဲ့ပညာမှာအထူးကျွမ်းကျင်ကြတယ်။

origami

အိုရီဂါမီ

Boy's Day

ယောက်ျားလေးများနေ့

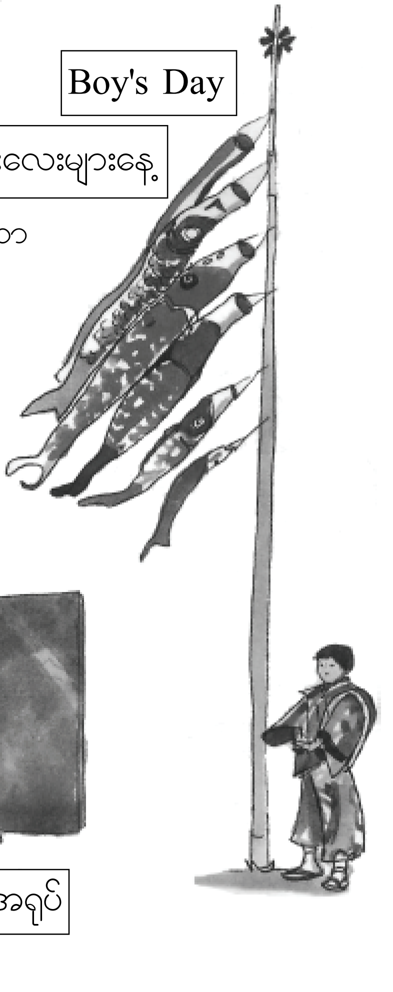

ဆာမူရိုင်း

samurai

❖ဟိုးအရင်တုန်းကဆာမူရိုင်းသူရဲကောင်းတွေဟာ သူတို့ရဲ့အရှင်သခင်စစ်ဘုရင်တွေအတွက်ရဲရဲဝံ့ဝံ့ တိုက်ခိုက်ကြတယ်။ ယောက်ျားလေးများနေ့မှာမိသားစုတွေဟာဆာမူရိုင်းရုပ်တွေကိုအိမ်ထဲမှာခင်းကျင်းပြသထားတယ်။ ဒါမှယောက်ျားလေးတွေဟာဆာမူရိုင်းလိုဘဲရဲရဲဝံ့ဝံ့သန်မာစွာနဲ့ကြီးပြင်းလာမှာဖြစ်တယ်။

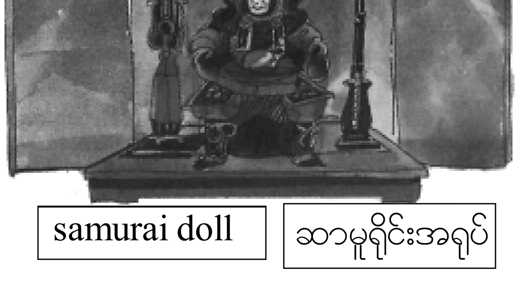

samurai doll

ဆာမူရိုင်းအရုပ်

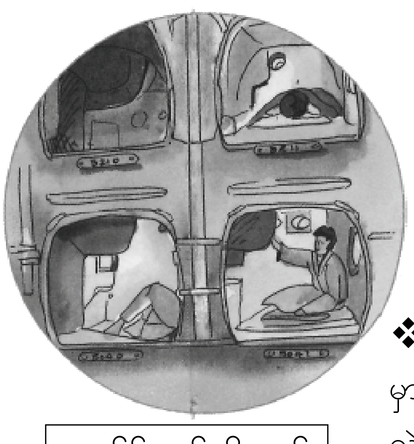

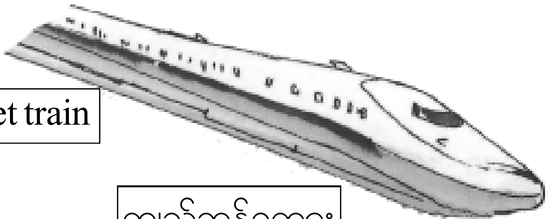

❖ နောက်ဆုံးကျည်ဆန်ရထားကိုလွှတ်သွားရင်တော့ကက်ပ်စူးလ်ဟိုတယ်မှာညအိပ်ရလိမ့်မယ်။ ဒီဟိုတယ်ရဲ့အခန်းလေးတွေဟာဘယ်လောက်သေးသလဲဆိုရင်မတ်တပ်ရပ်လို့တောင်မရဘူး။

❖ စူရှီလို့ခေါ်တဲ့ဂျပန်အစားအသောက်ကိုစားဘူးသလား။ စူရှီဆိုတာထမင်းငါးအစိမ်းအထဲမှာပင်လယ်ရေမှော် (ပင်လယ်ကျောက်ပွင့်) ပါတဲ့ဂျပန်အစားအစာဖြစ်တယ်။ စူရှီကိုဝါစာဘီနဲ့တွဲစားရတယ်။ ဝါစာဘီများများထည့်မစားနဲ့နော် … အရမ်းစပ်တယ်။

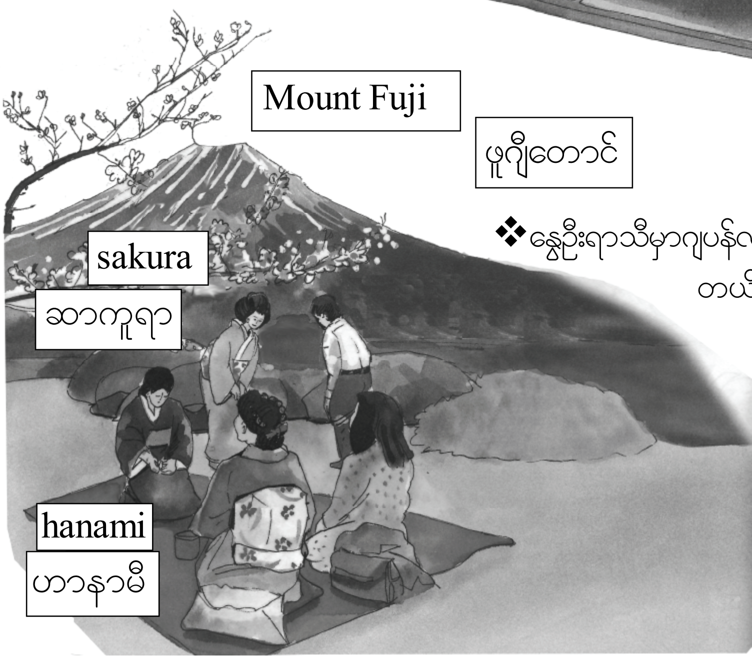

❖ နွေဦးရာသီမှာဂျပန်လူမျိုးတွေဟာဟာနာမိပျော်ပွဲစားထွက်လေ့ရှိတယ်၊ ပန်းခြံထဲမှာဆာကူရာပန်းတွေရဲ့အလှကို ခံစားကြတယ်။ အနောက်ဖက်မှာတော့ ဖူဂျီယာမာတောင်ကြီးကိုတွေ့မြင်ရတယ်။

❖ စူမိုနပန်းသမားတွေဟာအလွန်ကြီးမားကြတယ်။ သူတို့တွေစူးရှီဘယ်လောက်စားနိုင်မလဲမသိဘူးနော်။ သူတို့ဟာကိုယ်အလေးချိန်လေးဘို့လိုတယ်၊ ဒါမှနပန်းကောင်းကောင်းလုံးနိုင်မှာ။

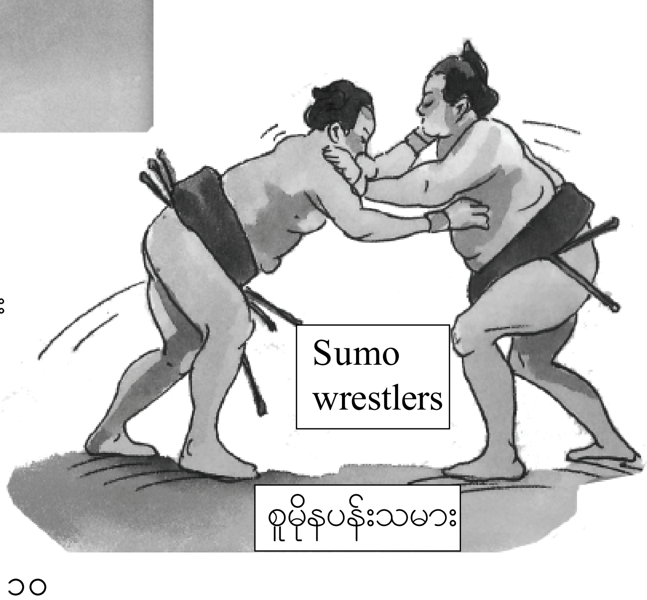

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ

ဖိလစ်ပိုင်ကိုစူးစမ်းရှာတွေ့ခဲ့တဲ့စပိန်လူမျိုးတွေကဖိလစ်ပိုင်ဆိုတဲ့အမည်ကို စပိန်ဘုရင်ဒုတိယဖိလစ်ရဲ့အမည်အတိုင်း မှည့်ပေးခဲ့ကြတယ်။

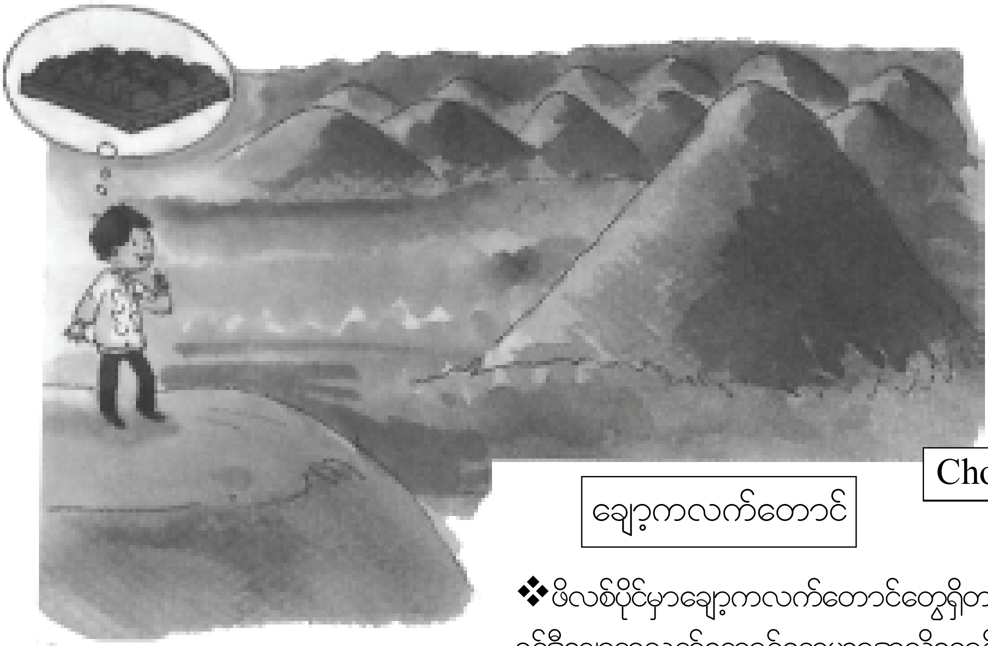

Chocolate Hills

ချော့ကလက်တောင်

❖ဖိလစ်ပိုင်မှာချော့ကလက်တောင်တွေရှိတယ်။ မိုးမရွာတာကြာရင်ဒီချော့ကလက်တောင်တွေဟာအညိုရောင်ဖြစ်သွားပြီးချော့ကလက်တွေနဲ့တူတယ်။

❖ဟာလိုဟာလိုလို့ခေါ်တဲ့ဖျော်ရည်မှာ ပိန္နဲသီး၊ အုန်းသီး၊ မြေပဲ၊ မျောက်ဥ (ကဇွန်းဥ)၊ ကြက်ဥနို့ပေါင်း၊အုန်းနို့၊ ရေခဲခြစ်နဲ့အပေါ်ကရေခဲမုန့်ရယ်ပါတယ်၊ ပူအိုက်တဲ့နေ့အတွက်အရမ်းကောင်းတဲ့ဖျော်ရည်ပေါ့။

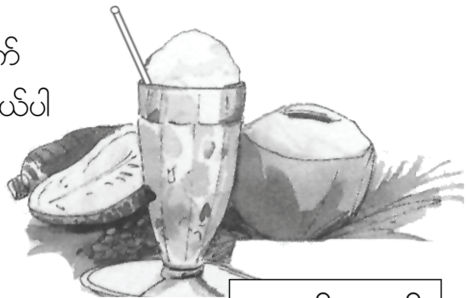

halo halo

ဟာလိုဟာလို

❖ဒီကလူအတော်များများဟာဂျစ်ကားနဲ့ခရီးသွားကြတယ်။ ဒီတစ်စီးကတော့ကြပ်ညပ်နေလိုက်တာ ... အတင်းတိုးဝင်ဘို့တောင်နေရာမရှိတော့ဘူး ...

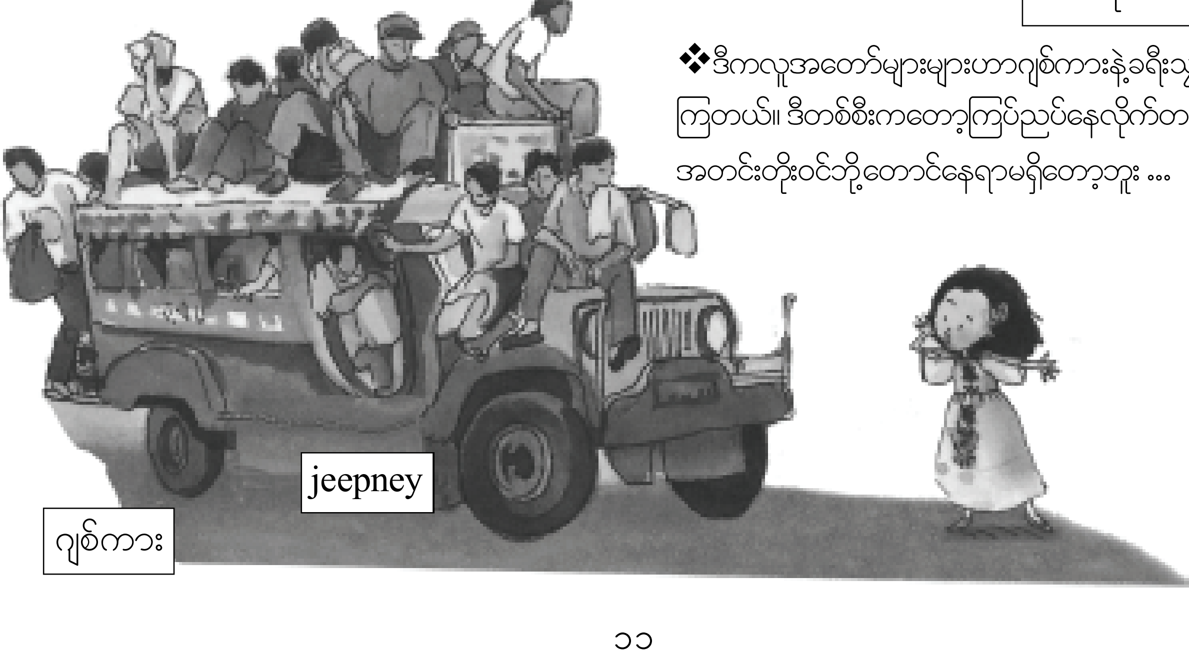

jeepney

ဂျစ်ကား

❖ပွဲတော်တွေမှာအမျိုးသား (ယောက်ျား) တွေက ဘာရွန်ထာဂါလော့ကိုဝတ်ဆင်ကြတယ်။ ဒီအဝတ်ကိုငှက်ပျောချည်ဒါမှမဟုတ်နာနတ်ချည်နဲ့ယက်ထားတဲ့ပိတ်နဲ့ချုပ်ထားတာဖြစ်တယ်။ အမျိုးသမီးများကတော့လှပတဲ့မာရီယာခလာရာဝတ်စုံတွေကိုဝတ်ဆင်ကြတယ်။

❖ဘာဟေးကူဘိုဟာဖိလစ်ပိုင်တွေရဲ့ရိုးရာအိမ်ဖြစ်တယ်။ အုန်းရွက် (Nipah) ရွက်တွေနဲ့အိမ်မိုးပြီးအိမ်ကိုဝါးနဲ့ဆောက်လုပ်ထားတယ်။ ခရစ္စမတ်ပွဲတော်မှာသူတို့ရဲ့အိမ်ကိုကြယ်ပုံသဏ္ဍာန်မီးအိမ်တွေနဲ့အလှဆင်ထားကြတယ်။

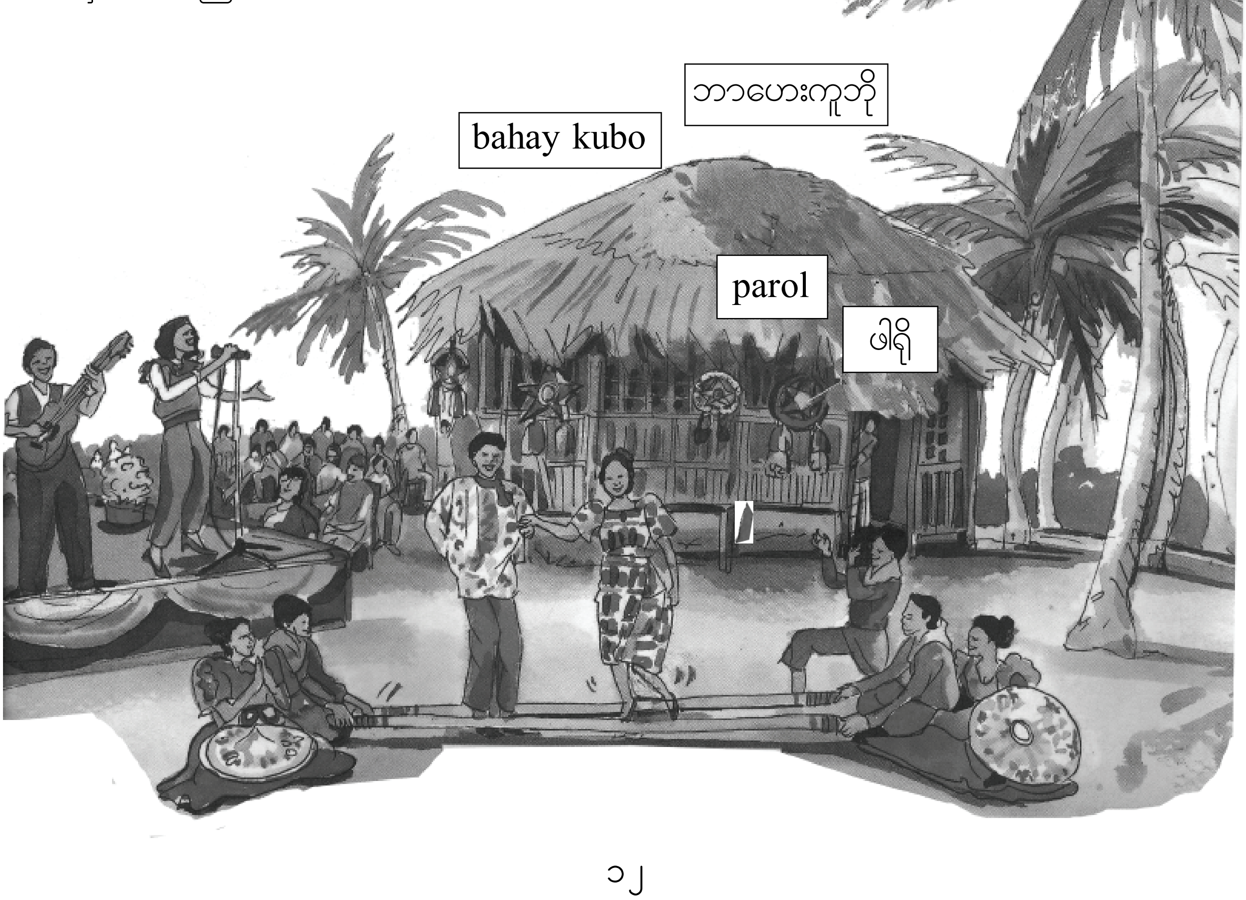

အင်ဒိုနီးရှား

ဒီကျွန်းစုကတော့အင်ဒိုနီးရှားဘဲ၊ အင်ဒိုနီးရှားမှာကျွန်းစုတွေတစ်သောင်းခုနစ်ထောင်ကျော်ရှိတယ်။ အကြီးဆုံးကျွန်းတွေကတော့စူမတြာ၊ ဂျာဗား၊ ကာလီမန်တန်၊ စူလာဝက်စီနဲ့အိုင်ရီယန်ဂျာယာတို့ဖြစ်တယ်။

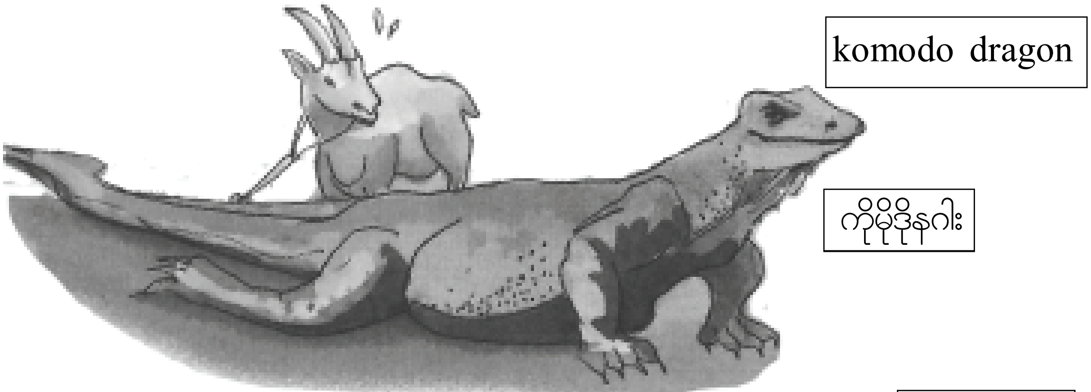

❖ကိုမိုဒိုနဂါးဟာတကယ့်နဂါးမဟုတ်ဘူး။ သူတို့တွေဟာကမ္ဘာပေါ်က အကြီးဆုံးသောအိမ်မြှောင်ဖြစ်တယ်။တခါတလေမှာဆိတ်တွေကိုတောင် စားတယ်... ကြောက်စရာကြီး ...

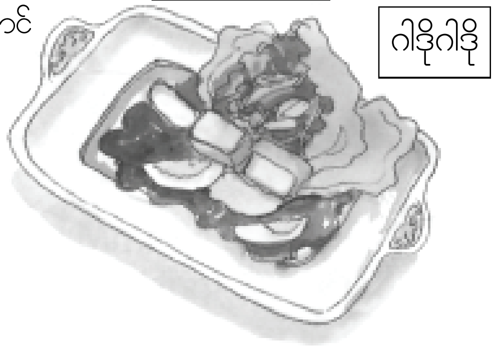

❖ဂါဒိုဂါဒိုဟာဟင်းသီးဟင်းရွက်ကိုအမွှေးအကြိုင်နဲ့စပ်စပ်ပြုလုပ်ထားပြီးမြေပဲအချဉ်ရည်နဲ့စားရတဲ့အစာဖြစ်တယ်။အင်ဒိုနီးရှားတွေကြိုက်တဲ့အစားအသောက်ပေ့ါ။

❖ဘာလီအကမယ်တွေက၊ ကတဲ့အခါမျက်လုံးလေးတွေကိုတစ်ချိန်ထဲမှာဘဲရွေ့လျားကစားတဲ့အတွက်လှုပ်ရှားနေတဲ့အရုပ်ကလေးတွေလိုဘဲ။ ဂယ်မီလန်သံစုံတီးဝိုင်းကိုနားထောင်ကြည့်စမ်း၊ မောင်းတွေ၊ ဗုံတွေ၊ ပုလွေတွေ၊ ဗျပ်စောင်းတွေနဲ့သစ်သားပတ္တလားသံတွေကိုကြားလား။

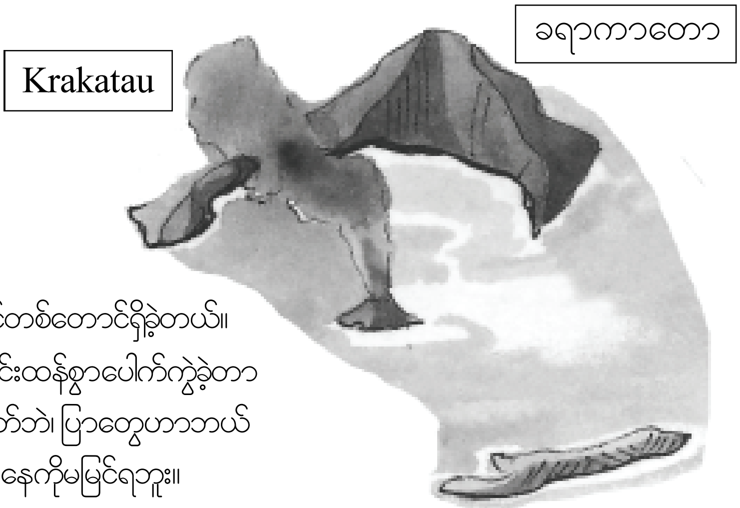

❖ခရာကာတောကျွန်းပေါ်မှာမီးတောင်တစ်တောင်ရှိခဲ့တယ်။ ၁၈၈၃ ခုနှစ်တုန်းကအဲဒီမီးတောင်ဟာပြင်းထန်စွာပေါက်ကွဲခဲ့တာ ကျွန်းတစ်ကျွန်းလုံးပျောက်ကွယ်လုမတတ်ဘဲ၊ ပြာတွေဟာဘယ် လောက်များသလဲဆိုတာ ၂ ရက်လုံးလုံးနေကိုမမြင်ရဘူး။

❖အူရန်အူတန် (Orang Utan) ရဲ့အဓိပ္ပါယ်က "တောထဲကလူ" တဲ့။ ဒီအူရန်အူတန်မျောက်တွေကလူနဲ့မတူဘူးလား။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံရဲ့မိုးသစ်တောထဲမှာကမ္ဘာပေါ်ကအကြီးဆုံးနဲ့အနံဆုံး ရက်ဖလက်ရှားပန်းကိုတွေ့ရမည်။ သူ့အနံ့ကအအ သားဟင်းသိုးတဲ့အနံ့နဲ့တူတယ်။

❖ဒီအမျိုးသမီးကပါတိတ်လုပ်နေတာလေ၊ ဒီပိတ်စပေါ်မှာ ဖယောင်းအချို့သုတ်ထားတယ်။ သူမကဒီအဝတ်ကိုအရောင် ရှိတဲ့ရေထဲထည့်လိုက်တဲ့အခါအရောင်တွေဟာဖယောင်းမရှိတဲ့ နေရာမှာကျန်ခဲ့တယ်။

စင်္ကာပူ

စင်္ကာပူနိုင်ငံမှာလူမျိုးပေါင်းများစွာအတူတကွငြိမ်းချမ်းစွာနေထိုင်တာကိုတွေ့ရမယ်။

❖ဗန်ဒါမစ်(စ်)ဂျိုအာကွင်းကိုတွေ့ဖူးလား? အဲဒါလူမဟုတ်ဖူး၊ စင်္ကာပူနိုင်ငံရဲ့အမျိုးသားပန်းဖြစ်တယ်။ အဲဒီပန်းကိုချန်ဂီလေဆိပ်ရဲ့သစ်ခွပန်းခြံထဲမှာတွေ့ရမယ်။

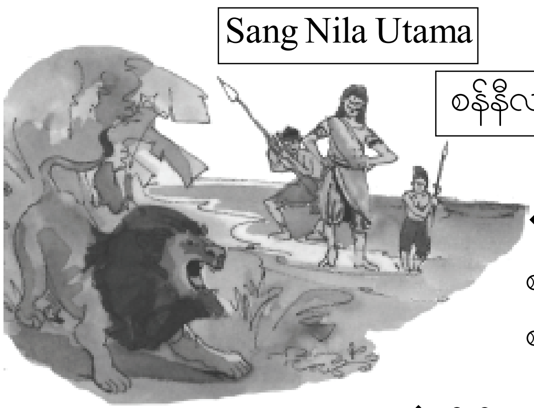

❖ဟိုးလွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၈၀၀ မတိုင်ခင်ကစန်နီလာဥတ္တမဟာစင်္ကာပူကိုခြေချတဲ့အခါခြင်္သေ့တစ်ကောင်ကိုတွေ့ခဲ့ပြီးဒီနေရာကိုစင်ကာပူရလို့ခေါ်ဝေါ်တယ်။ ခြင်္သေ့မြို့တော်လို့အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။

❖ဆိုက်ကားမောင်းတဲ့လူတွေလဲအများကြီးဘဲ၊ ဆိုက်ကားစီးရတာတော့ပျော်စရာကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့နင်းရတာတော်တော်ပင်ပန်းတယ်။

❖ဟိုးလွန်ခဲ့တဲ့အချိန်တုန်းကစန်စူအီအမျိုးသမီးများဟာလေးလံတဲ့အုတ်ခဲတွေကိုထမ်းပြီးစင်္ကာပူအဆောက်အဦအတော်များများဆောက်လုပ်ရာမှာကူညီခဲ့ကြတယ်။

❖စင်္ကာပူမြစ်ထဲမှာဘမ်မော်တော်ကိုစီးရင်အက်စ်ပလဲနိတ် (**Esplanade**) ဇာတ်ရုံကိုတွေ့ရမယ်။ လူတွေကဒီမှာ ဇာတ်ပွဲတွေနဲ့ပြဇာတ်တွေကိုကြည့်ကြတယ်။ မာလိုင်းယန်းရုပ်ထုကိုတွေ့လား။ ခေါင်းကခြင်္သေ့ခေါင်းဖြစ်ပြီးအောက်ပိုင်းကငါးမြီးနဲ့ခြင်္သေ့တစ်ပိုင်းငါးတစ်ပိုင်းရုပ်ထုပေ့ါ။

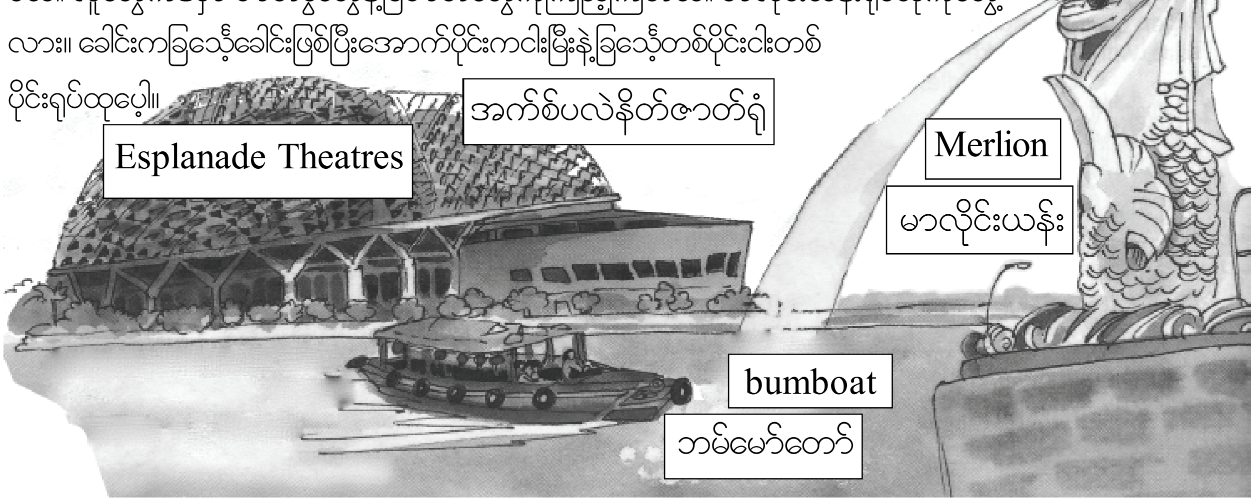

မလေးရှား

မလေးရှားနိုင်ငံကိုစုလတန်ဘုရင်ကအုပ်ချုပ်တယ်။ မလေးရှားနိုင်ငံမှာစုလတန်ဘုရင်အများဆုံးဘဲ။ သူ့မှာစုလတန် ၉ ပါးရှိတယ်။

❖မလေးရှားမှာအဆောက်အဦအမျိုးမျိုးကိုတွေ့ရမယ်။ မြို့တော်မှာပက်ထရိုနာ(စ်)မျှော်စင်လိုမြင့်မားတဲ့အမွှာမျှော်စင်ကိုတွေ့ရမယ်။

Petronas Towers

ပက်ထရိုနာ(စ်)မျှော်စင်

Melaka

မယ်လာကာ

❖မယ်လာကာမှာတော့ ဒတ်(ချ်)၊ ဗြိတိန်နဲ့ ပေါ်တူဂီတွေဆောက်ခဲ့တဲ့ဥရောပအဆောက်အဦဟောင်းတွေကိုတွေ့ရမယ်။

❖အချို့လူတွေကတော့ကမ်ပန်အိမ်လို့ခေါ်တဲ့သစ်သားအိမ်တွေမှာနေထိုင်ကြတယ်။

kampung house

ကမ်ပန်အိမ်

❖အမယ်–ဆာတေးကင်အနံ့ပါလား။ဆာတေးလို့ခေါ်တဲ့မီးသွေးဖိုနဲ့ကင်တဲ့အသားကင်ကိုမြေပဲအချဉ်နဲ့တို့စားရတယ်။

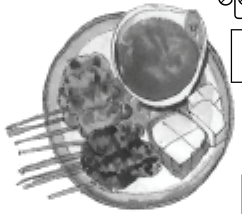

satay

ဆာတေး

❖တံငါသည်တွေကတော့ပင်လယ်ပေါ်မှာဆောက်ထားတဲ့ကီလွန်လို့ခေါ်တဲ့ရေပေါ်ကအိမ်တွေပေါ်မှာနေပြီးအနီးအနားကငါးတွေကိုဖမ်းဘို့ငါးဖမ်းတဲ့ပိုက်ကွန်တွေလဲရှိကြတယ်။

Hari Raya Aidilfitri

ဟာရီရာယာအီဒီလ်ဖီထရီပွဲ

❖ဟာရီရာယာအီဒီလ်ဖီထရီပွဲကိုမူဆလင်လူမျိုးတွေဝါထွက်တဲ့အခါမှာကျင်းပလေ့ရှိတယ်။ ကလေးတွေဟာလူကြီးတွေထံမှာအပြစ်ဝန်ချတောင်းပန်ကြတယ်။ လူတိုင်းအဝတ်အစားအသစ်တွေကိုဝတ်ဆင်ကြတယ်။

giant turtle

ပင်လယ်လိပ်

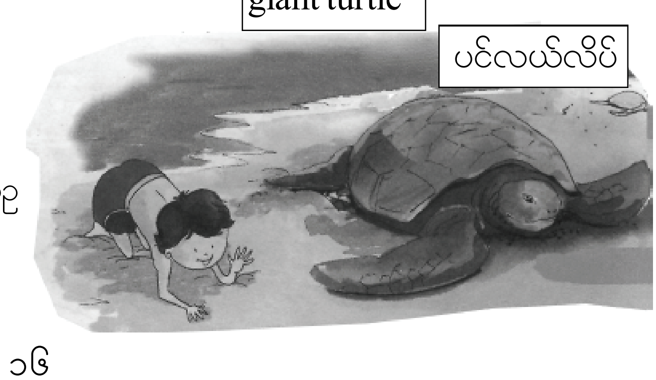

❖ရှူး—ပင်လယ်လိပ်မတွေဟာပင်လယ်ကမ်းခြေမှာဥလေ့ရှိကြတယ်။ တိတ်တိတ် နေကြ၊ တော်ကြာလိပ်မကြီးထွက်ပြေးသွားလိမ့်မယ်။

ဘရူနိုင်း

ဘရူနိုင်းရဲ့တရားဝင်အမည်ဟာနီဂါရာဘရူနိုင်းဒါရုဆလမ်ဆိုတာသင်သိရဲ့လား။
မလေးလိုအဓိပ္ပါယ်က "ငြိမ်းချမ်းရေးအိမ်" ဖြစ်တယ်။

❖ကျော်ကြားထင်ရှားတဲ့အိုမာအလီစေဖူဒီယန်ဗလီဟာကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်ကအကောင်းဆုံးအရာတွေနဲ့ဆောက်လုပ်ထားတာဖြစ်တယ်။ အပြင်ဘက်ကရွှေအမိုးလုံးလုံးလေးတွေဟာနေရောင်ထဲမှာတလက်လက်တောက်ပနေကြတယ်။ အထဲက မှန်နဲ့လုပ်ထားတဲ့မီးပဒေသာတွေကလဲအခန်းကျယ်ကြီးတွေထဲမှာလင်းထိန်နေတယ်။

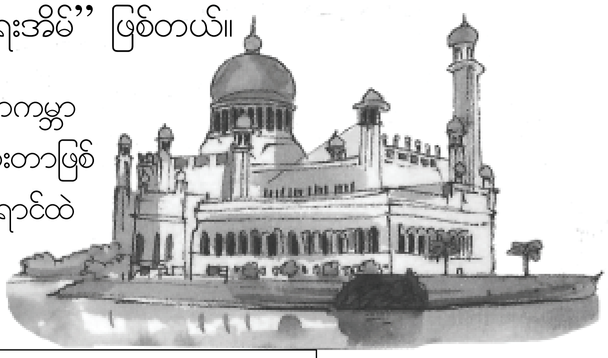

❖ဟာရီရာယာအီဒီလ်ဖီထရီအချိန်မှာစူလ်တန်ဟာသူ့တိုင်းသူပြည်သားတွေကိုသူ့နန်းတော်ကိုဖိတ်ခေါ်တယ်။ တိုင်းသူပြည်သားတွေဟာစူလ်တန်ကိုတွေ့ဘို့သူတို့ရဲ့အကောင်းဆုံးအဝတ်တွေကိုဝတ်ဆင်သွားကြတယ်။ သူတို့ဝတ်တဲ့ဂျွန်းဆရတ်ဝတ်စုံ တွေဆိုရင်အထဲမှာရွှေချည်၊ ငွေချည်တွေရှိတယ်။

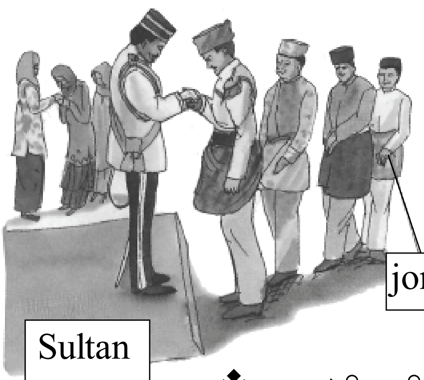

❖အူလူထဲမ်ဘူရွန်ပန်းခြံထဲကသစ်ပင်ထိပ်မှာဆောက်ထားတဲ့တံတားပေါ်ကလျှောက်ကြည့်ရင်သစ်ပင်ပေါ်မှာနေထိုင်သလိုဘဲခံစားရမယ်။

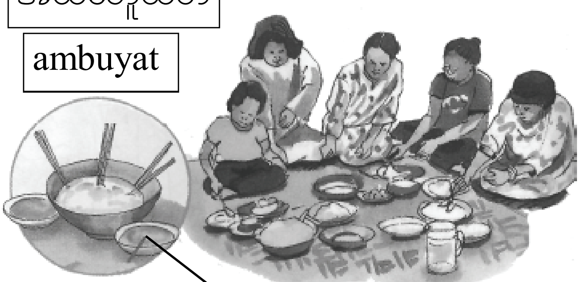

❖အယ်မ်ဘူယတ်ဆိုတာသာကူနဲ့လုပ်ထားတဲ့စေးကပ်တဲ့မုန့်ဖြစ်တယ်။ သူ့ကိုတူနဲ့ပတ်ပြီးသရက်သီးအချဉ်ရည်နဲ့နှစ်ပြီးစားရတယ်။

❖လူပေါင်း ၃၀၀၀၀ ကျော်ဟာရေပေါ်ရွာတွေမှာနေထိုင်ကြတယ်။ အငှားမော်တော်နဲ့ကျောင်းတွေ၊ ဆေးခန်းတွေ၊ ဈေးဆိုင်တွေ၊ ဓါတ်ဆီဆိုင်နဲ့မွတ်ဆလင်ဘုရားကျောင်းကိုသွားလို့ရတယ်။ ဒီရွာကလူတွေကအယ်မ်ဘူယတ်လို့ခေါ်တဲ့အစားအသောက်ကိုစားကြတယ်။

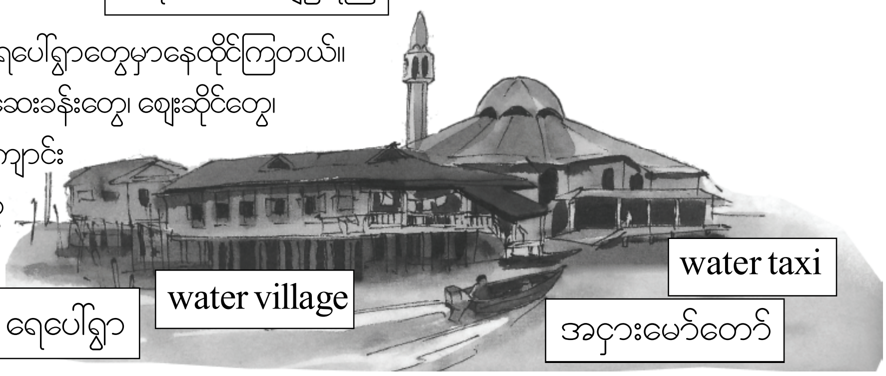

ကမ္ဘောဒီးယား

လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း၉၀၀ မတိုင်မီတုန်းကကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံဟာအလွန်ကြီးကျယ်ခမ်းနားတဲ့ထီးနန်းနိုင်ငံကြီးဖြစ်ခဲ့တယ်။ အခုထက်ထိသူ့ရဲ့ဘုရားကျောင်းတွေနဲ့ပန်းပုတွေရှိနေတုန်းဘဲ။

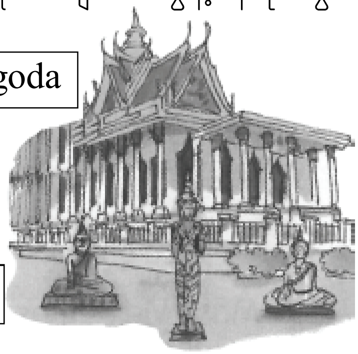

❖ငွေဘုရားမှာစိန်အလုံး ၉၀၀၀ ကျော်စီခြယ်ထားတဲ့ရွှေဆင်းတုနဲ့သူ့ပတ်ပတ်လည်မှာတော့ငွေဆင်းတုကြေးဆင်းတုနဲ့စကျင်ကျောက်ဆင်းတုတွေရှိတယ်။

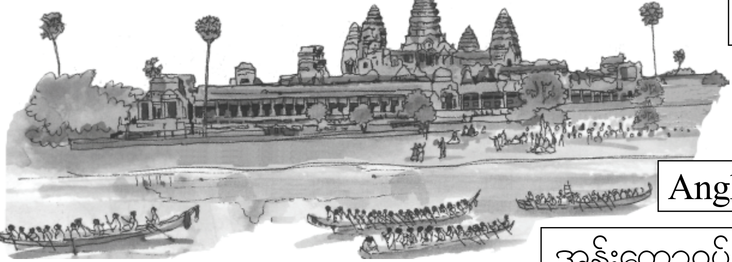

❖အန်းကောဝပ်ဟာအလွန်ထင်ရှားတဲ့ဟိန္ဒူဘုရားကျောင်းဖြစ်တယ်။ ဟိန္ဒူတွေရဲ့သန့်ရှင်းသောမိရုတောင်နဲ့တူအောင်ဆောက်လုပ်ထားတာဖြစ်တယ်။ သူ့ရဲ့မျှော်စင် ၅ ခုဟာတောင်ထွတ်တွေနဲ့တူပြီးသူ့ရဲ့ပတ်ပတ်လည်ကကျုံးဟာသမုဒ္ဒရာနဲ့တူတယ်။ သူ့ရဲ့နံရံပေါ်ကထွင်းထားတဲ့ပန်းပုရုပ်တွေဟာပုံပြင်နဲ့အကြောင်းအရာအမျိုးမျိုးကိုဖေါ် ပြနေတယ်။

❖တော်လယ်စပ်မြစ်ဟာတစ်နှစ်ကိုရေစီးကြောင်းနှစ်ခါပြောင်းလဲတယ်။ မြစ်ရေဟာနောက်ပြန်စီးတဲ့အခါအနားမှာရှိတဲ့သစ်တောကိုရေကြီးစေတယ်။ မြစ်ရေတစ်ခါရွှေတည့် တည့်ပြန်စီးတဲ့အခါမှာတခါတရံငါးတွေဟာသစ်ပင်ပေါ်မှာကပ်ကျန်ခဲ့တယ်။

❖ကမ္ဘောဒီးယားမှာပိုးကောင်ကြော်တွေကိုနေ့လည်စာအဖြစ်စားကြတယ်။ စမ်ချရုပ်လို့ခေါ်တဲ့အစာကဝက်သားနဲ့တိုဟူးကိုထမင်းနဲ့လုံးထားတာ။ အဲဒါကိုငံပြာရည်နဲ့တို့စားရတယ်။အဲဒီငံပြာရည်ကဆားနဲ့နယ်ထားတဲ့ငါးကိုပုလင်းထဲ မှာ ၃ လလောက်သိပ်ထားတဲ့ငံပြာရည်ဖြစ်တယ်။

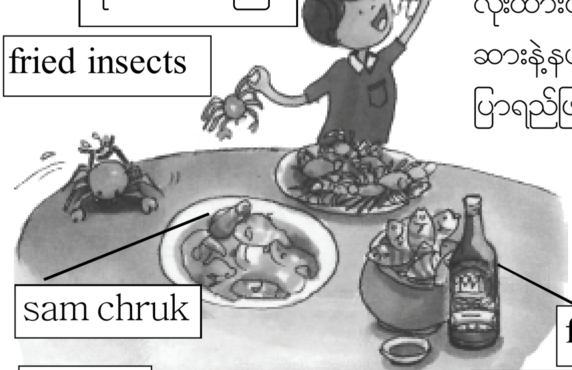

❖ကမ္ဘောဒီးယားအကတွေမှာပါဝင်တဲ့ကချေသည်အားလုံးလိုလိုဟာမိန်းမတွေဘဲဖြစ်တယ်။ ယောက်ျားဆိုလို့မျောက်အဖြစ်သရုပ်ဆောင်တဲ့သူဘဲပါတယ်။

ဗီယက်နမ်

ဗီယက်နမ်လူမျိုးများဟာလယ်သမား(သို့)တံငါသည်တွေဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတာ သိချင်ရင်အောက်ကစာပိုဒ်ကိုဖတ်ကြည့်ပါ။

❖ပုံပြင်တစ်ခုထဲမှာနဂါးမင်းဟာနတ်သမီးတစ်ပါးနဲ့လက်ထပ်ပြီးကလေးအယောက်တစ်ရာထွန်းကားတယ်။ ဒီကလေးတွေဟာပထမဆုံးသောဗီယက်နမ်လူမျိုးဖြစ်တယ်လို့ပြောကြတယ်။ နတ်သမီးကကုန်းပေါ်မှာနေပြီးနဂါးမင်းကတော့ရေထဲမှာနေတယ်။ ဒါကြောင့်ဗီယက်နမ်လူမျိုးတွေဟာတစ်ချို့ကလယ်သမားဖြစ်ပြီးတစ်ချို့ကတံငါသည်တွေဖြစ်တယ်။

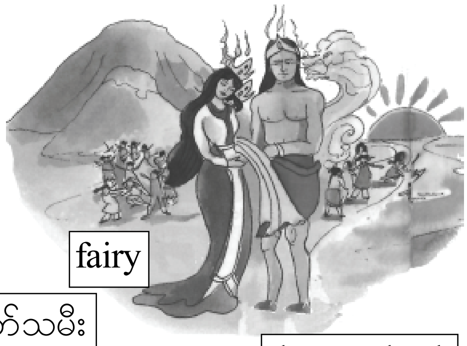

❖ဗီယက်နမ်မိန်းကလေးတွေဟာအာအိုဒိုင်ယာ (ao dia) လို့ခေါ်တဲ့လှပတဲ့ဝတ်စုံကိုဝတ်ဆင်ပြီး နော(န်)လာ (non la) လို့ခေါ်တဲ့ခမောက်ကြီးကြီးတွေကို ဆောင်းကြတယ်။ နေရာတိုင်းမှာစက်ဘီးတွေကိုစီးကြတယ်။

❖ဗီယက်နမ်အစားအသောက်များဟာလတ်ဆတ်မွှေးကြိုင်ပြီးအထဲမှာဟင်းသီးဟင်းရွက်အများအပြားထည့်ထားတယ်။ ချာဂျီအိုနဲ့ဖိုစွပ်ပြုတ်တွေဟာအရသာရှိပြီးကျန်းမာစေတယ်။

❖ဒီခြင်းတောင်းပုံစံသေးငယ်ဝိုင်းဝန်းတဲ့လှေကိုစီးရတာသစ်သီးစေ့အကြီးကြီးရဲ့အခွံထဲမှာနေရသလိုပဲ။ ဒီလှေတွေကိုတံငါသည်တွေကသူတို့ရဲ့ငါးဖမ်းလှေဆီသွားတဲ့အခါစီးသွားဖို့သုံးလေ့ရှိတယ်။

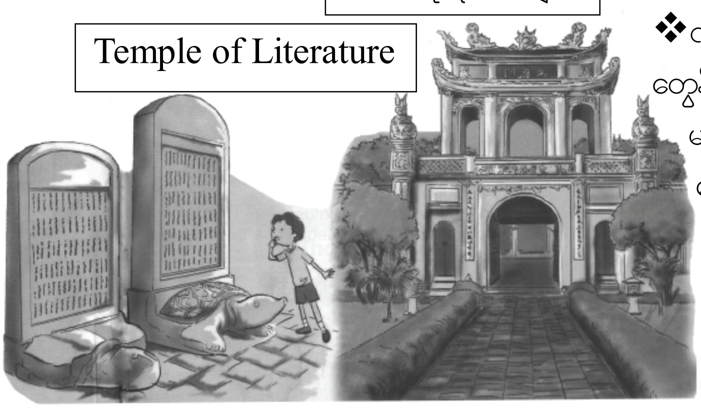

❖လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၅၀၀ မတိုင်ခင်ကကျောင်းသားတွေနိုင်ငံတော်စာမေးပွဲကိုအောင်မြင်တဲ့အခါသူ့ရဲ့အမည်ကိုစာပေဆိုင်ရာဘုရားကျောင်းမှာရှိတဲ့ကျောက်ပြားပေါ်မှာထွင်းထားတယ်။ ဟိုးလွန်လေပြီးတဲ့အချိန်ကပညာတော်သင်တွေရဲ့နာမည်တွေကိုတွေ့လား။

ထိုင်းနိုင်ငံ

ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့မြို့တော်ဟာကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့မြို့တော်အမည်အားလုံးထဲမှာအရှည်လျားဆုံးဘဲ။ သူ့ရဲ့တရားဝင်အမည်ဟာကရွန်ထေ့မဟာနခေါ်(န်)၊ အမော်ရတ်တနတ်ကိုစင်၊ မဟင်းထရာယုတ္တယ၊ မဟာဒီလိုဖုတ်နို့ဖာရတ်၊ ရတ်ချထာနီဘူရီရွမ်၊ ဥဒွန်ရာချနီဝေ့မဟာစာထန်၊ အမော်ဖိမန်၊ အဝတန်စာထစ်၊ စာခါထတ်တိရဝိစနုကမ်ပရာစစ်ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့လူအများက "ဘန်ကောက်" လို့ဘဲခေါ်ကြတယ်။

❖ပြိုင်ဖက်ကင်းတဲ့မြဘုရားဆင်းတုကတော့ထိုင်းနိုင်ငံကအထွဋ်အမြတ်ထားတဲ့ဆင်းတုတော်ဖြစ်တယ်။ ထိုင်းဘုရင်ဟာမြဘုရားကိုတစ်နှစ်သုံးခါဝတ်ရုံပြောင်းလဲဝတ်ဆင်ပေးတယ်။ ဒီမြဘုရားဝတ်ရုံကိုရွှေနဲ့အဖိုးတန်ကျောက်မျက်ရတနာတွေနဲ့စီခြယ်ထားတယ်။

❖ထိုင်းပိုးထည်တွေဟာလှပတဲ့အဆင်နဲ့ဒီဇိုင်းကြောင့်အရမ်းထင်ရှားတယ်။

❖တုန်းယမ်ကွန်းကိုသောက်ကြည့်မလား။တုန်းယမ်ကွန်းလို့ခေါ်တဲ့ပုစွန်ရယ်၊အမွှေးအကြိုင် တွေနဲ့ငြုပ်သီးရယ်၊ သံပုရာရည်ရယ်ပါတဲ့ပူစပ်ချဉ်မွှေးတဲ့ဟင်းချိုကိုထိုင်းလူမျိုးတွေအလွန် ကြိုက်နှစ်သက်ကြတယ်။

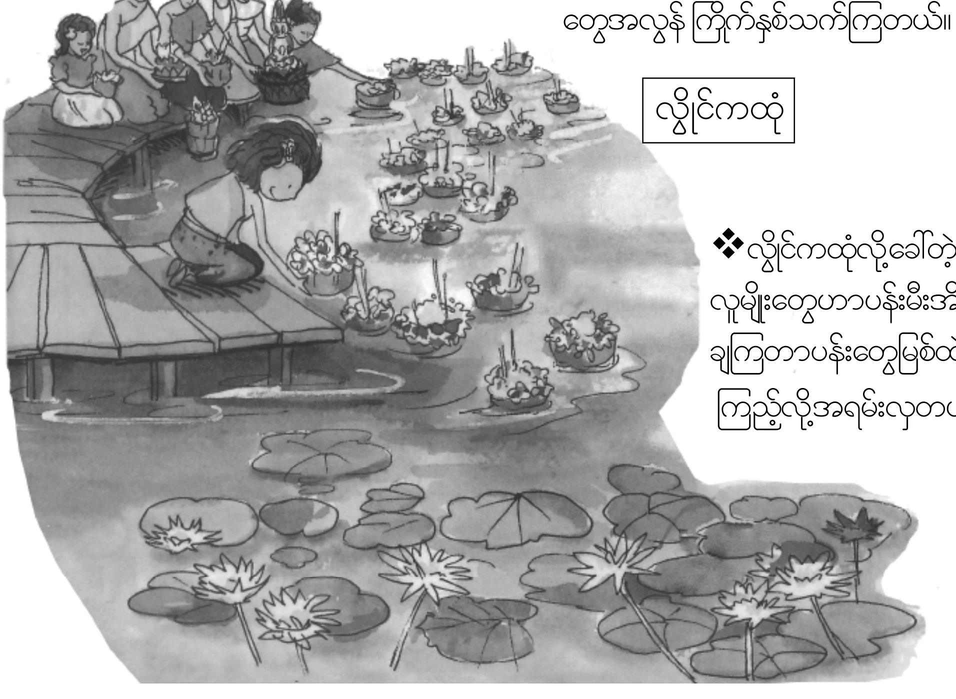

❖လွိုင်ကထုံလို့ခေါ်တဲ့ထိုင်းရိုးရာပွဲမှာထိုင်းလူမျိုးတွေဟာပန်းမီးအိမ်တွေကိုရေထဲမျှောချကြတာပန်းတွေမြစ်ထဲမှာမျှောနေသလိုဘဲ။ ကြည့်လို့အရမ်းလှတယ်။

ဘင်္ဂလားဒေ့(ရှ်)

ဘင်္ဂလားဒေ့(ရှ်)နိုင်ငံဟာပူအိုက်စွတ်စိုတယ်။ မိုးအလွန်များတဲ့အတွက်နိုင်ငံရဲ့နေရာအချို့ဟာအချိန်တိုင်းလိုလိုရေကြီးလေ့ရှိတယ်။

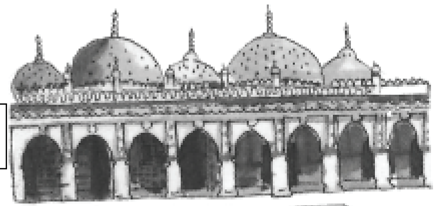

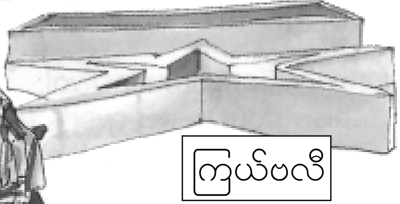

❖ဒီလူဟာဂုံလျှော်ပင်ကိုရိတ်နေတယ်။ ဒီဂုံလျှော်ပင်ကိုအခြောက်လှန်းပြီးကြိုးတွေ၊ ပိတ်စအိတ်တွေနဲ့အခြားပစ္စည်းအမျိုးမျိုးပြုလုပ်နိုင်တယ်။

❖ကြယ်မူဆလင်ဘုရားကျောင်းရဲ့အမိုးမှာတောက်ပတဲ့ကြယ်တွေအများကြီးရှိတယ်။ ဆိုက်ကားဆရာတွေဟာသူတို့ရဲ့ဆိုက်ကားကိုအရောင်မျိုးစုံနဲ့လှပအောင်ပြင်ဆင်ထားတယ်။

❖ဘင်္ဂလားဒေ့(ရှ်)အမျိုးသမီးတွေဟာဆါရီလို့ခေါ်တဲ့အဝတ်ကိုဝတ်လေ့ရှိတယ်။ သူတို့ရဲ့ဆါရီဟောင်းနွမ်းစုတ်ပြဲသွားရင်လွှင့်မပစ်ကြဘူး၊ နာရှီခန်သာလို့ခေါ်တဲ့ဂွမ်းစောင် (သို့)အိပ်ရာခင်းအဖြစ်ပြန်ချုပ်ကြတယ်။ နာရှီခန်သာစောင်၊ အိပ်ရာခင်းတိုင်းဟာချုပ်လုပ်သူရဲ့ပုံပြင်တွေကိုဖော်ပြနေတယ်။

❖ကြည့်စမ်း၊ ဒို့ရဲ့ပန်ဂျာဘီဝတ်စုံကို၊ ဒီဝတ်စုံကိုပေ့ါပါးတဲ့ဂျမ်ဒါနီပိတ်စနဲ့ချုပ်ထားတယ်။ ဒီပိတ်စကိုဝတ်ထားရင်လေထဲမှာလွင့်နေတော့လေနဲ့လုပ်ထား တဲ့ပိတ်လို့ တောင်ထင်ရတယ်။

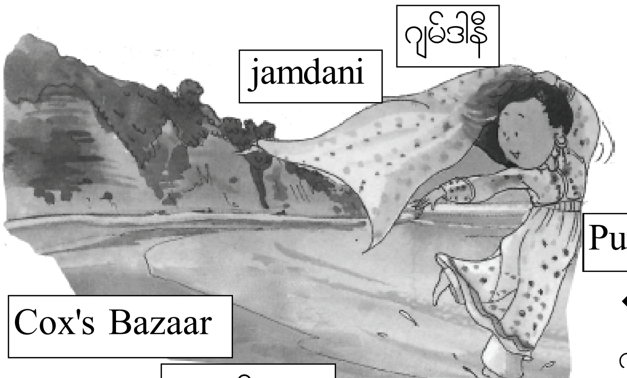

❖ဘင်္ဂလားဒေ့(ရှ်)မှာရှိတဲ့ကော့စ်ဘဇာကမ်းခြေဟာ ၁၂၀ ကီလိုမီတာရှည်လျားတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာအရှည်လျားဆုံးကမ်းခြေဖြစ်တယ်။

သီရိလင်္ကာ

သီရိလင်္ကာဟာအိန္ဒိယပြည့်ရဲ့အစွန်းမှာမျက်ရည်စက်တစ်စက်လိုကျလာတဲ့ပုံသဏ္ဍာန်ရှိတယ်။ တစ်ချို့ကသီရိလင်္ကာကို"အရှေ့တိုင်းရဲ့ပုလဲ" လို့ခေါ်ကြတယ်။

❖စီဂီရီယနန်းတော်ကိုလွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင့်ငါးရာမတိုင်ခင်ထဲကဆောက်လုပ်ခဲ့တယ်။ ခုဆိုရင်အစိတ်အပိုင်းသေးသေးတွေဘဲကျန်ရှိတော့တယ်။ ပုံထဲမှာခြသေ့်ခြေဖဝါးတွေကိုတွေ့လား။ ဒီနန်းတော်ကိုခြသေ့်နဲ့တူအောင်ဆောက်လုပ်ထားတာ။

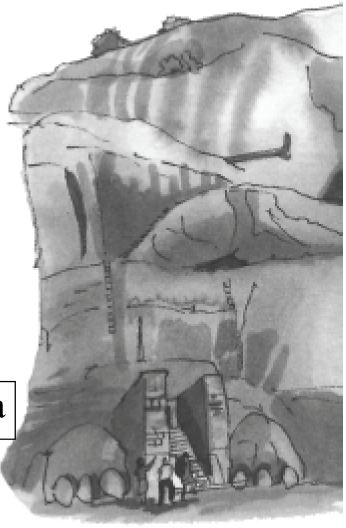

Sigiriya

စီဂီရီယ

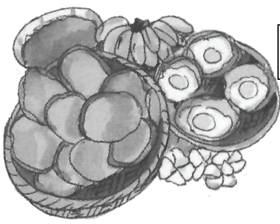

hoppers

ဟော့ပါး

❖ဟော့ပါးလို့ခေါ်တဲ့သီရိလင်္ကာဘိန်းမုန့်တွေဟာအရမ်းအရသာရှိတယ်။ အလယ်ကပျော့ပြီးဘေးသားတွေကကြွပ်တယ်။

❖မျက်နှာဖုံးထွင်းထုတဲ့အတတ်ပညာဟာသီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှာအရေးပါတယ်။ လူတွေဟာသူတို့အိမ်ဆောက်နေစဉ်မှာအိမ်အသစ်ရဲ့အပြင်ဖက်မှာကြောက်စရာမျက်နှာဖုံးတွေကိုထားထားတယ်။ ဒါမှမကောင်းဆိုးဝါးတွေအိမ်ထဲကိုမဝင်ရောက်နိုင်ဘူးလို့ယုံကြည်ကြတယ်။

mask carving

မျက်နှာဖုံးထွင်းထုခြင်း

jewels

ကျောက်မျက်ရတနာများ

❖ရတ်နာပူရမြို့တော်မှာအဖိုးတန်ပြီးလှပတဲ့အပြာရောင်၊ အနီရောင်၊ အဝါရောင်ကျောက်တွေထွက်တယ်။

အံတော်စေတီ

Temple of the Tooth

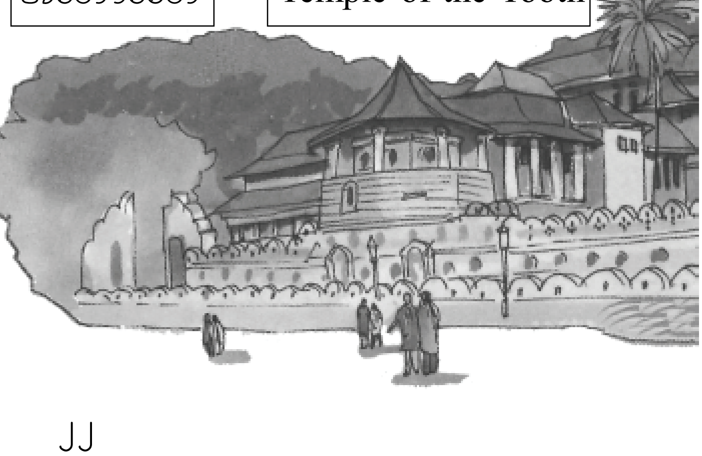

❖ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေကအံတော်ဘုရား (အံတော်စေတီ) မှာဗုဒ္ဓရဲ့အံတော်တစ်ချောင်းရှိတယ်လို့ယုံကြည်ကြတယ်။ တစ်ချိန်တုန်းကလူတွေကဒီအံတော်ကိုပိုင်ဆိုင်တဲ့သူဟာရှင်ဘုရင်ဖြစ်ရမယ်လို့ယူဆကြတယ်။

အိန္ဒိယ

သီရိလင်္ကာရဲ့မြောက်ဖက်မှာဘဲအိန္ဒိယပြည်ရှိတယ်။အိန္ဒိယပြည်ဟာရာဇဝင်
အမြောက်အများနဲ့လူအမြောက်အများရှိတဲ့နိုင်ငံဖြစ်တယ်။

Taj Mahal

တာဂျ်မဟာ

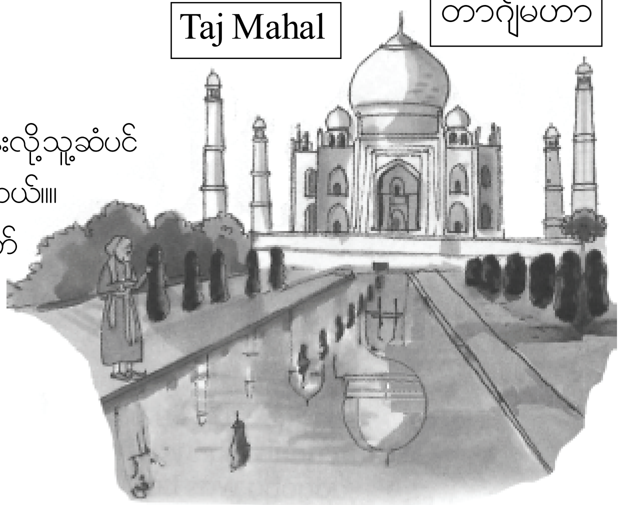

❖ဆာဂျဟန်ဟာသူ့မိဘုရားဆုံးတဲ့အခါစိတ်ထိခိုက်လွန်းလို့သူ့ဆံပင်တွေဟာညတွင်းချင်းဖြူသွားတယ်လို့လူတွေကပြောကြတယ်။။ သူဟာသူ့မိဘုရားအပေါ်ထားတဲ့သူ့အချစ်ကိုမှတ်ကျောက်တင်ဘို့တာဂျ်မဟာဂူဗိမ္မာန်ကိုဆောက်လုပ်ခဲ့တယ်။

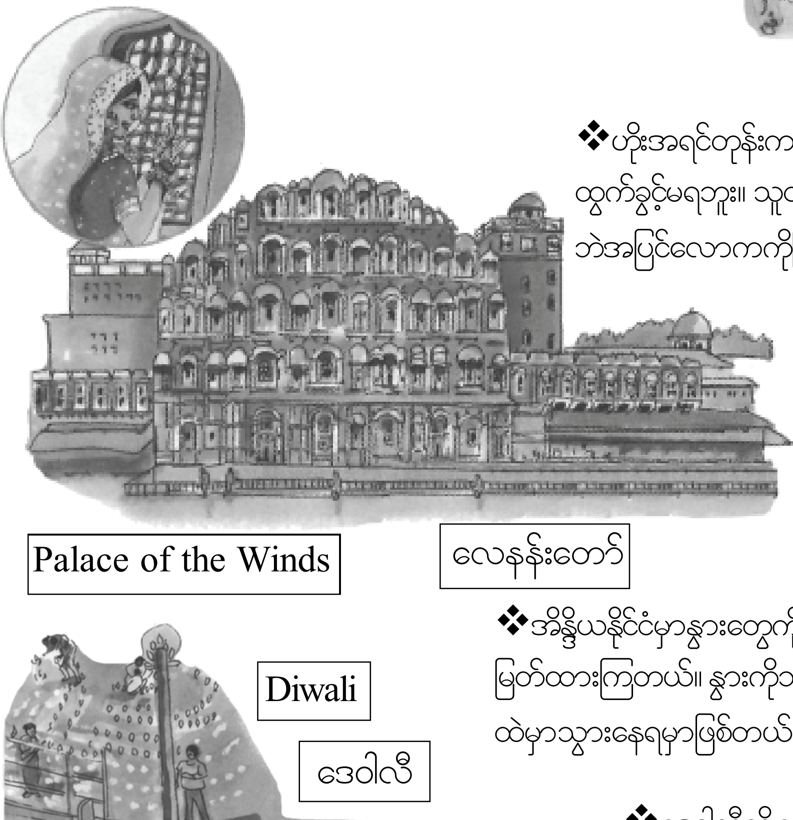

❖ဟိုးအရင်တုန်းကအိန္ဒိယဘုရင့်သမီးတော်အချို့ဟာအပြင်ထွက်ခွင့်မရဘူး။ သူတို့ဟာလေနန်းတော်ရဲ့ပြတင်းပေါက်ကနေဘဲအပြင်လောကကိုကြည့်ရတယ်။

Palace of the Winds

လေနန်းတော်

❖အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာနွားတွေကိုအထွတ်အမြတ်ထားကြတယ်။ နွားကိုသတ်ခဲ့ရင်ထောင်ထဲမှာသွားနေရမှာဖြစ်တယ်။

Diwali

ဒေဝါလီ

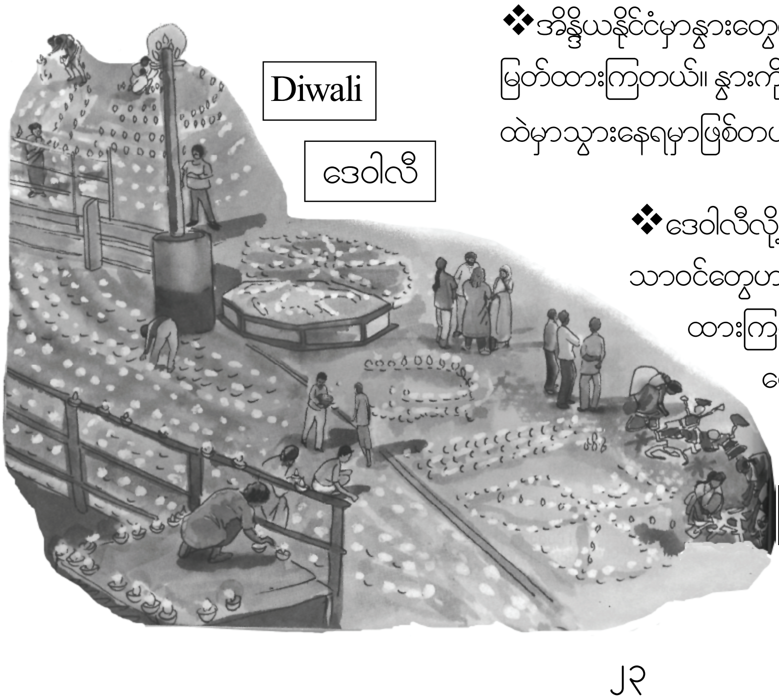

❖ဒေဝါလီလို့ခေါ်တဲ့မီးထွန်းပွဲတော်မှာဆိုရင်ဟိန္ဒူဘာသာဝင်တွေဟာနေရာအနှံ့မှာလှပတဲ့မီးလေးတွေထွန်းထားကြတယ်။ ကြမ်းတွေပေါ်မှာလဲအခြားလူတွေကိုဧည့်ခံဘို့ရန်ဂိုလီပုံစံတွေကိုပြုလုပ်ကြတယ်။

rangoli

ရန်ဂိုလီ

❖ဟိန္ဒူဘာသာဝင်အများအပြားဟာနှစ်တိုင်းဂင်္ဂါမြစ်ထဲမှာရေဆင်းချိုးကြတယ်။ သူတို့ကသူတို့ဘုရားတွေကဒီမြစ်ကိုမိုးပေါ်ကနေစီးဆင်းလာစေတယ်လို့ယုံကြည်ကြတယ်။

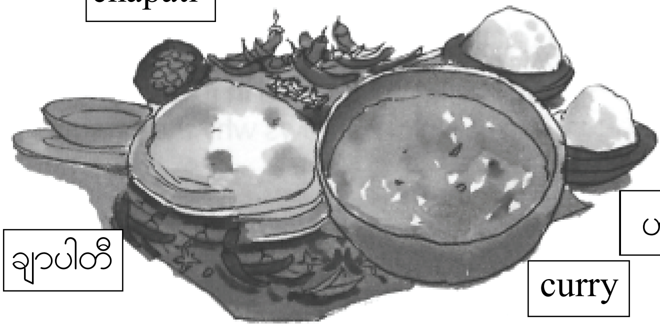

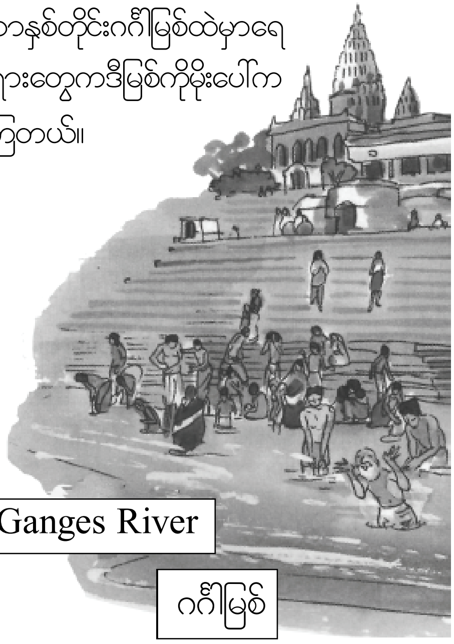

❖ဒီမှာချာပါတီကိုဟင်းနဲ့စားကြရအောင်။ ချာပါတီဟာဂျုံမုန့်အပြားဖြစ်ပြီးဟင်းနဲ့စားရတယ်။ အိန္ဒိယဟင်းဟာပူစပ်ပြီးအမွှေးနံ့သာနဲ့ပြည့်စုံလို့ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံးကလူတွေကြိုက်နှစ်သက်ကြတယ်။

❖ကမ္ဘာပေါ်မှာငြိမ်းချမ်းမှုကိုချစ်မြတ်နိုးတဲ့နာမည်ကျော်လူနှစ်ယောက်ဒီနိုင်ငံမှာနေခဲ့တယ်ဆိုတာသိရဲ့လား။ ငြိမ်းချမ်းရေးဖခင်ကြီးမဟတ္တမဂန္ဒီဟာကမ္ဘာကြီးကိုမတိုက်ခိုက်ဘဲငြိမ်းချမ်းစွာပြုပြင်ပြောင်းလဲဘို့လူတွေကိုသင်ကြားခဲ့တယ်။ မာသာထရီစာကတော့အိန္ဒိယမှာရှိတဲ့နာမကျန်းတဲ့သူတွေနဲ့ သေလုနီးပါးလူတွေကိုပြုစုစောင့်ရှောက်တယ်။

❖အိန္ဒိယအမျိုးသမီးတွေဟာဆာရီဆိုတဲ့အဝတ်ကိုဝတ်ဆင်ကြတာနှစ်ပေါင်း၅၀၀၀တောင်ရှိပြီ။ အိန္ဒိယအမျိုးသမီးတွေရဲ့နဖူးမှာတွေ့ရတဲ့အစက်ကိုဘင်းဒီလို့ခေါ်တယ်။

❖ဟိမဝန္တာတောင်တန်းဟာအိန္ဒိယ၊ တိဘက်နဲ့နီပေါတစ်လျှောက်တစ်ဆက်တည်းတည်ရှိနေတယ်။ ဟိမဝန္တာရဲ့အဓိပ္ပါယ်က "နှင်းတို့ရဲ့အိမ်" တဲ့။

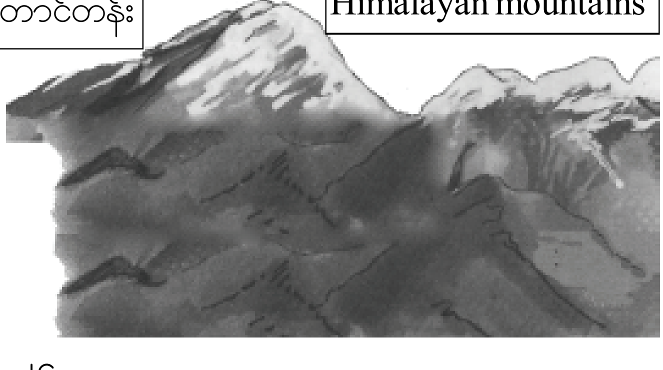

ပါကစ္စတန်

ပါကစ္စတန်ဟာရှည်လျားတဲ့သမိုင်းရှိတယ်။ ပါကစ္စတန်လူမျိုးတွေဟာဒီတိုင်းပြည်မှာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၄၅၀၀ မတိုင်ခင်ကထဲကနေထိုင်လာကြတယ်။

boat bridge

လှေတံတား

❖လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၂၃၀၀ မတိုင်ခင်က ဂရိအောင်နိုင်သူ (အလက်ဇန္ဒြားသာဂရိတ်) ဟာအိန္ဒုမြစ်ကိုဖြတ်ပြီးအိန္ဒိယ အထိရောက် အောင်ဒီလှေတံတားကိုဆောက်ခဲ့တယ်။

❖မိုအန်ဂျိုဒါရိုမှာတောင်ကြားနေရှေးအိန္ဒုလူမျိုးတွေဟာလမ်း တွေခြံတွေ့ရှိတဲ့မြို့တွေမှာနေထိုင်ခဲ့ကြတယ်။သူတို့ဘယ်လိုပျောက် သွားသလဲဆိုတာဘယ်သူမှမသိကြဘူး။

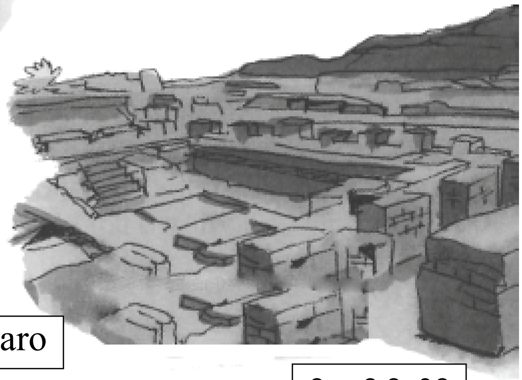

Moenjo-Daro

မိုအန်ဂျိုဒါရို

❖အိန္ဒုမြစ်ရဲ့လင်းပိုင်တွေဟာအိန္ဒုမြစ်ထဲမှာနေထိုင်ကြတယ်။ တခါတလေသူတို့ဟာဘေးတိုက်ကူးခတ်ပြီးသူတို့ရဲ့ဆူးတောင် နဲ့ဟိုးမြစ်အောက်မှာရှိတဲ့အစာတွေကိုရှာဖွေကြတယ်။

အိန္ဒုမြစ်လင်းပိုင်

Indus River dolphin

K 2

ခေထူး

❖K 2 - (ခေ–ထူး)တောင်ဟာကမ္ဘာပေါ်မှာဒုတိယအ မြင့်ဆုံးတောင်ဘဲ။ သူ့ကိုတက်ရတာဧဝရက်တောင်တက် ရတာထက်တောင်ခက်ခဲသေးတယ်။

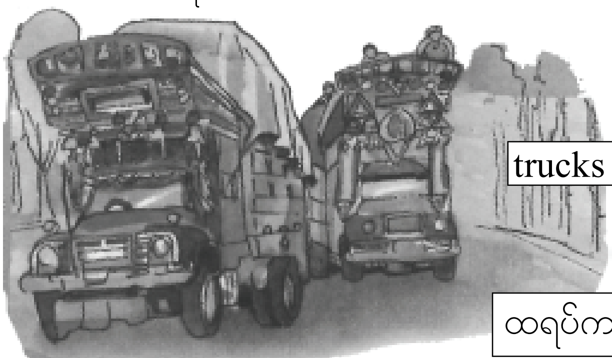

trucks

ထရပ်ကား

❖ပါကစ္စတန်ထရပ်ကားယာဉ်မောင်းတွေဟာ သူတို့ရဲ့ထရပ်ကားကိုရောင်စုံအလှဆင်ထားကြ တယ်။

တူရကီ

လွန်လေပြီးသောအခါကတူရကီကုန်သည်တွေဟာတာကီကငှက်(ကြက်ဆင်)တွေကို အင်္ဂလိပ်တွေကိုရောင်းခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့်အင်္ဂလိပ်တွေကဒီငှက်ကိုတာကီ (မြန်မာလို–ကြက်ဆင်)လို့ခေါ်ဝေါ်တယ်။

Sunken Palace Cistern

စန်းကင်းပဲလေ့စ်စီစတန်

❖စန်းကင်းပဲလေ့စ်စီစတန်ဟာကြီးမားလှတဲ့မြေအောက်ရေတွင်းကြီးဖြစ်တယ်။ ခန်းနားလွန်းလို့ ရေပေါ်မှာပေါ်နေတဲ့နန်းတော်ကြီးနဲ့တူတယ်။

Topkapi Palace

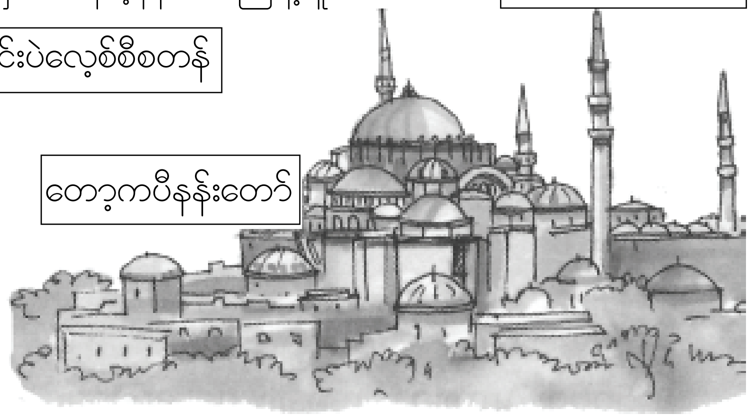

တော့ကပီနန်းတော်

❖အော်တိုမန်စူလ်တန်တွေဟာတခါတုန်းက တော့ကပီနန်းတော် မှာ သူ့မိသားစုရယ်အခြွေအရံတွေနဲ့နေထိုင်ခဲ့ကြတယ်။ လူပေါင်း ၄၀၀၀၀ လောက်နန်းတော်ထဲမှာနေထိုင်ကြတယ်။

shish kebab

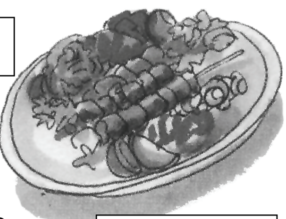

ရှစ်(ရှ်)ကပတ်

❖ရှစ်(ရှ်)ကပတ် (ShishKebab) နဲ့တပ်ကစ်(ရှ်)ဒီလိုက် (Turkishdeligh) ကိုစားကြည့်ရအောင်။ တပ်ကစ်(ရှ်)ဒီလိုက်ကသစ်သီးဂျယ်လီတွေကိုသကြားတွေနဲ့ အုပ်ထားတာ ... အား —ကောင်းမှာဘဲနော်။

Turkish delight

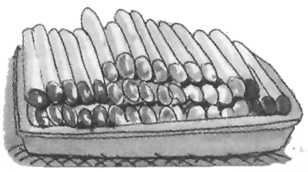

တပ်ကစ်(ရှ်)ဒီလိုက်

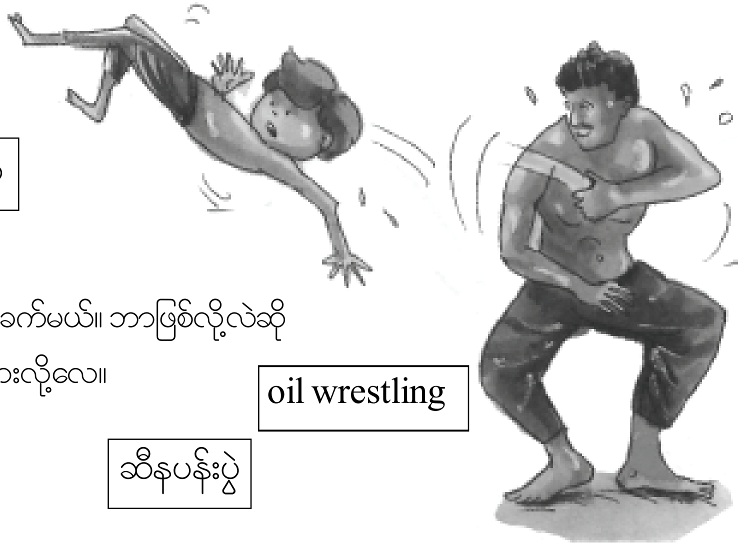

❖ဆီနပန်းပွဲကတော့နိုင်ဘို့တော်တော်ခက်မယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆို တော့ကိုယ့်ပြိုင်ဖက်ကချော်ချော်ထွက်သွားလို့လေ။

oil wrestling

ဆီနပန်းပွဲ

ဆော်ဒီအရေးဗီးယား

ဆော်ဒီအရေးဗီးယားနိုင်ငံရဲ့နေရာအားလုံးနီးပါးဟာသဲကန္တာရဖြစ်တယ်။ နေ့အချိန်မှာပူပြင်းခြောက်သွေ့ပြီးညအချိန်မှာအလွန်အေးတယ်။

❖အာပ်ဒူလ်အစစ်အင်ဆော့ဘုရင်ဟာဆော်ဒီနိုင်ငံကို ၁၉၃၂ ခုနှစ်မှာရှာတွေ့ခဲ့တယ်။ ဆော်ဒီအာရေးဗီးယားနိုင်ငံကိုသူ့မိသားစုအမည်ကိုယူပြီးဆော်ဒီအာရေးဗီးယားနိုင်ငံလို့အမည်မှည့်ပေးခဲ့တယ်။

❖နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်တုန်းကလူတွေကမြေအောက်ကနေရေနံကိုရှာဖွေတွေ့ခဲ့ကြတယ်။ ရေနံကိုရွှေနက်လို့ခေါ်ကြတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့မြေအောက်ကထွက်လာတဲ့အခါအမည်းရောင်ရှိပြီးဆော်ဒီအာရေးဗီးယားနိုင်ငံကိုချမ်းသာစေတဲ့အတွက်ဖြစ်တယ်။

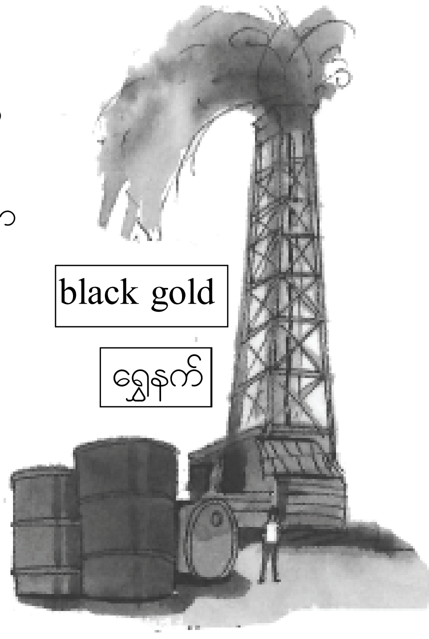

❖ဆော်ဒီလူမျိုးတိုင်းဟာအဖြူမဟုတ်ရင်အမည်းကိုဝတ်ဆင်ကြတယ်။ ယောက်ျားတွေကဝတ်ရုံရှည်နဲ့ခေါင်းပေါင်းကိုဝတ်ဆင်ပြီးအမျိုးသမီးတွေကအဘာယလို့ခေါ်တဲ့အမည်းရောင်အဝတ်ကိုသူတို့ရဲ့ဝတ်စုံပေါ်မှာထပ်ဝတ်ပြီးမျက်နှာကိုဖုံးထားတဲ့ဇာတွေကိုဝတ်ဆင်ကြတယ်။

❖စွန်ပလွန်သီးအခြောက်တွေဟာကျန်းမာရေးနဲ့ကိုက်ညီပြီးလူကြိုက်များတဲ့အဆာပြေစာဖြစ်တယ်။

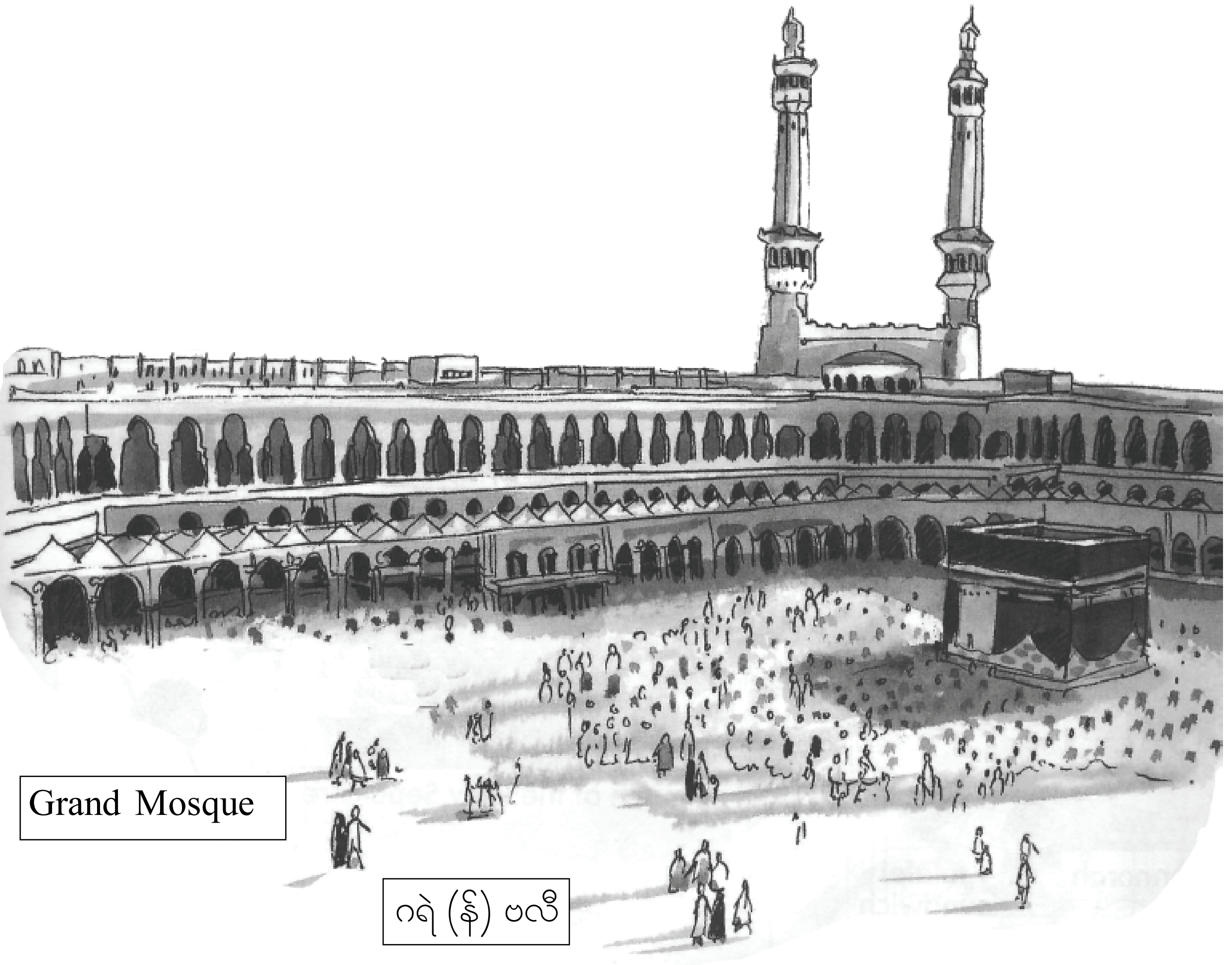

❖ကမ္ဘာပေါ်ရှိမွတ်ဆလင်ဘာသာဝင်တွေဟာသူတို့ဘာသာရဲ့သန့်ရှင်းသောမြို့တော်မက်ကာမြို့ကိုမျက်နှာမူပြီးတစ်နေ့ကိုငါးကြိမ်ဆုတောင်းကြတယ်။ မွတ်ဆလင်တစ်သန်းကျော်ဟာဂရဲ(န်)မော့(စ်)ဗလီကိုနှစ်စဉ်ဟာဂျီဘုရားဖူးထွက်ကြတယ်။

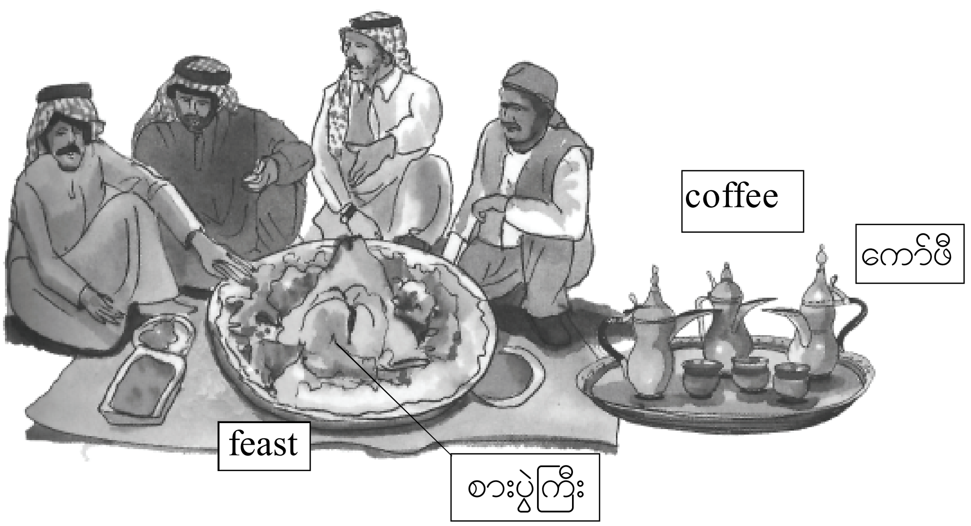

❖ဘက်ဒိုအင် (**Bedouin**) စားပွဲမှာသိုးတစ်ကောင်လုံးကိုတည်ခင်းတယ်။ နောက်ပြီးကော်ဖီသောက်ကြတယ်။ ကော်ဖီဟာသီးခြားအိုး ၃ လုံးနဲ့အဆင့်ဆင့်ပြုတ်ခံရတဲ့အတွက်အရသာပိုကောင်းတယ်။

အစ္စရေး(လ်)

အစ္စရေး(လ်) နိုင်ငံဟာစိတ်ဝင်စားစရာနေရာဟောင်းများစွာရှိတယ်။ ဂျေရုစလင်မြို့ဟာအစ္စရေးလ်နိုင်ငံရဲ့မြို့တော်ဖြစ်ပြီးနှစ်ပေါင်းသုံးထောင်ရှိပြီ။

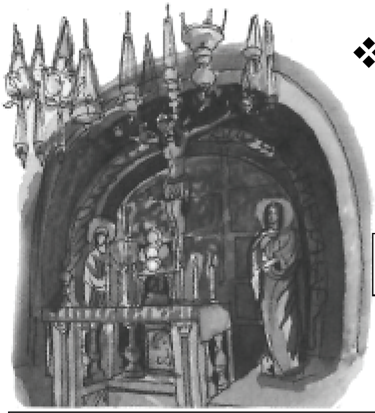

❖သန့်ရှင်းသောစီပါချာဘုရားကျောင်း (Church of the Holy Sepulchre) ဟာ ခရစ်တော်ကိုမြှုပ်နှံခဲ့ပြီးရှင်ပြန်ထမြောက်ခဲ့တဲ့နေရာလို့ခရစ်ယာန်တွေကယုံကြည်ကြတယ်။

Church of the Holy Sepulchre

သန့်ရှင်းသောစီပါချာဘုရားကျောင်း

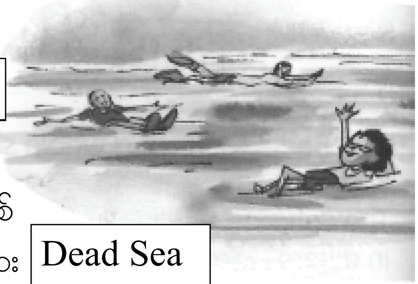

❖ပင်လယ်သေထဲမှာသင်ဘယ်တော့မှနစ်မြုပ်မသွားဘူး။ ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ပင်လယ်သေထဲမှာဆားတွေအမြောက်အများရှိနေလို့ဖြစ်တယ်။

Dead Sea

ပင်လယ်သေ

Western Wall

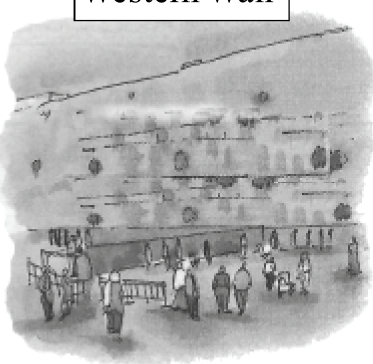

❖ဝက်စတန်းဝေါလ် (အနောက်ဖက်နံရံ) ဟာစော်လမွန်ဘုရင်ကြီးဟိုးလွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် ၃၀၀၀ ကျော်ကဆောက်ခဲ့တဲ့ကြီးကျယ်ခန်းနားတဲ့ဘုရားကျောင်းရဲ့တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်တယ်။ ဂျူးလူမျိုးတွေဟာဒီမှာမကြာခဏလာပြီးဘုရားရှိခိုးကြတယ်။

ဝက်စတန်းဝေါ (လ်)

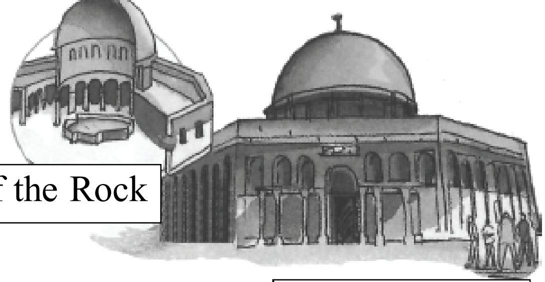

Dome of the Rock

❖အမိုးဝိုင်းရှိသောလိပ်ခုံးပုံကျောက်ဗိမ္မာန်ကြီး (Dome of the Rock) အထဲမှာထူးခြားတဲ့ကျောက်တစ်လုံးရှိတယ်။ ဂျူးတစ်ချို့ကဘုရားသခင်ကမ္ဘာကြီးကိုဒီကျောက်နဲ့စဆောက်ခဲ့တာလို့ယုံကြည်ကြတယ်။ မွတ်ဆလင်တွေကပရောဖက်မိုဟာမက်ဟာဒီကျောက်ပေါ်မှာရပ်နေတုန်းကောင်းကင်ကိုတက်သွားခဲ့တယ်လို့ယုံကြည်ကြတယ်။

ကျောက်ဗိမ္မာန်ကြီး

Red Sea

ပင်လယ်နီ

❖ပင်လယ်နီကတော့အစ္စရေးတွေရန်သူလက်ထဲကနေထွက်ပြေးတုန်းကဘုရားသခင်ကပင်လယ်နီကိုထက်ခြမ်းခြမ်းလိုက်ပြီးအစ္စရေးတွေနဲ့မိုးဇက်ကိုပင်လယ်ကြမ်းပြင်ကုန်းမြေပေါ်ကနေဖြတ်ကူးစေခဲ့တယ်လို့ဂျူးတွေကယုံကြည်ကြတယ်။ ဒီရက်ကိုဂျူးတွေကအောက်မေ့တဲ့အနေနဲ့ပွဲ(စ်) အိုဗာ (လွတ်မြောက်ခြင်းပွဲတော်) စားပွဲကိုယခုချိန်ထိကျင်းပကြတယ်။

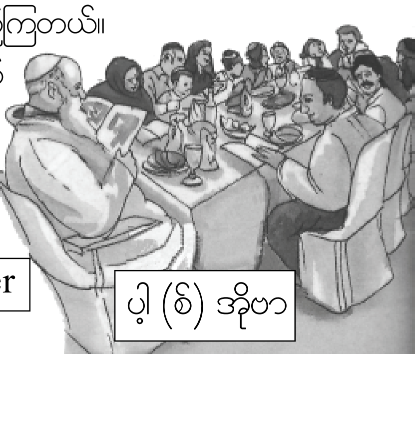

Passover

ပွဲ (စ်) အိုဗာ

ဥရောပတိုက်

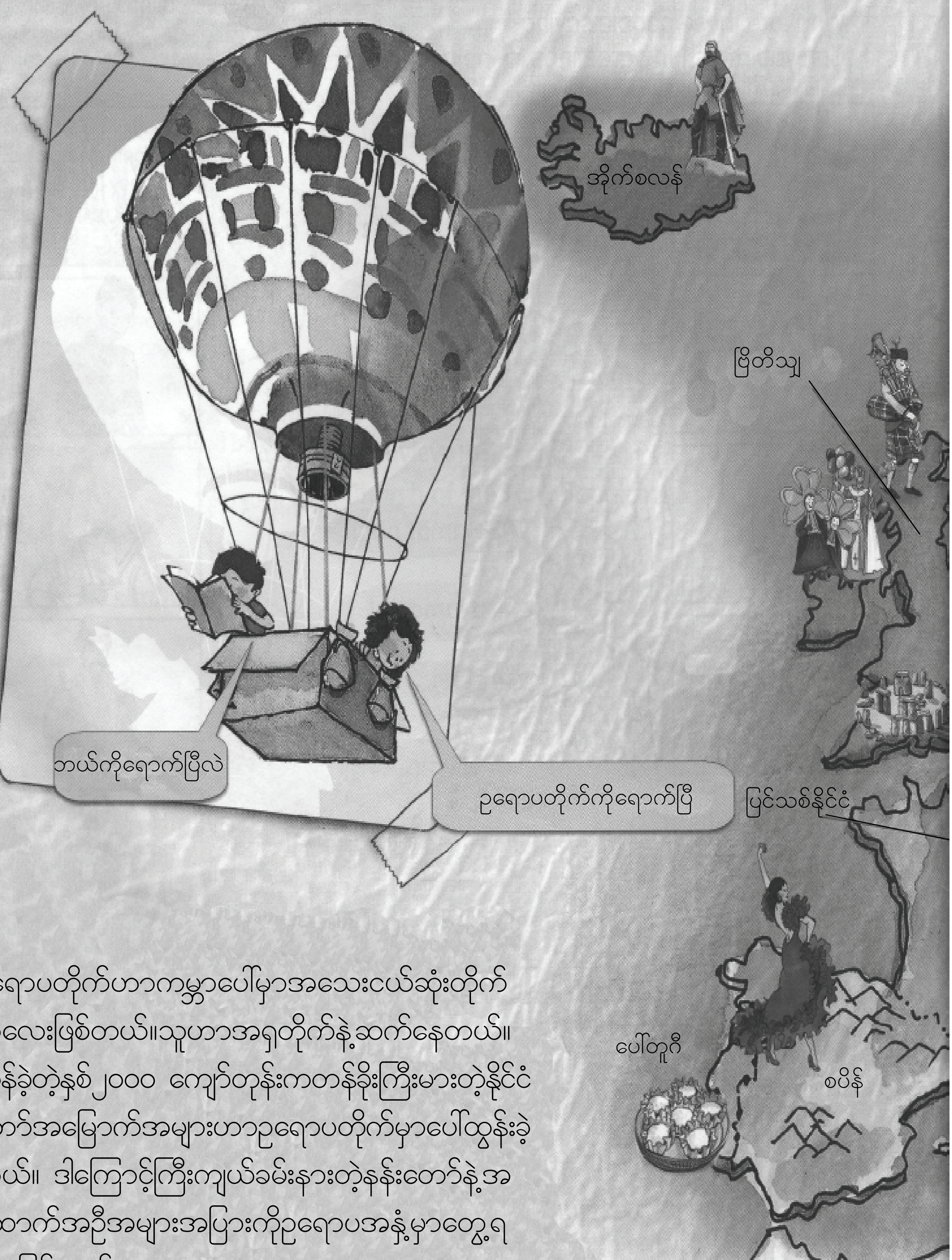

ဥရောပတိုက်ဟာကမ္ဘာပေါ်မှာအသေးငယ်ဆုံးတိုက်ကလေးဖြစ်တယ်။သူဟာအာရှတိုက်နဲ့ဆက်နေတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ် ၂၀၀၀ ကျော်တုန်းကတန်ခိုးကြီးမားတဲ့နိုင်ငံတော်အမြောက်အများဟာဥရောပတိုက်မှာပေါ်ထွန်းခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့်ကြီးကျယ်ခမ်းနားတဲ့နန်းတော်နဲ့အဆောက်အဦအများအပြားကိုဥရောပအနှံ့မှာတွေ့ရတာဖြစ်တယ်။

နော်ဝေး
နယ်သာလန်
ဂျာမဏီ
သြစတြီးယား
အီတလီ
ဆွစ်ဇလန်
ဂရိ

ဗြိတိသျှ

ဗြိတိသျှဟာအင်္ဂလန်၊ စကော့တလန်၊ ဝေလနဲ့မြောက်အိုင်ယာလန်တို့ကိုစုပြီးခေါ်တဲ့အမည်ဖြစ်တယ်။

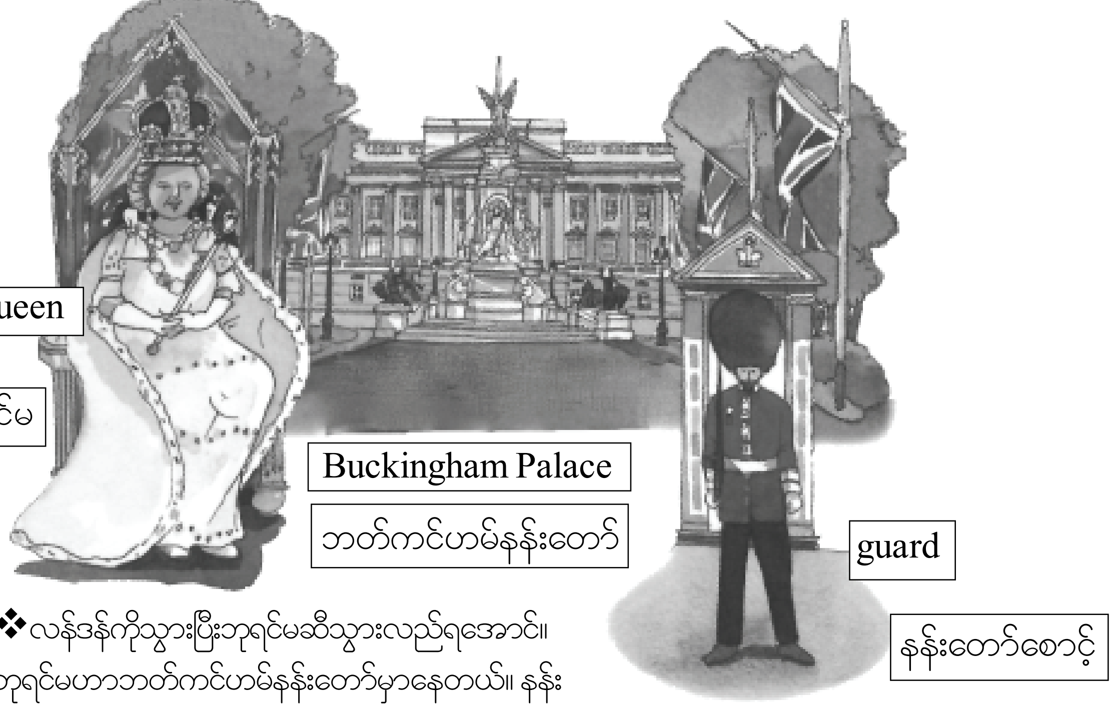

❖လန်ဒန်ကိုသွားပြီးဘုရင်မဆီသွားလည်ရအောင်။ ဘုရင်မဟာဘတ်ကင်ဟမ်နန်းတော်မှာနေတယ်။ နန်းတော်အစောင့်တွေဟာနန်းတော်လုံခြုံရေးကိုကာကွယ်စောင့်ရှောက်တယ်။

❖အိုင်းရစ်(ရှ်) လူမျိုးတွေလဲအဆိုအကကိုမြတ်နိုးကြတယ်။ စိန့်ပက်ထရစ်နေ့မှာဆိုရင် အောင့်မေ့ဘွယ်အနေနဲ့ပြဇာတ်တွေပြလေ့ရှိတယ်။

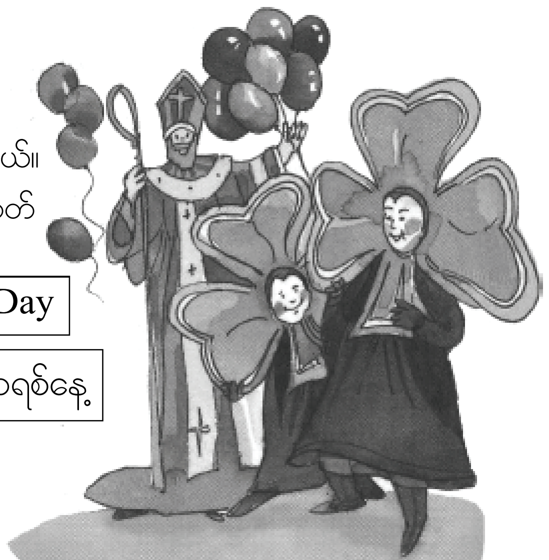

❖စကော့တောင်ပေါ်လူမျိုးတို့ရဲ့အကကိုကြည့်ရအောင်။ စကော့တလန်ယောက်ျားက (kilt) လို့ခေါ်တဲ့စကတ်နဲ့တူတဲ့စကော့တောင်ပေါ်သားဂါဝန်ကိုဝတ်ပြီး bag pipes လို့ခေါ်တဲ့လေအိတ်နဲ့မှုတ်တဲ့ပလွေကိုမှုတ်နေတယ်။

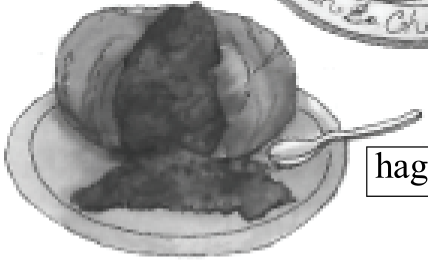

❖နေ့လည်စာအနေနဲ့အာလူးကြော်နဲ့ငါးကြော်ဒါမှမဟုတ်စကော့လူမျိုးတို့ရဲ့သိုးကောင်လုံးသွတ်ဟင်း **(Scottish haggis)** ဒါမှမဟုတ် ဝေး(လ်) လူမျိုးတွေရဲ့ပင်လယ်ရေမှော်ဂျယ်လီနဲ့လုပ်ထားတဲ့လာဗာ ဗရက်ဒ် **(laver bread)** ကိုစားလေ့ရှိတယ်။

❖ဝေးလ်(စ်) ကအီစတက်ဖေါ (ဒ်) နှစ်ပတ်လည်အနုပညာပြိုင်ပွဲမှာအနိုင်ရသူကိုစာဆိုတော်ကြီးလို့ခေါ်ပြီးဆုအဖြစ်ကုလားထိုင်ကိုချီးမြှင့်လေ့ရှိတယ်။

❖ဘာဖြစ်လို့များရှေးဟောင်းလူတွေကဒီရှေးကျောက်အဆောက်အအုံများကိုဆောက်ခဲ့သလဲမသိဘူးနော်။ အချိန် ကာလကိုတွက်ချက်ဘို့များလား။

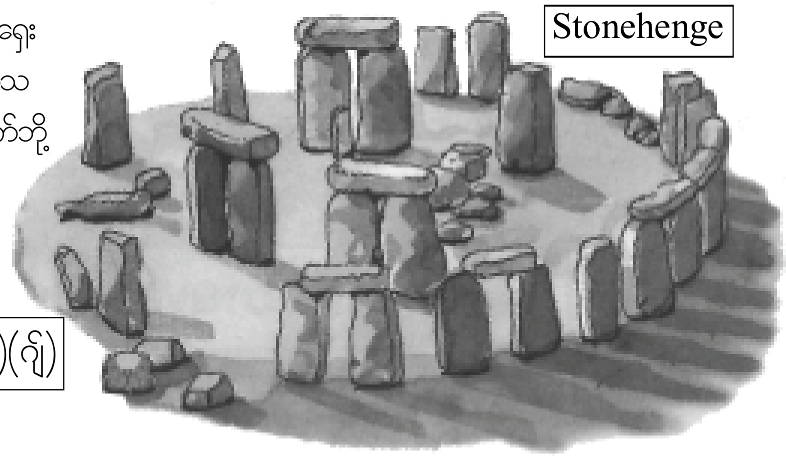

အိုက်စလန်

အိုက်စလန်ဟာရေခဲရောမီးရောရှိတဲ့နိုင်ငံဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရဲ့တစ်စိတ်တစ်ဒေသဟာရေခဲတွေဖုံးနေပေမဲ့မီးတောင်တွေနဲ့ဆူပွက်နေတဲ့ရွှံ့အိုင်တွေလဲရှိတယ်။

❖အိုက်စလန်လူမျိုးတွေဟာ ဗလာဘာလို့ခေါ်တဲ့ ဝေလငါးရဲ့အဆီကိုလှီးပြီးအခြောက်လှန်းစားကြတယ်။ ငါးမန်းအပုပ်နဲ့လုပ်ထားတဲ့ဟာကာလ်ဟာအိုက်စလန်အစားအသောက်တစ်မျိုးဖြစ်တယ်။

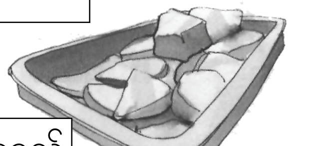

❖ဘလူးလဂွန်း (Blue lagoon) ပင်လယ်တိမ်ဟာနို့ပြာရောင်ရေတွေနဲ့ပြည့်နေတယ်။ အဲဒီအထဲမှာရေစိမ်ရင်နွေးပြီးအညောင်းအညာပြေစေတယ်။

❖ဘန်းဒေးလို့ခေါ်တဲ့မုန့်နေ့မှာစကော့တလန်ကလေးတွေဟာ သူတို့မိဘတွေကိုဘန်းကြိမ်တံနဲ့ရိုက်ပုတ်နှိုးကြတယ်။ သူတို့မိဘကိုအိပ်ရာကနေထအောင်လုပ်နိုင်တဲ့ကလေးတွေကိုမလိုင်မုန့်လုံးတွေဆုချတယ်။

❖အိုက်စလန်လူမျိုးတွေကခရစ်စမတ်ပွဲတော်မတိုင်မီဂရေလာ (Grayla) ဆိုတဲ့လူပုမဟာသူ့ရဲ့ယူလီထိုက်လက်ဒ် လို့ခေါ်တဲ့လူရှုပ်လူနောက်ကလေး ၁၃ ယောက်နဲ့အတူလာလေ့ရှိတယ်လို့ပြောကြတယ်။ သူတို့တွေဘယ်လိုမျှားနောက်ထားမှာပါလိမ့်။

နော်ဝေး

နော်ဝေးနိုင်ငံကို “သန်းခေါင်ယံနေတိုင်းပြည်” လို့ခေါ်ကြတယ်။ နွေရာသီမှာ နေ့တာရှည်ပြီးညတာတိုတယ်။ အချို့နေရာတွေမှာဆို ၂ လလောက်နေမဝင်ဘူး။

❖ဆာမီလူမျိုးတွေဟာနော်ဝေးကိုဟိုးနှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀၀ မတိုင်ခင်ကထဲကလာရောက်နေထိုင်ကြတယ်။ သူတို့ထဲကလူများစုဟာမြောက်ဝင်ရိုးစွန်းဒရယ်(ရိန်းဒီးယား) တွေကိုထိန်းကျောင်းကြတယ်။

Sami

ဆာမီ

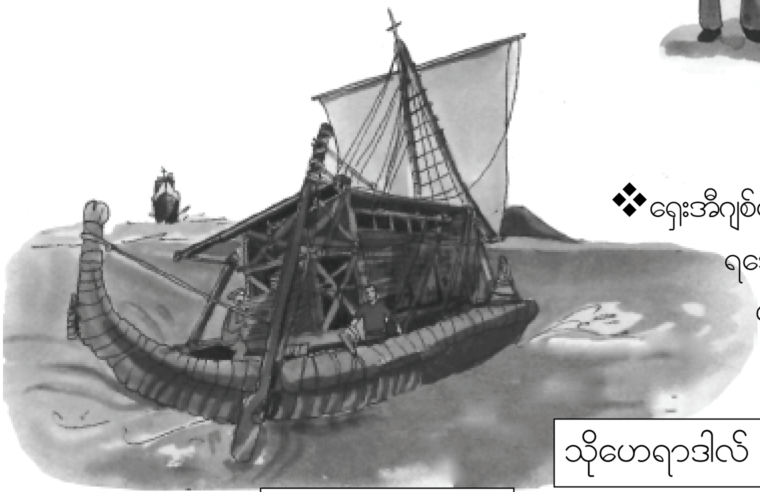

❖ရှေးအီဂျစ်တွေပင်လယ်ကိုဖြတ်ဖူးလားမဖြတ်ဖူးလားသိရအောင်သိုဟေရာဒါလ် (Thor Heyerdahl) ဟာရှေးခေတ်အီဂျစ်လှေသင်္ဘောကိုဆောက်ပြီးအတ္တလန်တိတ်သမုဒ္ဒရာကိုဖြတ်ခဲ့တယ်။

သိုဟေရာဒါလ်

Thor Heyerdahl

ဗိုက်ကင်(စ်)

Vikings

❖နော်ဝေးလူမျိုးများဟာလူစွန့်စားများဖြစ်ကြတယ်။ အရင်တုန်းကပင်လယ်ဓါးပြတွေဟာအိုက်စလန်၊ ဂရင်းလန်းနဲ့အမေရိကန်နိုင်ငံတွေကိုရွက်လွှင့်သွားကြတယ်။

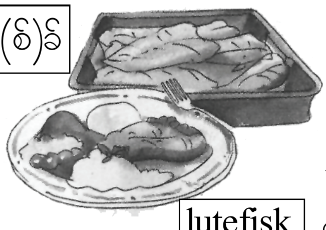

လုဖိ(စ်)ခ်

lutefisk

❖ခရစ္စမတ်မှာအချို့နော်ဝေးလူမျိုးတွေဟာလုဖိ(စ်)ခ်ဆိုတဲ့အစာကိုစားကြတယ်။ ဒီငါးကို lye (ပြာရည်) ထဲမှာမီးခိုးရောင်ကျောက်ကျောနဲ့တူတဲ့အထိနှစ်ထားကြတယ်။

❖နော်ဝေးရဲ့ရုံးပိတ်ရက် (အားလပ်ရက်) တွေဟာစိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတယ်။ နွေအလယ်ခေါင်နေ့ရဲ့အကြိုနေ့မှာလူတွေဟာပင်လယ်ကမ်းခြေတွေမှာမီးပုံတွေပြုလုပ်ကြပြီးနှစ်တစ်နှစ်ရဲ့အတိုဆုံးညပွဲကိုကျင်းပကြတယ်။

Midsummer's Eve

မစ်ဒ် စန်းမား (စ်) အီ(ဗ်)
နွေအလယ်ခေါင်နေ့ရဲ့အကြိုနေ့

နယ်သာလန်

နယ်သာလန်နိုင်ငံဟာ “ကုန်းနိမ့်” လို့အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ နေရာအတော်များများဟာတစ်ချိန်တုန်းကပင်လယ်အောက်မှာရောက်နေတယ်။ နယ်သာလန်မှာနေတဲ့လူမျိုးကို ဒတ်(ချ်) လူမျိုးလို့ခေါ်တယ်။

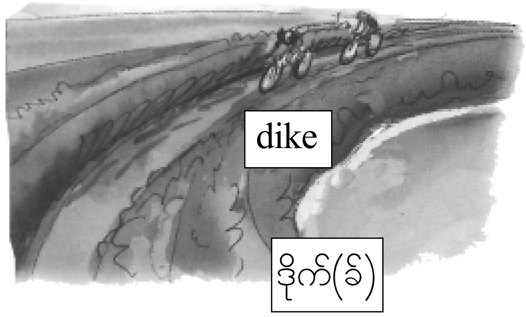

❖ဒတ်(ချ်) လူမျိုးတွေဟာပင်လယ်ရေတွေလွှမ်းမိုးမှုမခံရအောင် ဒိုက်(ခ်) ဆိုတဲ့နံရံနိမ့်နိမ့်တွေကိုဆောက်လုပ်ကြတယ်။ ကုန်းပေါ်ကိုစိမ့်ဝင်လာတဲ့ပင်လယ်ရေကိုပင်လယ်ထဲကိုတဲပြန်စီးသွားစေတယ်။

❖ဒတ်(ချ်) တွေဟာစက်ဘီးကိုဘယ်နေရာသွားသွားစီးကြတယ်။ ဒါပေမဲ့စက်ဘီးကိုသူ့နေရာနဲ့သူစီးတယ်။ အလုပ်သွားရင်စီးတဲ့စက်ဘီး၊ အားကစားပြိုင်ပွဲအတွက်စီးတဲ့စက်ဘီး၊ ဈေးသွားစီးတဲ့စက်ဘီးစသဖြင့်ပေါ့။

❖ဖီယာဂျက်ပန်ပြိုင်ပွဲမှာအားကစားသမားတွေဟာဝါးလုံးကိုသုံးပြီးတူးမြောင်းကိုခုန်ကျော်ရတယ်။ ရေထဲပြုတ်မကျအောင်သတိထားရမယ်။

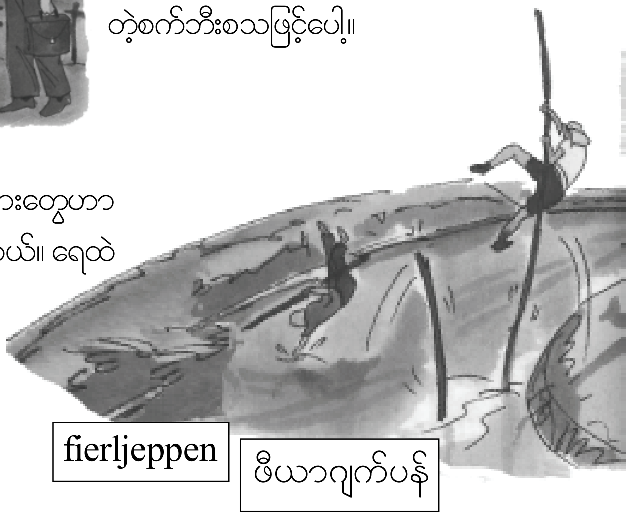

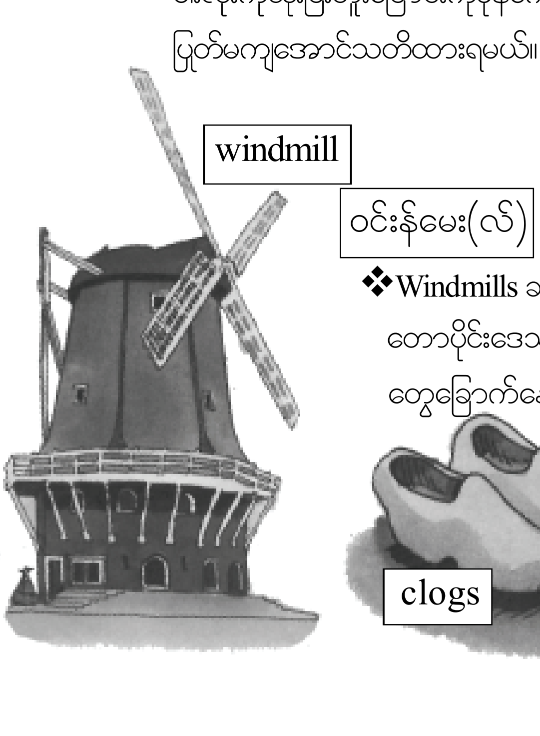

❖Windmills ဆိုတဲ့လေရဟတ်နဲ့လည်တဲ့စက်တွေနဲ့ တူးလစ်နှင်းပန်းကြီးတွေကိုတောပိုင်းဒေသတွေမှာတွေ့ရမယ်။ မြေကြီးကအေးပြီးစိုစွတ်လိုသင့်ခြေထောက်တွေခြောက်နေအောင်ခုံဖိနပ် (clogs) စီးသွားဘို့မမေ့နဲ့နော်။

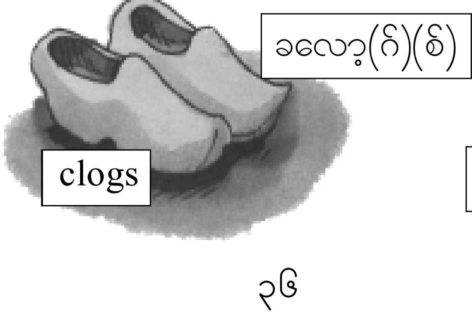

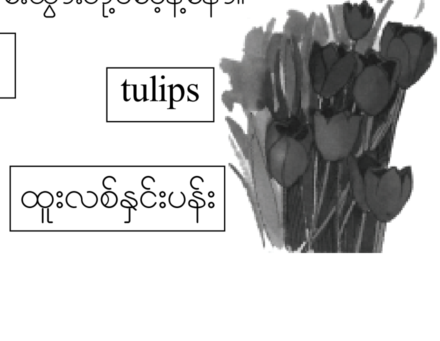

ဂျာမဏီ

ဂျာမဏီနိုင်ငံဟာရဲတိုက်တွေအများကြီးရှိတဲ့လှပတဲ့နိုင်ငံဖြစ်တယ်။ ဂျာမဏီလူမျိုးတွေဟာအလွန်အချိန်တိကျတဲ့အတွက်နောက်မကျစေနဲ့နော်။

❖နွယ်ရှဝဲ(န်) စတဲ(န်) ရဲတိုက်ဟာပုံပြင်ထဲကရဲတိုက်နဲ့တူတယ်။ ဒီရဲတိုက်ကိုဘာဗာရီယာ့ရဲ့ရူးသွပ်နေတဲ့ဘုရင်လပ်ဝစ်ကလွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၁၃၀ မတိုင်ခင်ကဆောက်လုပ်ခဲ့တာဖြစ်တယ်။

Neuschwanstein castle

နွယ်ရှဝဲ(န်) စတဲ(န်)

Albert Einstein

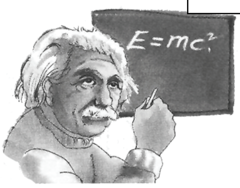

အယ်လ်ဘတ်အင်စတင်း

❖ဂျာမဏီသိပ္ပံပညာရှင်အယ်လ်ဘတ်အင်စတင်းဟာအလွန်တော်တယ်။ သူဟာအချိန်ကာလ၊ အာကာသတို့ရဲ့အံ့သြဘွယ်ရာအကြောင်းနဲ့စကြာဝဠာကြီးဘယ်လိုအလုပ်လုပ်နေနေလဲဆိုတာကိုရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့တယ်။

sauerkraut

စော်အာခရော့တ်

❖စော်အာခရော့တ် (sauerkraut) ကိုဂေါ်ဖီနဲ့ရှာလကာရည်နဲ့ပြုလုပ်ထားတယ်။ အဲဒါကိုဝက်အူချောင်းနဲ့တွဲစားရတယ်။ ဂျာမဏီမှာဝက်အူချောင်းအမျိုးအစားပေါင်း ၁၅၀၀ ကျော်ရှိတယ်။

Lorelei Rock

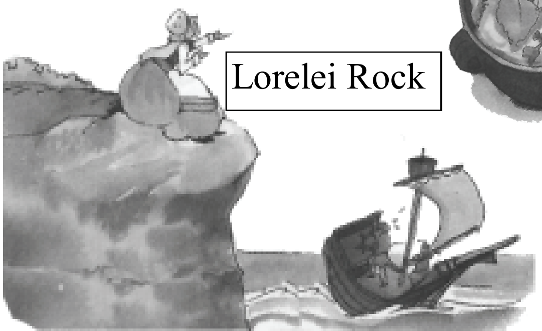

လိုရီလဲကျောက်

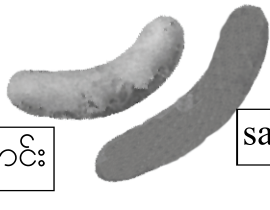

ဝက်အူချောင်း

sausages

❖ဟိုးအရင်တုန်းကရိုင်းမြစ်တစ်လျောက်စုန်ဆင်းသွားတဲ့လှေသင်္ဘောတွေဟာလိုရီလဲကျောက်နားမှာနစ်မြုပ်သွားလေ့ရှိတယ်။ ဒဏ္ဍာရီထဲမှာတော့အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဟာဒီကျောက်ဆောင်ပေါ်ကနေသင်္ဘောသားတွေဆီကိုသီချင်းဆိုလေ့ရှိတယ်။ သင်္ဘောသားတွေဟာသူမရဲ့အသံထဲမှာနစ်မျောပြီးသင်္ဘောကိုကျောက်ဆောင်နဲ့တိုက်မိအောင်ပြုလုပ်လေ့ရှိတယ်တဲ့။

Rhine River

ရိုင်းမြစ်

သြစတြီးယား

သြစတြီးယားနိုင်ငံကို "တူရိယာမြေ"လို့ခေါ်ကြတယ်။ ဘာကြောင့်များလဲ။

❖ဗီယာနာဟာသြစတြီးယားနိုင်ငံရဲ့မြို့တော်ဖြစ်တယ်။ နှစ်ပေါင်း ၆၀၀ ကျော်တုန်းကဗီယန်နစ်အင်ပါယာကဥရောပရဲ့နေရာအကျယ်ကြီးကို အုပ်ချုပ်ခဲ့တယ်။

ဗီယန်နစ်အင်ပါယာ

Viennese emperor

Mozart
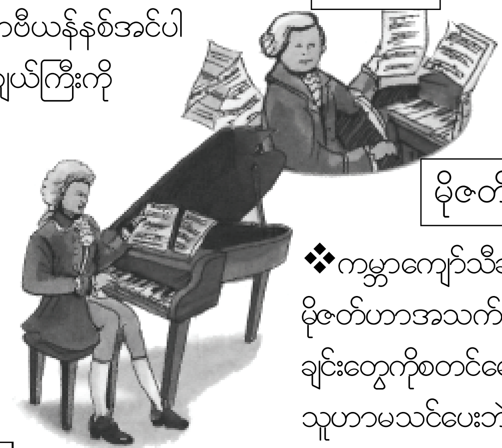
မိုဇတ်

❖ကမ္ဘာကျော်သီချင်းရေးဆရာကြီး မိုဇတ်ဟာအသက်၄နှစ်ကထဲကသီချင်းတွေကိုစတင်ရေးသားခဲ့တယ်။ သူဟာမသင်ပေးဘဲနဲ့တူရိယာတွေကိုတောင်တီးခတ်ခဲ့တယ်။

orchestra

သံစုံတီးဝိုင်း
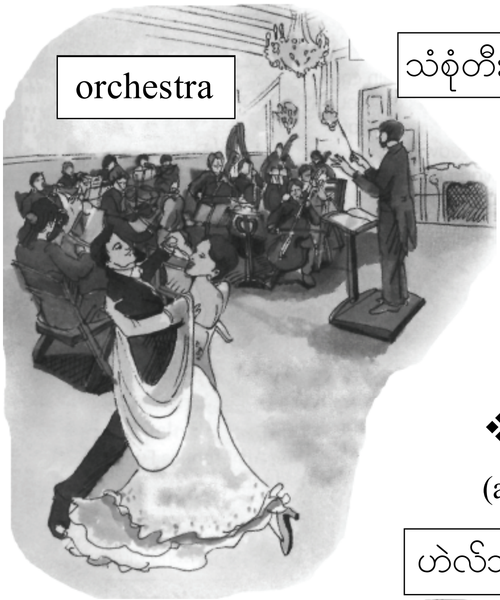
❖ဝဲ့လ်စ်အကဟာတင့်တယ်လှပတဲ့ကပွဲခန်းမအကဖြစ်တယ်။ ဒီအကကိုကတဲ့အခါတူရိယာတီးဝိုင်းကသက် ဝင်မြူးကြွတဲ့ဝဲ့လ်စ်တေး (စည်းသုံးချက်အကတေး) ကိုတီးခတ်ကြတယ်။

apple strudel

❖သြစတြီးယားအချိုပွဲဖြစ်တဲ့ပန်းသီးမုန့် (apple strukel) ဟာကမ္ဘာကျော်တယ်။

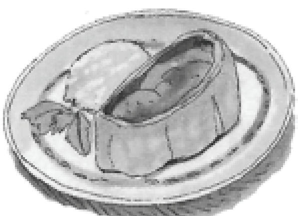

ပန်းသီးမုန့်

ဟဲလ်ဘရူးန်နန်းတော်

Hellbrun Palace

❖နန်းတော်ဟောင်းတွေကိုလဲ ဒီမှာရှာတွေ့နိုင်သေးတယ်။ ဟဲလ်ဘရူးန်နန်းတော်ထဲက ပန်းခြံမှာထိုင်ရင်ရေပန်းတွေက ကိုယ့်ကိုလာပန်းလိမ့်မယ်။

❖နာမည်ကျော်ဗီယန်နာယောက်ျားလေးသံစုံသီချင်းအဖွဲ့ဟာဘုရားသီချင်းနဲ့ပေါ့ပ်သီချင်းတွေကိုကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးမှာ သီဆိုအသုံးတော်ခံတယ်။

ဆွစ်ဇာလန်

ဆွစ်ဇာလန်မှာတောင်တွေအများကြီးရှိတယ်။ နိုင်ငံရဲ့အကုန်လုံးနီးပါးဟာတောင်တွေထဲမှာရှိနေတယ်။

❖အီဒယ်လ်ဝစ်(စ်) (edelweiss) ပန်းကလေးတွေဟာအဖြူရောင်ပန်းသေးသေးလေးတွေဖြစ်ပြီးဆွစ်နိုင်ငံရဲ့အက်လ်(ပ်)(စ်)တောင်မြင့်တွေပေါ်မှာပေါက်တယ်။

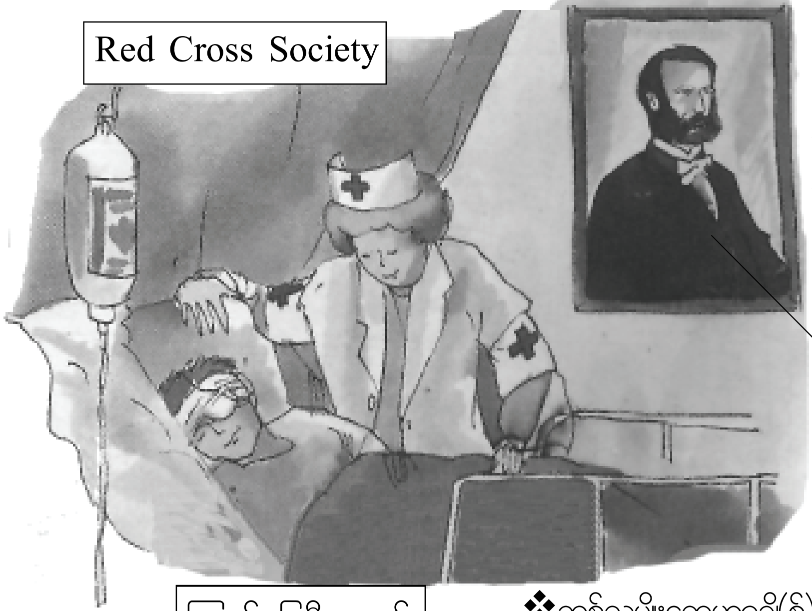

❖ဟင်နရီဒူးနန့်ဟာစစ်အတွင်းကဒဏ်ရာ (အနာတဖြစ်) ရသူတွေကိုပြုစုမဲ့သူမရှိတာကိုတွေ့တဲ့အတွက်ကြက်ခြေနီအသင်းကိုထူထောင်ခဲ့တယ်။ ကြက်ခြေနီအသင်းဟာစစ်ဘေးဒုက္ခသည်နဲ့ငလျင်ဘေးဒုက္ခသည်တွေကိုကူညီစောင့်ရှောက်တယ်။

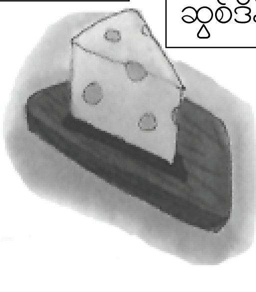

❖ဆွစ်လူမျိုးတွေဟာချိ(စ်)ဒိန်ခဲအရမ်းစားတယ်။ ဆွစ်ချိ(စ်) ဒိန်ခဲအမျိုးပေါင်း ၄၅၀ ရှိတယ်။

❖အက်လ်(ပ်)(စ်) တောင်တန်းဟာနိုင်ငံ ခုနစ်နိုင်ငံတစ်လျှောက်သွယ်တန်းနေတယ်။

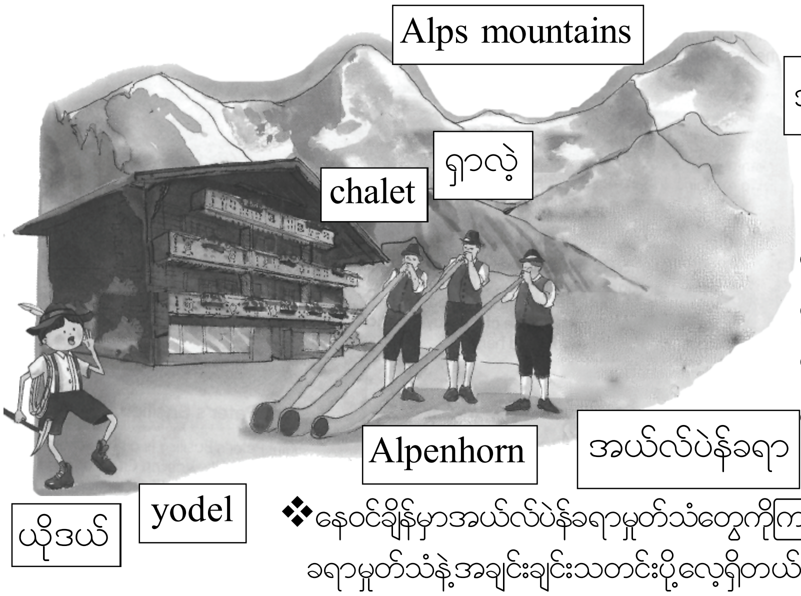

❖လူတွေဟာဒီကိုနှင်းလျှောလျောစီးထွက်ရင်ရှာလဲ့ (chalet) လို့ခေါ်တဲ့တည်းခိုခန်းတွေမှာတည်းကြတယ်။ ရှာလဲ့တွေကိုတောင်ပေါ်လေအေးမဝင်နိုင်အောင်ဆောက်ထားတယ်။

❖နေဝင်ချိန်မှာအယ်လ်ပဲန်ခရာမှုတ်သံတွေကိုကြားရမယ်။ နွားကျောင်းသားတွေဟာခရာမှုတ်သံနဲ့အချင်းချင်းသတင်းပို့လေ့ရှိတယ်။ သူတို့နွားတွေကိုခေါ်တဲ့အခါလဲ "ယို့ဒယ်လေဟီးဟိုး" လို့အော်ခေါ်လေ့ရှိတယ်။

အီတလီ

ရောမမြို့ဟာအီတလီနိုင်ငံရဲ့မြို့တော်ဖြစ်တယ်။ ရောမတွေဟာသူတို့မြို့တော်ကို “ထာဝရမြို့တော်” လို့ခေါ်ခဲ့ကြတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်ကရောမနိုင်ငံဟာကမ္ဘာပေါ်မှာတန်ခိုးအကြီးဆုံးအင်ပါယာ (နိုင်ငံတော်) ဖြစ်ခဲ့တယ်။

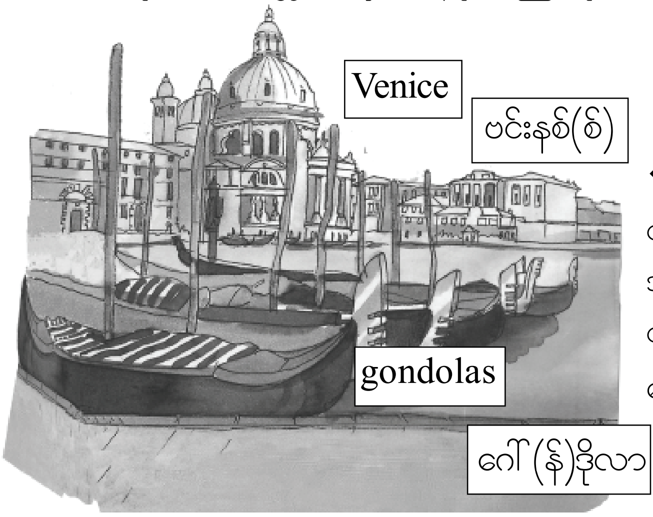

❖အီတလီကလှပတဲ့ဗင်းနစ်မြို့မှာလမ်းတွေမရှိဘူး၊ တူးမြောင်းတွေဘဲရှိတယ်။ ကား၊ စက်ဘီးနဲ့မီးရထားအစားဂေါ်(န်)ဒိုလာဆိုတဲ့လှေကြီးတွေနဲ့သွားလာကြတယ်။ အဲဒီ (gondolas) တွေကိုမောင်းတဲ့သူတွေကိုဂေါ်(န်)ဒိုလီယာလို့ခေါ်တယ်။

❖ပီဇာအကြောင်းကိုကြားဘူးလား။ တစ်ခါတုန်းကမုန့်ဖုတ်သမားတစ်ယောက်ကဘုရင်ကိုတစ်ခုခုလုပ်ကျွေးချင်တယ်။ အီတလီအလံကအဖြူရယ်၊ အနီရယ်၊ အစိမ်း ရယ်ပါလို့သူကအနီရောင်ခရမ်းချဉ်သီးရယ်၊ စေးကပ်တဲ့အဖြူရောင်ချိ(စ်) ရယ်၊ အစိမ်းရောင်အပင်တွေရယ်ကိုပေါင်မုန့်ပေါ်မှာတင်ပြီးဖုတ်တယ်။ အဲဒါနဲ့အခုဒို့တွေစားတဲ့ပီဇာဖြစ်လာတာပေါ့။

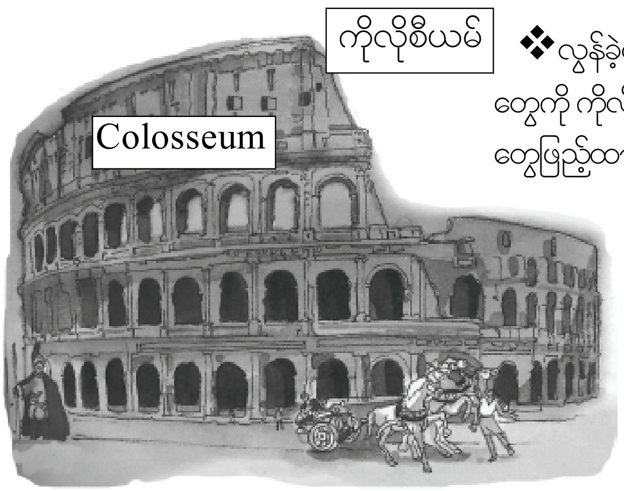

❖လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကရောမတွေဟာမြင်းရထားစီးပြိုင်ပွဲတွေကို ကိုလိုစီယမ်မှာကြည့်ရှုလေ့ရှိတယ်။ တစ်ခါတလေစင်ပေါ်မှာရေတွေဖြည့်ထားပြီးတော့ရောမစစ်သားတွေဟာပင်လယ်ထဲမှာတိုက်ပွဲဖြစ်နေပုံကိုသရုပ်ဆောင်ကြတယ်။

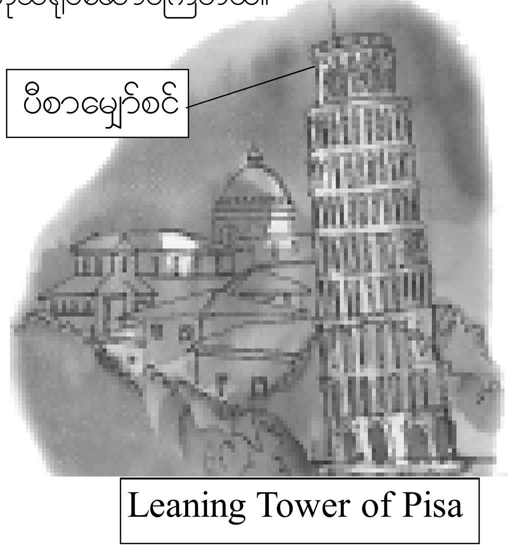

❖နောက်ထပ်ထင်ရှားတဲ့အဆောက်အအုံဟောင်းတစ်ခုကတော့ပီစာမျှော်စင်ဖြစ်တယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့အနှစ် ၈၀၀ ကျော်ကဒီပီစာမျှော်စင်ဟာစတင်ပြီးစောင်းခဲ့တယ်။ သူ့အောက်ကမြေကြီးကသိပ်မခိုင်တဲ့အတွက်ဖြစ်တယ်။

ဂရိ

ဂရိနိုင်ငံဟာလွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်ကတန်ခိုးကြီးပြီးယဉ်ကျေးမှုထွန်းကားတဲ့နိုင်ငံကြီး ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ရှေးဂရိတွေဟာအတွေးအခေါ်ပညာရှင်တွေနဲ့သိပ္ပံပညာရှင်တွေဖြစ်ခဲ့တယ်။

❖ဆန်တိုရိနီရွာကလေးဟာမီးတောင်တစ်တောင်ပေါ်မှာရှိတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ် ၅၀ တုန်းကမီးတောင်ပေါက်ကွဲလို့ကျွန်းရဲ့တစ်ဝက်ဟာပင်လယ်ထဲကိုပြိုကျသွားခဲ့တယ်။

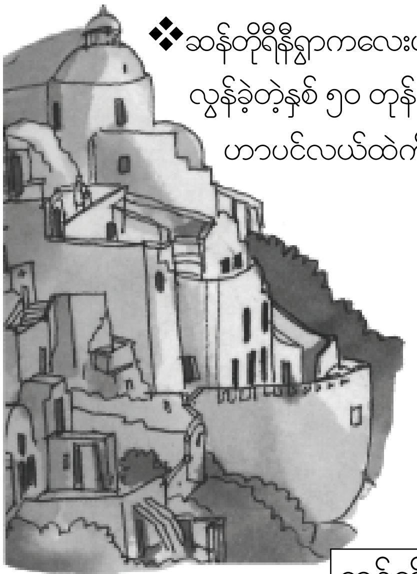

Santorini

ဆန်တိုရိနီ

Meteora monasteries

❖မက်တီအိုရာဘုန်းကြီးကျောင်းကတော့ဟိုးအရင်က ဘုန်းကြီးတွေလိုဘဲကြိုးလှေကားနဲ့တက်ရတယ်။

မက်တီအိုရာဘုန်းကြီးကျောင်း

❖မာရသွန်ဟာအိုလံပစ်အားကစားမှာလူသိများတဲ့ပြိုင်ပွဲဖြစ်တယ်။ လူတွေကဒီမာရသွန်ဟာဟိုးရှေးဂရိတွေမာရသွန်မြို့မှာစစ်ပွဲနိုင်တုန်းက လူတစ်ဦးကကီလိုမီတာ ၄၀ကိုပြေးပြီးသူ့တိုင်းပြည်ကလူတွေကိုသတင်းကောင်းသွားပို့ခဲ့ရာကနေစတင်ခဲ့တာလို့ပြောကြတယ်။

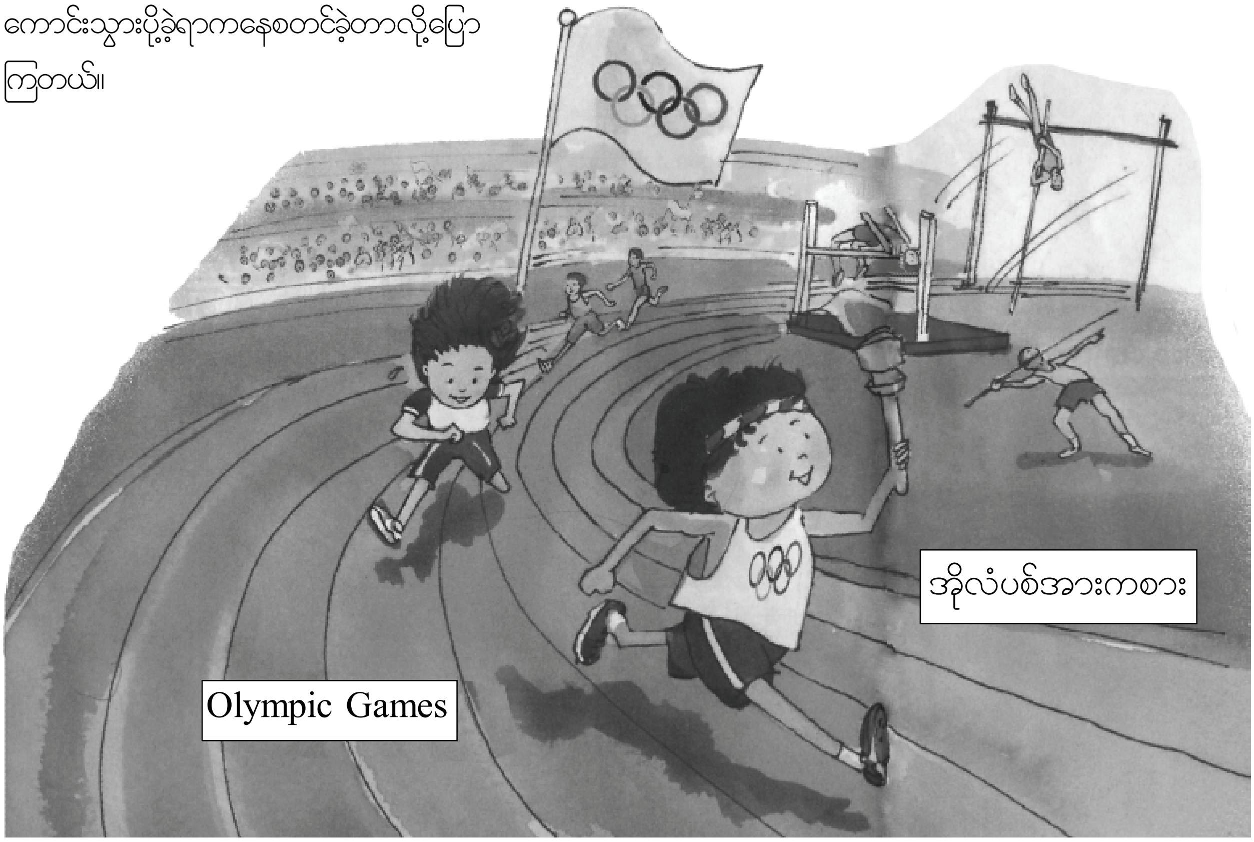

အိုလံပစ်အားကစား

Olympic Games

❖ရှေးဂရိလူမျိုးတွေဟာအေသင်နာလို့ခေါ်တဲ့ဉာဏ်ပညာနဲ့စစ်ရေးဆိုင်ရာဂရိနတ်ဘုရားမကိုကိုးကွယ်ကြတယ်။ ရှေးဂရိတွေမှာနတ်ဘုရားတွေအများကြီးရှိတယ်။ တခါတလေဂရိတွေ ဟာအော်ရာကယ် **(oracle)** ဆိုတဲ့ဂရိဘုန်းကြီးတွေထံမှာသူတို့နတ်ဘုရားကသူတို့ကို ဘာလုပ်စေချင် လဲဆိုတာ သိရအောင်သွားမေးကြတယ်။

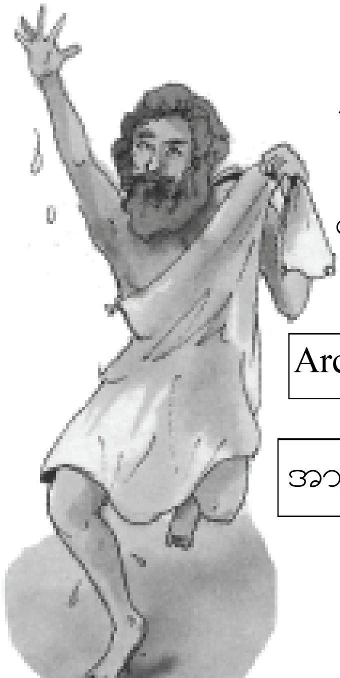

❖အခြားထင်ရှားတဲ့ဂရိလူမျိုးကတော့အာခိမိဒိ(စ်) သိပ္ပံပညာရှင်ဖြစ်တယ်။ သူဟာရေချိုးရင်းနဲ့သိပ္ပံဆိုင်ရာမှန်ကန်ချက်တစ်ခုကိုရှာဖွေတွေ့ရှိလို့အရမ်းပျော်သွားပြီးလမ်းမပေါ်မှာ “ တွေ့ပြီး – တွေ့ပြီး ” လို့လိုက်အော်ပြောတယ်။

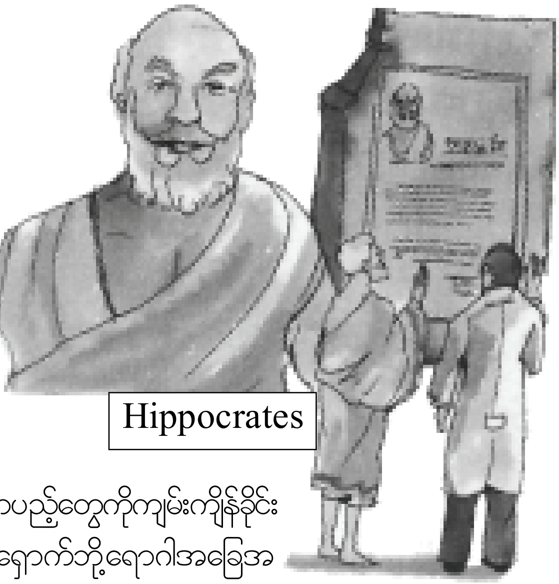

❖ဟစ်ပိုခရိတ်(စ်)လို့ခေါ်တဲ့ဆရာဝန်ကြီးကိုယ်တိုင်သူ့တပည့်တွေကိုကျမ်းကျိန်ခိုင်းတယ်။ သူတို့ဟာသူတို့လူနာတွေကိုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ဘို့ရောဂါအခြေအနေကိုအမှန်အတိုင်းပြောပြပြီးလူနာရဲ့လို့ဝှက်ချက်တွေကိုထိန်းသိမ်းပေးရမယ်လို့ကျမ်းကျိန်ရတယ်။ အခုထိဆရာဝန်တွေဟာဒီဟစ်ပိုခရေတစ်ကျင့်ဝတ်ကိုကျင့်သုံးတုန်းဘဲ။

စပိန်

လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၅၀၀ မတိုင်ခင်ကစပိန်နိုင်ငံဟာကမ္ဘာပေါ်မှာတန်ခိုးအကြီးဆုံးအာဏာပိုင်နိုင်ငံဖြစ်ခဲ့တယ်။

❖စပိန်နွားရိုင်းသတ်ပွဲဟာဟိုးအရင်ကစပိန်မှာအရမ်းခေတ်စားခဲ့တယ်။ နွားရိုင်းနဲ့ယှဉ်ပြိုင်သတ်တဲ့သူရဲကောင်း (မာတာဒို) ဟာတဟုန်ထိုးတိုက်ခိုက်တဲ့နွားရိုင်းကိုမကြောက်ဘူး၊ စပိန်အမျိုးသမီးတွေဟာလဲသူတို့ရဲ့အထူးနေ့တွေမှာဝတ်ဆင်လေ့ရှိတဲ့ဇာပဝါ (မန်တီလာ) ကိုဝတ်ဆင်ပြီးနွားရိုင်းသတ်ပွဲကိုလာကြည့်ကြတယ်။

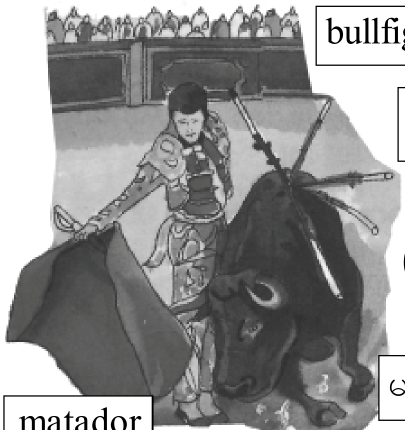

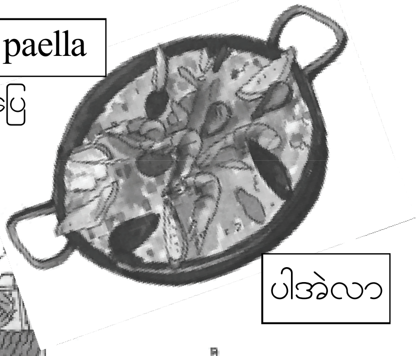

❖စပိန်လူမျိုးတွေဟာနေ့လည်မှာအဆာပြေတာပါ့(စ်) (tapas) ကိုစားကြတယ်။ ပြီးရင်ပါအဲလာဆိုတဲ့အရာများစွာပါဝင်တဲ့ထမင်းကြော်၊ဆန်ပြုတ်ကိုစားကြတယ်။ သိပ်အရသာရှိတယ်။

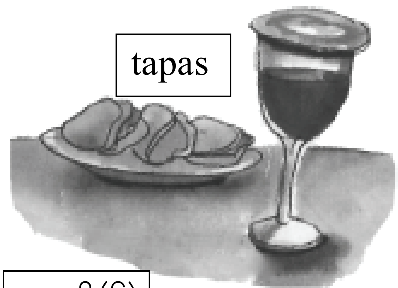

❖နေ့လည်စာစားပြီးရင် "စီအက်စ်တာ" (siesta) ဆိုတဲ့နေ့လည်အနားယူအိပ်ချိန်ရှိတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာလူတိုင်းအိပ်ကြတယ်။ နေနဲ့အေးမှအလုပ်ပြန်ဆင်းကြတာဟိုးညနက်တဲ့အထိဘဲ။

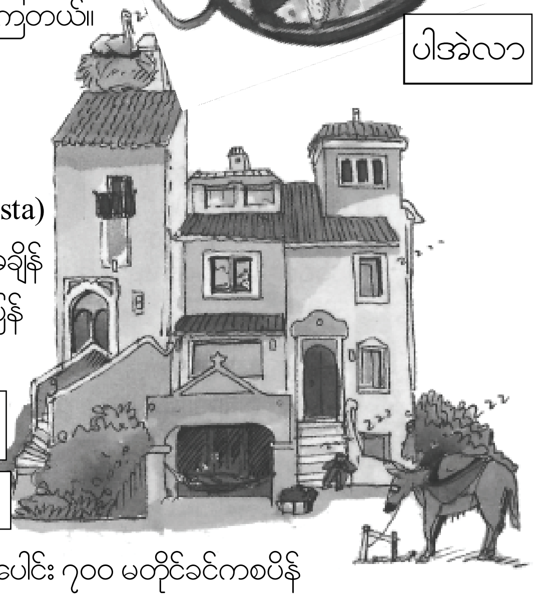

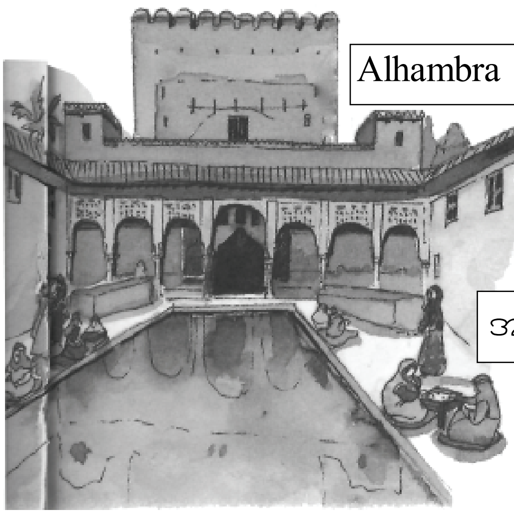

❖လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၇၀၀ မတိုင်ခင်ကစပိန်ကိုအုပ်ချုပ်တဲ့မောရစ်(ရှ်) ဘုရင်တွေဟာလှပတဲ့အယ်လ်ဟမ်ဘရာနန်း တော်မှာနေထိုင်ကြတယ်။

❖စပိန်မှာရှိတဲ့ပိုင်ရဲနီး(စ်)တောင်တွေအတိုင်းတက်သွားရင်ပြင်သစ်ပြည်ကိုရောက်နိုင်တယ်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံ

ပြင်သစ်ဟာရှည်လျားပြီးစိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတဲ့သမိုင်းရှိခဲ့တယ်။ ပြင်သစ်မှာလည် ပတ်စရာနေရာတွေအများကြီးရှိတယ်။

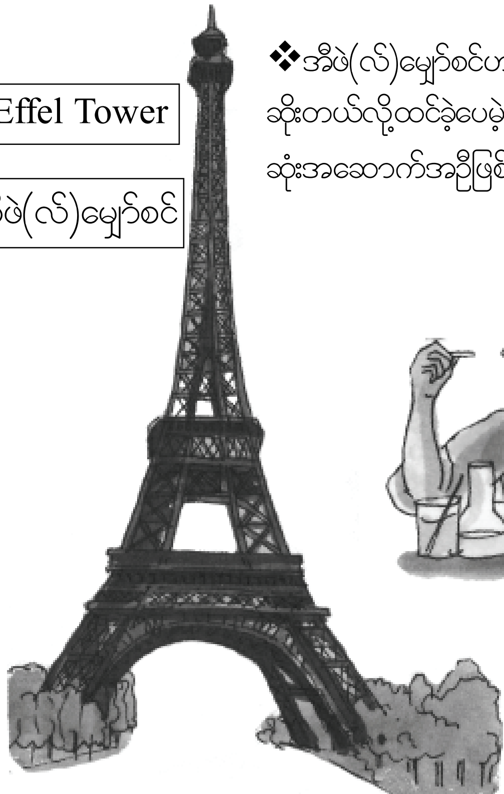

Effel Tower

အီဖဲ(လ်)မျှော်စင်

❖အီဖဲ(လ်)မျှော်စင်ဟာဆောက်ပြီးစကလူတွေကရုပ်ဆိုးတယ်လို့ထင်ခဲ့ပေမဲ့အခုတော့တိုင်းပြည်ရဲ့အထင်ရှားဆုံးအဆောက်အဦဖြစ်နေပြီ။

❖ဟိုအရင်တုန်းကလူတွေဟာရေခဏခဏမချိုးဘူး။ သူတို့အနံ့ကောင်းအောင်ရေမွှေးကိုဆွတ်ကြတယ်။ ခုဆိုရင်ပြင်သစ်ရေမွှေးတွေဟာအရမ်းနံမည်ကြီးတယ်။

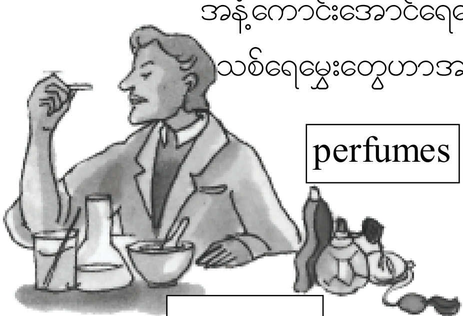

perfumes

ရေမွှေးများ

ပြင်သစ်ပေါင်မုန့်ရှည်

baguette

❖ပြင်သစ်ပေါင်မုန့်ရှည်ဟာအရမ်းအရသာရှိတယ်။

NapoleonBonaparte

❖နပိုလီယံဘိုနာပတ် ကေရာဇ်ဘုရင်ဖြစ်ခဲ့စဉ်က အောင်မြင်ခြင်းမုခ်ဦး (Arc de Triomphe) အာခ်ဒီထော်မ်ဖေကိုဆောက်ခဲ့တယ်။ သူစစ်အောင်နိုင်တဲ့အခါဒီမုခ်ဦးကနေပြန်ပြီစစ်ချီလာချင်လို့လေ။ ဒါပေမဲ့သူဟာဒီလိုမလုပ်ရခင်မှာဘဲစစ်ရှုံးသွားခဲ့တယ်။

နပိုလီယံဘိုနာပတ်

Arc de Triomphe

အာခ်ဒီထော်မ်ဖေ

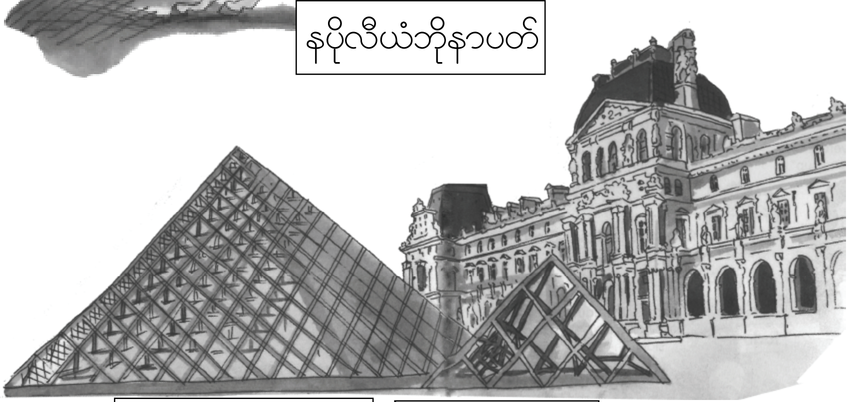

❖လု(ဗ်) ပြတိုက်ဟာကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးပြတိုက်ထဲကတစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်တယ်။ တစ်ချိန်တုန်းကသူကရဲ့တိုက်တစ်ခုဖြစ်ခဲ့တယ်။

Louvre Museum

လု(ဗ်) ပြတိုက်

ပေါ်တူဂီ

ပေါ်တူဂီနိုင်ငံဟာတစ်ချိန်ကတန်ခိုးကြီးတဲ့မင်းကေရာဇ်နိုင်ငံဖြစ်ခဲ့တယ်။ သူဟာနိုင်ငံပေါင်းများစွာကိုအုပ်စိုးခဲ့တယ်။ လူ့လက်အောက်ခံနိုင်ငံတွေဟာအခုထက်ထိပေါ်တူဂီစကားကိုပြောတုန်းဘဲ။

❖အဇိုးရပ်(စ်) (Azores) ကျွန်းပေါ်မှာမီးတောင်ကအငွေ့နဲ့အစားအစာချက်ပြုတ်ကြတယ်။ ဒီလိုချက်ပြုတ်တာကို ကိုဇီဒို (**cozido**) လို့ခေါ်တယ်။

❖ပေါ်တူဂီနိုင်ငံတစ်ခုလုံးကအိမ်တွေနဲ့ရထားဘူတာတွေကို (အဇူလေဂျိုစ်) (**azulejos**) လို့ခေါ်တဲ့ဆေးခြယ်ထားတဲ့ကျောက်ပြားတွေနဲ့အလှဆင်ထားတယ်။

❖ဒီကြောက်စရာနေရာကတော့ အဇူလေဂျိုစ်နဲ့အလှဆင်ထားတာမဟုတ်ဘဲအရိုးတွေနဲ့ဆောက်လုပ်ထားတယ်။ ဒီအရိုးဘုရားကျောင်းဟာလူ့ခေါင်းခွံနဲ့အရိုးပေါင်းထောင်ကျော်နဲ့ဖုံးလွှမ်းနေတယ်။

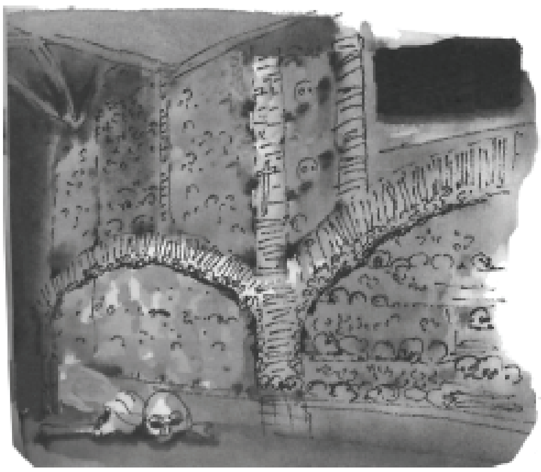

❖ဖါဒို (**Fado**) တေးကတော့ဝမ်းနည်းစရာပုံပြင်တွေကိုသီဆိုတဲ့တေးဖြစ်တယ်။ သီဆိုသူတွေကအနက်ရောင်ဝတ်စုံကိုဝတ်ဆင်ပြီးအချစ်၊ ဘဝနဲ့သေခြင်းအကြောင်းအရာတွေကိုသီဆိုကြတယ်။

မြောက် – တောင်အမေရိက

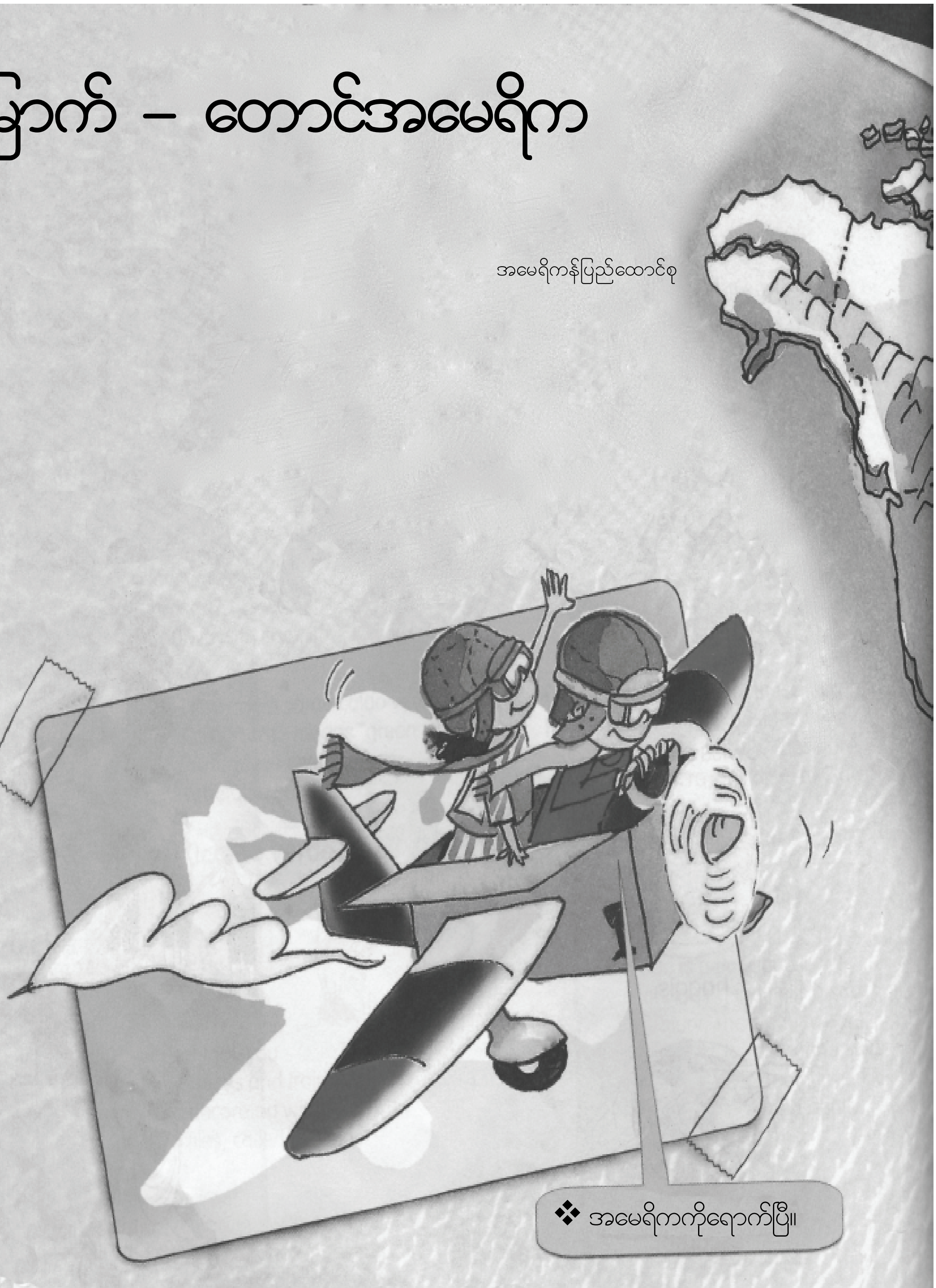

မြောက်အမေရိကတိုက်မှာကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးတောင်ကြားရှိပြီးတောင်အမေရိကမှာတော့ ကမ္ဘာ့အရှည်လျားဆုံးတောင်တန်းနဲ့ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးမိုးသစ်တောကြီးရှိတယ်။ နောက်ထပ်ဘာတွေများရှိမလဲကြည့်ရအောင်။

ကနေဒါ
အမေရိကန်
ပြည်ထောင်စု
မက္ကဆီကို
ပီရူး
ဘရာဇီး(လ်)
အာဂျင်တီးနား

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု

ယူအက်စ်အေ (အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု)ဟာပြည်နယ်ပေါင်း ၅၀ ရှိတယ်။
တခါတလေလူတွေက USA လို့အတိုကောက်ခေါ်ကြတယ်။

❖လင်းယုန်ငှက်ဟာအမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့နိုင်ငံတော်ငှက်ဖြစ်တယ်။ သမ္မတတစ်ဦးကတော့နိုင်ငံတော်ငှက်ဟာကြက်ဆင်ဖြစ်သင့်တယ်လို့ယူဆတယ်။

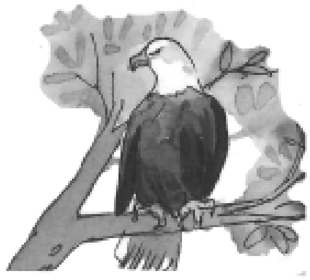

bald eagle

လင်းယုန်ငှက်

ဒေသခံအမေရိကန်များ

Native Americans

❖ဒေသခံအမေရိကန်လူမျိုးများဟာနှစ်ထောင်ပေါင်းများစွာဒီမှာနေထိုင်ခဲ့ကြတယ်။ နွားကျောင်းသား(ကောင်းဘွိုင်)တွေလာတဲ့အခါအချို့ကတိုက်ခိုက်ကြတယ်။ အချို့ကတော့ကိုယ်တိုင်နွားကျောင်းသားတွေဖြစ်သွားကြတယ်။

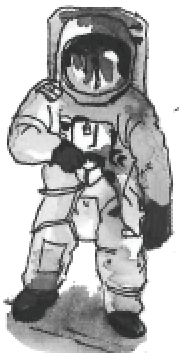

Neil Armstrong

နေးလ်အမ်းစထရောင်း

❖အာကာသယာဉ်မှူးနေးလ်အမ်းစထရောင်းဟာလပေါ်မှာပထမဦးဆုံးခြေချခဲ့တဲ့သူပေါ့။

❖လေဘာတီရုပ်ထုဟာအမေရိကန်ရဲ့အနှစ် ၁၀၀ မြောက်မွေးနေ့ပွဲကျင်းပဘို့ပြင်သစ်ပြည်ကလက်ဆောင်ပေးခဲ့တာဖြစ်တယ်။

လေဘာတီရုပ်ထု

Statue of Liberty

❖ဂရင်းကင်ညွန်ချောက်ကြီးဟာမြစ်စီးရာကနေဖြစ်လာတဲ့နက်ရှိုင်းတဲ့တောင်ကြားကြီးဖြစ်တယ်။ လှေနဲ့မြစ်ထဲကိုစုန်ဆင်းနိုင်သလိုချောက်ထဲကိုလဲဆင်းကြည့်နိုင်တယ်။

ဂရင်းကင်ညွန်ချောက်ကြီး

Grand Canyon

ကနေဒါ

ကနေဒါနိုင်ငံဟာကမ္ဘာပေါ်မှာဒုတိယအကြီးဆုံးနိုင်ငံဖြစ်တယ်။ ကနေဒီယံလူမျိုးတစ်ချို့ဟာအင်္ဂလိပ်စကားပြောပြီးအချို့ကပြင်သစ်စကားပြောကြတယ်။

❖ကနေဒါအလံပေါ်ကမေပယ်လ်ရွက်ကိုတွေ့လား။ ကနေဒါနိုင်ငံဟာမေပယ်လ်ပင်နဲ့ပတ်သက်ပြီးထင်ရှားတယ်။ မေပယ်လ်ပင်အစေးကိုကျိုပြီးမေပယ်လ်အချိုရည်ပြုလုပ်ကြတယ်။ အဲဒီအရည်ကိုမုန့်ပျားသလက်နဲ့တွဲစားလို့အရမ်းကောင်းတယ်။

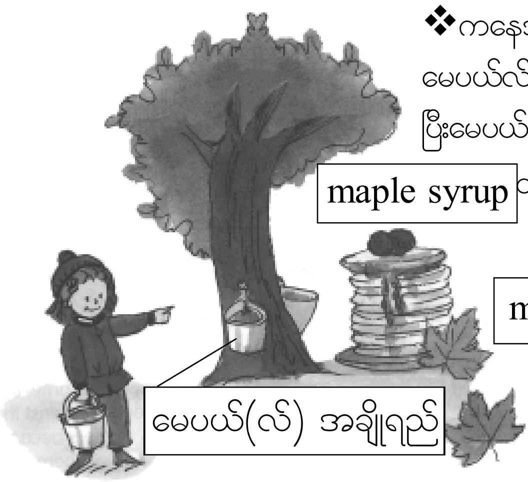

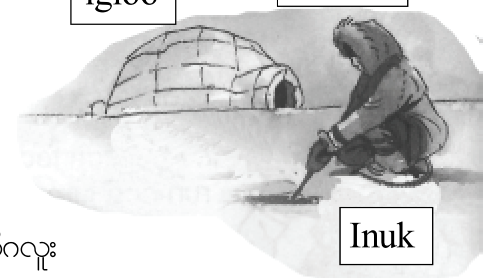

❖ဟိုးအရင်တုန်းကအင်နု (Inuit) လူမျိုးတွေဟာအီဂလူး (igloos) တွေမှာနေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့အခုတော့အီဂလူးတွေဟာနားခိုရာနေရာဒါမှမဟုတ်အပျော်တမ်းဆောက်ထားတဲ့အဆောက်အဦဖြစ်နေပြီ။

❖ကနေဒီယံအမျိုးသားမျှော်စင်ဟာဘယ်လောက်မြင့်သလဲဆိုရင် အဲဒီအထဲကနေအပြင်ကိုကြည့်ရင် တိမ်တွေမျော နေတာကိုတွေ့နိုင်တယ်။

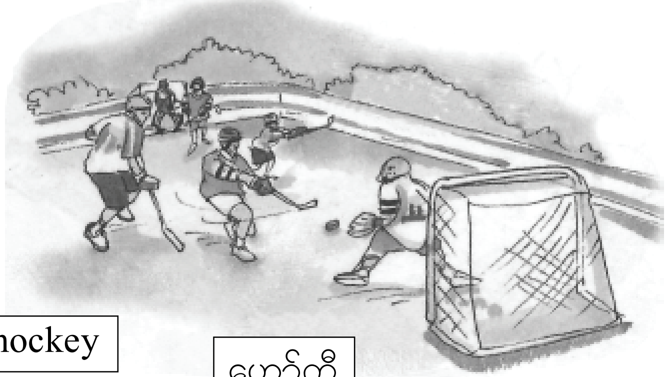

❖ကနေဒီယံလူမျိုးတွေဟာဟော်ကီကစားခြင်းကိုအလွန်နှစ်သက်ကြတယ်။ အားလပ်ရက်တွေမှာနေရာတိုင်းမှာကလေးတွေဟော်ကီကစားတာကိုတွေ့ရမယ်။

❖နိုင်ဂါရာရေတံခွန်ကြီးဟာအလွန်ကြီးမားတယ်။ တစ်ဝက်က ကနေဒါထဲမှာဖြစ်ပြီးတစ်ဝက်ကအမေရိကန်မှာရှိတယ်။

မက္ကဆီကို

လွန်လေပြီးတဲ့အခါတုန်းကရှေးအက်တက်စ် (Aztecs) လူမျိုးတွေဟာလင်းယုန်ငှက်တစ်ကောင်ကိုပါးစပ်ထဲမှာမြွေတစ်ကောင်နဲ့တွေ့ရတယ်။ ဒီလင်းယုန်ငှက်ဟာကန်တစ်ကန်ရဲ့အထဲမှာရှိတဲ့ဇောင်းကြမ်းပင်ပေါ်မှာနားနေတယ်။ ဒီနေရာမှာမြို့တည်ဘို့သူတို့ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ ဒီနေရာဟာအခုမက္ကဆီကို စီးတီးမြို့ပေါ့။

❖မက္ကဆီကန်လူမျိုးတွေဟာလူသေနေ့ကိုကျင်းပကြတယ်။ ဒီလူသေနေ့မှာသူတို့ချစ်တဲ့သူတွေရဲ့ဝိညာဉ်တွေဟာသူတို့ဆီပြန်လာလည်တယ်လို့ယုံကြည်ကြတယ်။ သူတို့ဟာဂူတွေကို ပန်းတွေ၊ ဖယောင်းတိုင်တွေမုန့်တွေနဲ့ပြင်ဆင်ကြတယ်။

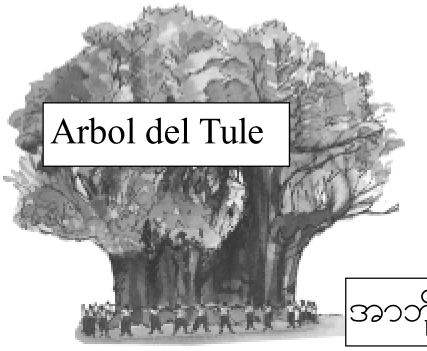

❖အာဘိုဒယ်တူလေပင်ဟာအနှစ် ၂၀၀၀ ရှိပြီ။ သူဟာလူ ၂၀ ယောက်ဖက်စာရှိပြီးအခုထိဆက်ကြီးနေတုန်းဘဲ။

❖ခရစ္စမတ်မှာတော့ကလေးတွေဟာပီနာတာဆိုတဲ့အရုပ်ကိုကြိုးစားပြီးရိုက်ကြတယ်။ တကယ်လို့အဲဒီပီနာတာအရုပ်ပေါက်ထွက်သွားရင်အရုပ်တွေနဲ့သကြားလုံးတွေပြုတ်ကျလာပြီးအားလုံးဝေယူကြတယ်။

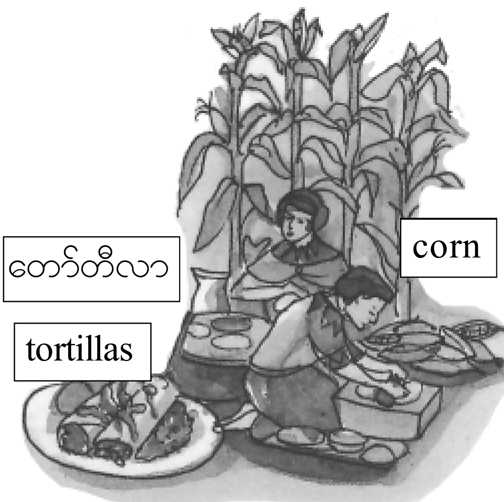

❖အက်တက် (စ်) လူမျိုးတွေဟာချော့ကလက်နဲ့ပြောင်းကိုရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ကြတယ်။ သူတို့ဟာချော့ကလက်ကို“ဘုရားပေးတဲ့မုန့်” လို့ခေါ်ပြီးဘုရားကလူတွေကိုပြောင်းဖူးနဲ့ဖန်ဆင်းတယ်လို့ယုံကြည်ကြတယ်။

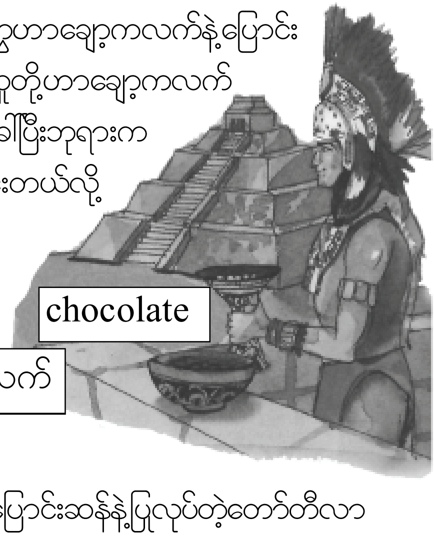

❖မက္ကဆီကန်လူမျိုးတွေဟာပေါင်မုန့်နဲ့ထမင်းအစားပြောင်းဆန်နဲ့ပြုလုပ်တဲ့တော်တီလာ (tortilles) မုန့်ပျားသလက်ကိုစားကြတယ်။

ပီရူး

ပီရူးနိုင်ငံမှာအာလူးအမျိုးပေါင်းများစွာရှိတယ်။ အချို့ဟာပြာပြီးအချို့ကခရမ်းရောင်ရှိတယ်။

❖အင်ကာလူမျိုးတွေဟာဒီမှာနှစ်ရာပေါင်းများစွာမတိုင်ခင်ကတည်းက နေခဲ့ကြတယ်။ အင်တီရေမီပွဲတွေမှာခေတ်မှီပီရူးလူမျိုးတွေဟာအင်ကာ လူမျိုးလိုသရုပ်ဆောင်ကြတယ်။ သူတို့ဟာဟိုးအရင်ကအင်ကာတွေယဇ် ပူဇော်သလိုသရုပ်ဆောင်ကြတယ်။

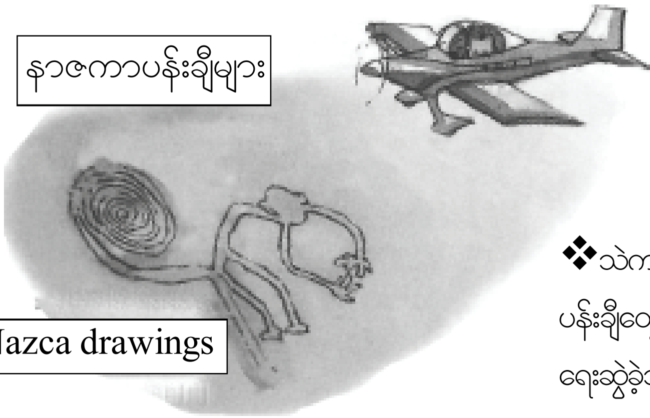

❖သဲကန္တာရသဲပြင်တွေပေါ်ကအံ့ဖွယ်ကောင်းတဲ့နာဇကာ ပန်းချီတွေဟာအကြီးကြီးဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ဒါတွေကိုဘာအတွက် ရေးဆွဲခဲ့သလဲဆိုတာဘယ်သူမှမသိကြဘူး။

❖ပီရူးလူမျိုးတွေဟာစီဗီ(ချ်) (ceviche) လို့ခေါ်တဲ့ငါးအစိမ်းသံပုရာရည်အာလူးနဲ့လုပ် ထားတဲ့ဟင်းကိုမကြာခဏစားကြတယ်။ သူတို့ဟာကုလားအုပ်ငယ်သားဟင်း နဲ့ (ခိုင်း) လို့ခေါ်တဲ့ပူးနဲ့တူတဲ့အသားဟင်း ကိုစားကြတယ်။ ဒီဟင်းဟာပီရူးတွေ အကြိုက်ဆုံးဟင်းဖြစ်တယ်။

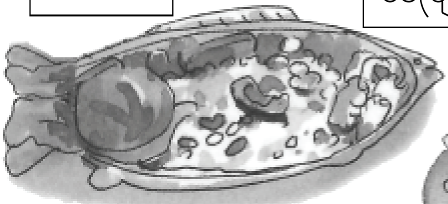

❖အင်ဒီး(စ်) တောင်စဉ်တန်းကြီးဟာကမ္ဘာ့အရှည်ဆုံးတောင်စဉ် တန်းကြီးဖြစ်တယ်။ သူဟာနိုင်ငံပေါင်းခုနှစ်နိုင်ငံကိုဖြတ်သွားတယ်။

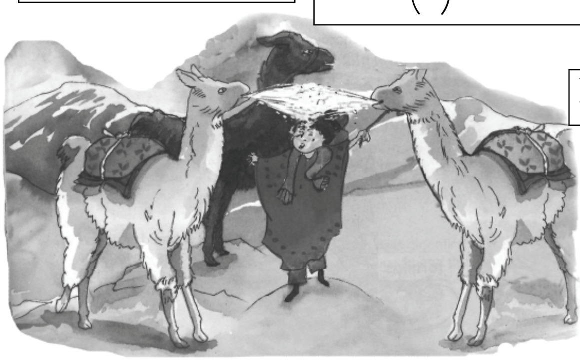

❖အမွေးထူပြီးအပင်တွေကိုစားတဲ့လာမာကုလားအုပ်ငယ် တွေဟာဒီအင်ဒီး(စ်) တောင်တန်းမှာနေထိုင်တယ်။ သူတို့ ဟာစိတ်ဆိုးရင်အချင်းချင်းတံတွေးထွေးတတ်ကြတယ်။

ဘရာဇီး(လ်)

ဘရာဇီး(လ်) နိုင်ငံမှာလူတွေကပေါ်တူဂီဘာသာစကားကိုပေါ်တူဂီနိုင်ငံမှာထက်တောင်ပြောကြတယ်။ ဘရာဇီး(လ်) လူမျိုးတွေဟာပြင်သစ်၊ စပိန်နဲ့အင်္ဂလိပ်စကားကိုလဲပြောကြတယ်။

❖ခရိုက်စ်သရီဒီးမားခရစ်တော်ကယ်တင်ရှင်ရုပ်ထုဟာ ဘရာဇီးလ်နိုင်ငံကိုမိုးပြီးငြိမ်သက်စွာကြည့်နေတယ်။ ဒီရုပ်ထုဟာ ကမ္ဘာကျော်ရုပ်ထုဖြစ်တယ်။

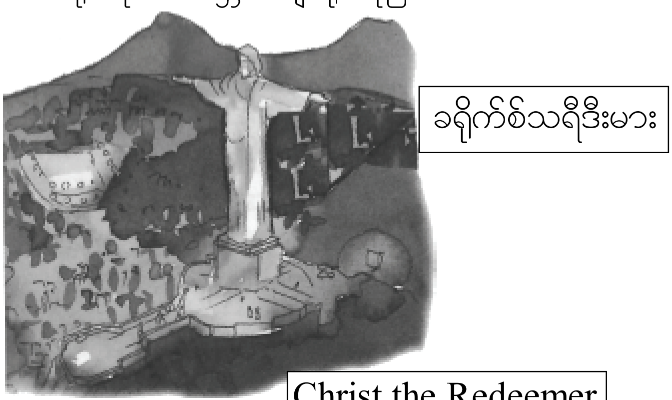

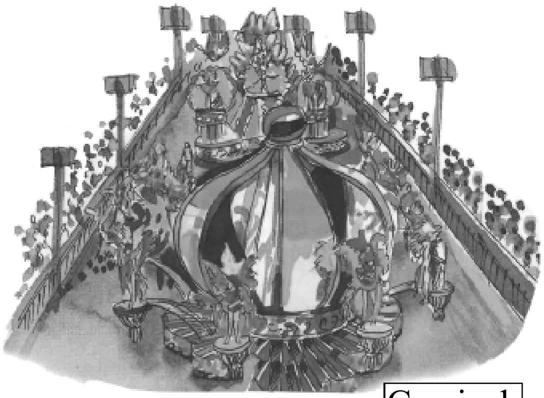

❖ကာနီဗာလ်ဆိုတဲ့ဘရင်ဂျီဘာသာဝင်တို့ရဲ့ဝါဝင်ပွဲတော်ကိုဘရာဇီးလ်တွေက ၄ ရက်နဲ့ ၄ ညကျင်းပတယ်။ သူတို့ကနေတဲ့စမ်ဘာအကကိုကြည့်စမ်း။ စမ်ဘာအကဟာမြူးကြွပြီး ကြည့်လို့ကောင်းတယ်။

❖ပထမဆုံးကော်ဖီပင်ဟာအမေဇုံတောထဲကလာတာဆိုတာသိရဲ့လား။ ဒီလူဟာကော်ဖီစေ့တွေကိုကော်ဖီဖြစ်အောင်လှော်ဘို့ခူးနေတယ်။

❖အမေဇုံသစ်တောဟာကမ္ဘာပေါ်မှာအကြီးဆုံးမိုးသစ်တောဖြစ်တယ်။ ထောင်ပေါင်းများစွာသောတိရစ္ဆာန်များနဲ့ပိုးမွှားတွေဟာဒီမှာနေထိုင်ကြတယ်။ သိပ္ပံပညာရှင်တွေက ခုထိရှာလို့မတွေ့သေးတဲ့ တိရစ္ဆာန်နဲ့ပိုးမွှားတွေလဲရှိအုန်းမယ်လို့ထင်နေကြတယ်။

❖ဘရာဇီးလ်နိုင်ငံမှာကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးထဲကတစ်ခုဖြစ်တဲ့အီကွာဇူးရေတံခွန်ရှိတယ်။ သူစီးဆင်းရာလမ်းတစ်လျှောက်မှာရေတံခွန်အသေးလေးတွေ ၂၇၅ ခုအဖြစ်ကွဲထွက်သွားတယ်။

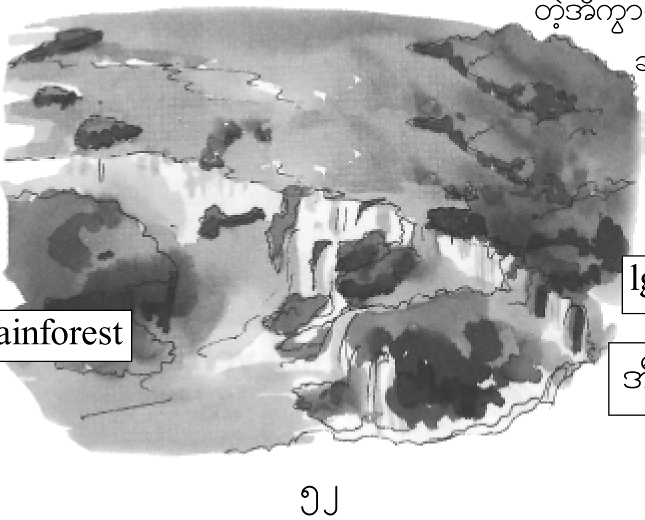

အာဂျင်တီးနား

အာဂျင်တီးနားဟာ “ငွေ” လို့အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ ဒီနိုင်ငံကိုပထမဆုံးရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သူကဒီမှာ ငွေရှာလို့ရမလားဆိုတဲ့မျှော်လင့်ချက်နဲ့လာခဲ့ပေမဲ့ငွေတော့ရှာလို့မတွေ့ဖူး။ဒါပေမဲ့အာဂျင်တီး နားဟာအလွန်လှပတာကို တွေ့ရှိပြီးအများအပြားဟာသူတို့ဘဝတစ်လျှောက်လုံးဒီမှာဘဲ အခြေချနေထိုင်သွားကြတယ်။

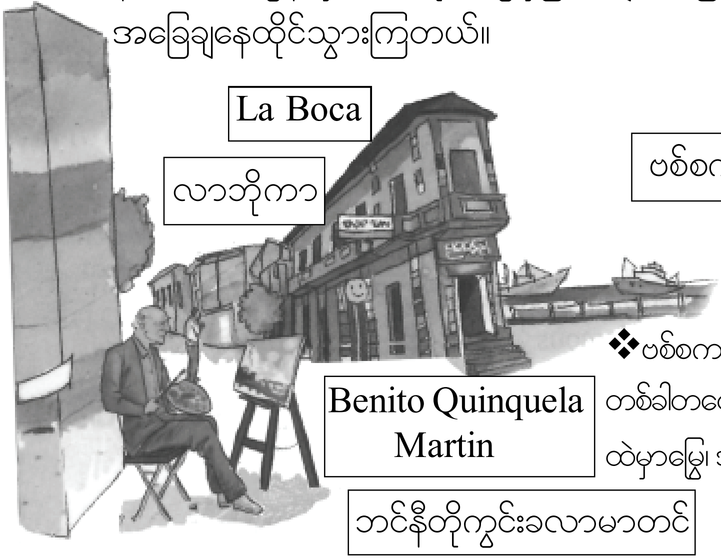

❖ဗစ်စကာချာအကောင်ဟာရှဉ့်အမြီးရှိတဲ့ယုန်နဲ့တူတယ်။ တစ်ခါတလေသူဟာအာဂျင်တီးနားမြက်တောထဲကမြေတွင်း ထဲမှာမြွေ၊ အိမ်မြှောင်နဲ့အတူနေထိုင်ကြတယ်။

❖ဘင်နီတိုကွင်းခလာမာတင်ဟာအာဂျင်တီးနားနိုင်ငံရဲ့ပန်းချီကျော်ကြီးပေါ့။ တစ်ခါကလာဘိုကာမှာရှိတဲ့လူအချို့ရဲ့အိမ်တွေကိုဆေးရောင်တောက်တောက် သုတ်ခိုင်းတယ်။ သူတို့ကလည်းသုတ်တယ်။ မကြာခင်ကျန်တဲ့လူတိုင်းကလိုက် သုတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့်လာဘိုကာအရပ်ဟာ အာဂျင်တီးနား မှာဆေးရောင် အစုံဆုံးနေရာဖြစ်တယ်။

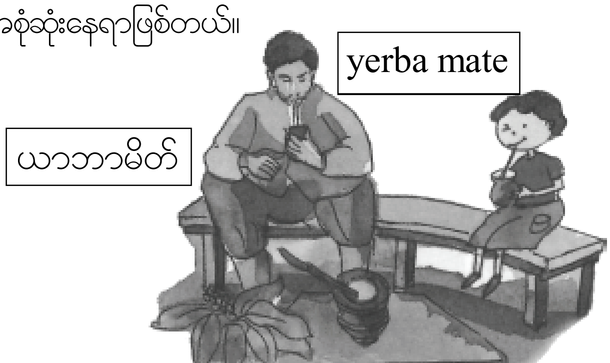

❖ဒီလာဘိုကာမှာတန်ဂိုစုံတွဲအကကိုကြည့်ရှုလို့ရ တယ်။ ကချေသည်တွေဟာဒီအကကိုကတဲ့အခါမြန် မြန်လမ်းလျှောက်ရာကနေရုတ်တရက်ရပ်လိုက်တယ်။ မလွယ်ဘူးနော်။

❖ဂေါချိုတွေဟာယာဘာမိတ်အရည်ကိုသောက်ပြီးရင်မ စားမအိပ်ဘဲခရီးအကြာကြီးသွားနိုင်တာကိုတွေ့ခဲ့တယ်။ ဒီယာဘာမိတ်အရည်ဟာအခုထိရေပန်းစားတုန်းပဲ။

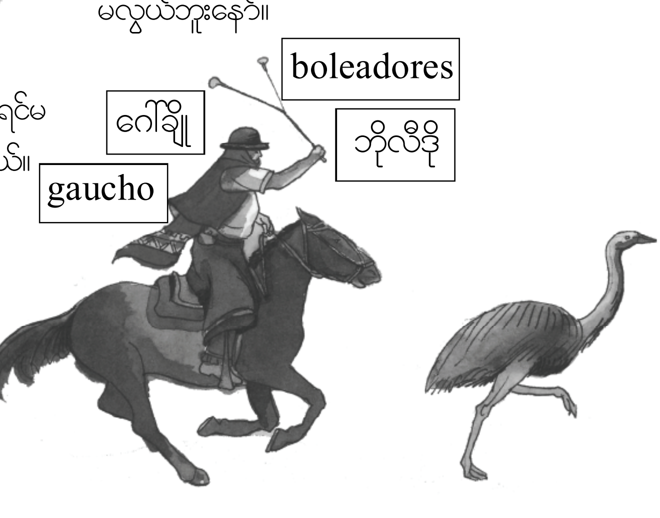

❖ဂေါချိုဆိုတဲ့နွားကျောင်းသားတွေဟာဘိုလီဒို (boleadores) နဲ့အမဲလိုက်လေ့ရှိတယ်။ ဘိုလီဒို ကိုပစ်လိုက်ရင်တိရစ္ဆာန်ရဲ့ခြေထောက်ကိုသွား ပတ်မိပြီးလဲကျစေတယ်။

အာဖရိကတိုက်

အာဖရိကတိုက်ဟာအကြီးဆုံးတိုက်မဟုတ်ပေမဲ့နိုင်ငံအများဆုံး ရှိတဲ့တိုက်ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံပေါင်း ၅၃ နိုင်ငံရှိတယ်။ ကမ္ဘာအကြီး ဆုံးသဲကန္တာရဖြစ်တဲ့ဆာဟာရလည်းအာဖရိကတိုက်မှာဘဲရှိတယ်။ ဒီဆာဟာရသဲကန္တာရဟာအမေရိကန်ပြည်ထောင်စုလောက်ကျယ်တယ်။

အာဖရိကတိုက်တစ်ခုလုံးလိုလိုဟာကန္တာရကြီး၊ မြက်ခင်းတွေနဲ့ဖုံးလွှမ်းနေတယ်။ မှတ်တမ်းတင်ထားတဲ့အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ဟာ ၁၉၉၂ ခုနှစ်တုန်းကဖြစ်ပြီးဒီအာဖရိကတိုက်မှာဘဲဖြစ်ခဲ့တယ်။ အရိပ်ထဲမှာအပူချိန်က ၅၈° C ရှိတယ်။

အီဂျစ်ပြည်
ကင်ညာ
တောင်အာဖရိက

အီဂျစ်ပြည်

အီဂျစ်ပြည်မှာသဲကန္တာရကြီးနှစ်ခုရှိတယ်။ တစ်ခုကအနောက်ဆဟာရနဲ့နောက် တစ်ခုကအာရေဗျသဲကန္တာရဖြစ်တယ်။

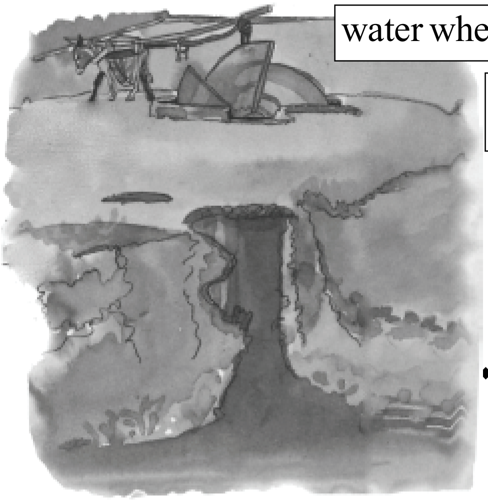

❖အချို့လယ်သမားတွေဟာသူတို့ကောက်ပဲသီး နှံတွေရေလောင်းဘို့မြည်းတွေကိုအသုံးပြုတယ်။ မြည်းတွေဟာရေဘီးတွေကိုလှည့်ပတ်ပြီးလျှောက် သွားတဲ့အခါပန့်ကိုလည်စေပြီးနိုင်းလ်မြစ်ထဲကရေ တွေကိုစိုက်ခင်းဆီသယ်ဆောင်ပေးတယ်။

❖နှစ်ပေါင်း ၄၀၀၀ မတိုင်ခင်ကဖါရိုဘုရင်တွေဟာ အီဂျစ်ပြည်ကိုအုပ်စိုးခဲ့တယ်။ ရှေးအီဂျစ်လူမျိုး တွေဟာဖါရိုဘုရင်ကိုဘုရားတွေလို့ထင်ခဲ့ ကြတယ်။

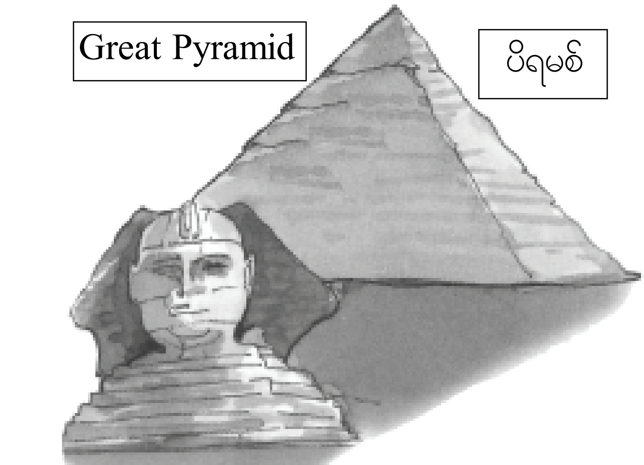

❖ဖါရိုဘုရင်တွေသေတဲ့အခါသူ့အလောင်းကိုဆေးနဲ့စိမ်ပြီး ကျပ်စည်းထားလိုက်တယ်။ အဲဒါကိုမံမီလို့ခေါ်တယ်။ ပြီးရင် သူ့ရဲ့ရတနာအ မြောက်အမြားနဲ့အတူပိရမစ်ထဲမှာမြှုပ်နှံ လိုက်တယ်။ ပိရမစ်တွေကိုဟင့်(စ်) (sphinx) လို့ခေါ်တဲ့ လူတစ်ပိုင်းခြင်္သေ့တစ်ပိုင်းရုပ်ထုတွေ ကကာကွယ်စောင့် ရှောက်တယ်။

❖ရှေးအီဂျစ်တွေဟာဟီရိုဂလိုက်ပ်(စ်) (hieroglyphs) လို့ခေါ်တဲ့ရုပ်ပုံစာနဲ့စာတွေကိုရေး မှတ်ပြီးပုံပြင်တွေကိုပြောပြတယ်။

❖ရိုစက်တာကျောက်စာကိုရှေးဂရိနဲ့အီဂျစ်စကားလုံးနဲ့ရေးထားတယ်။ ပညာရှင်တစ်ယောက်ဟာဒီကျောက်စာပေါ်မှာရေးထားတာကိုသဘော ပေါက်အောင်အနှစ် ၂၀ လေ့လာခဲ့ရတယ်။

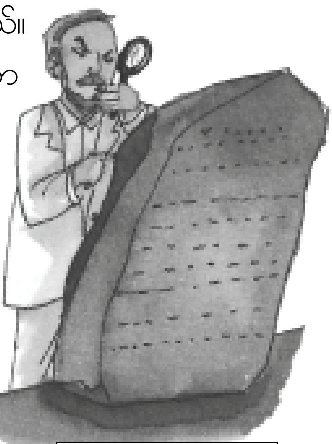

Rosetta stone

ရိုစက်တာကျောက်စာ

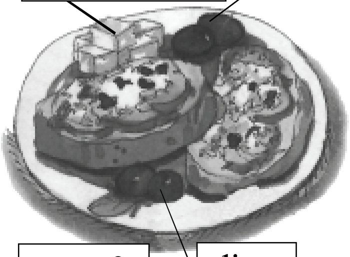

❖သံလွင်နဲ့စွန်ပလွန်ဟာအီဂျစ်တွေရဲ့ရေပန်းစားတဲ့အဆာပြေစာဖြစ်တယ်။ အီဂျစ်တွေဟာဆိတ်နို့နဲ့ပြုလုပ်တဲ့ဖက်တာချိ(စ်)၊ ဆိတ်နို့ဒိန်ခဲကိုလဲစားကြတယ်။

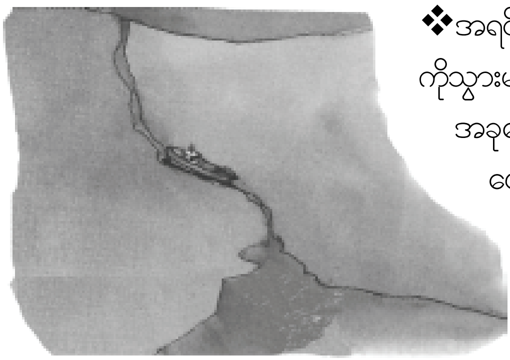

Suez Canal

ဆူးအက်တူးမြောင်း

❖အရင်တုန်းကဥရောပကသင်္ဘောတွေအာရှကိုသွားမယ်ဆိုရင်အာဖရိကကိုပတ်သွားရတယ်။ အခုတော့ဆာဟာရသဲကန္တာရကိုဖြတ်ပြီး ဖေါက်ထားတဲ့ဆူးအက်တူးမြောင်းကိုဖြတ်လမ်းအဖြစ်အသုံးပြုလို့ရပြီ။

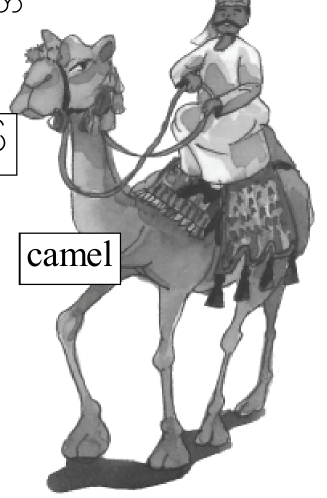

❖ကုလားအုပ်တွေကိုတစ်ခါတလေကန္တာရသင်္ဘောလို့ခေါ်ကြတယ်။ သူတို့ဟာကန္တာရမှာခရီးသွားဖို့အလွန်ကောင်းတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့သူတို့ဟာရက်သတ္တပတ်ပေါင်းများစွာရေမသောက်ဘဲခရီးသွားနိုင်တယ်။

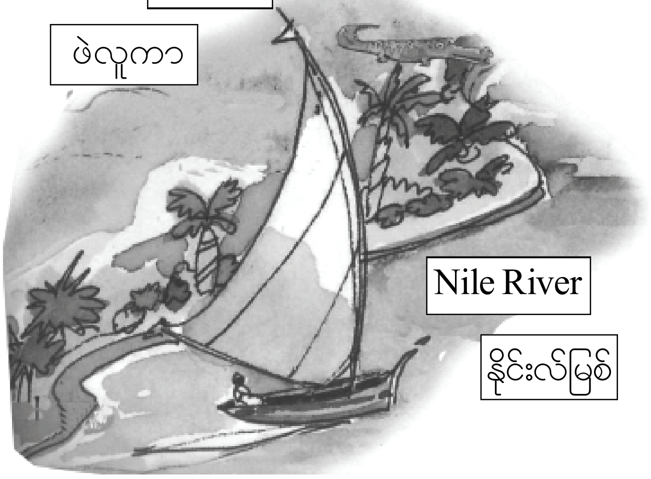

❖သဲပင်လယ်ကိုဖြတ်သွားတဲ့အခါသတိထားနော်၊ ကြီးမားတဲ့သဲခုံကြီးတွေဟာလေတိုက်တဲ့အခါရွေ့နိုင်တယ်။ ဟိုးအရင်ကစစ်သားအယောက် ၅၀၀၀၀ ဟာဒီသဲပင်လယ်ကိုဖြတ်ဘို့ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့သူတို့အားလုံးပျောက်ဆုံးသွားတယ်။

❖နိုင်းလ်မြစ်ဟာကမ္ဘာပေါ်မှာအရှည်ဆုံးဘဲ။ နိုင်းလ်မြစ်ထဲမှာဖဲလူကာလှေနဲ့ရွက်လွှင့်ရအောင်။ မိချောင်းတွေကိုသတိထားနော်။

ကင်ညာ

ကင်ညာလူမျိုးတွေဟာမျိုးနွယ်စုအလိုက်စုပြီးနေထိုင်ကြတယ်။ သူတို့အချင်းချင်းတွေ့ဆုံကြတဲ့အခါ ဘယ်မျိုးနွယ်လဲဆိုတာကိုမေးမြန်းကြတယ်။

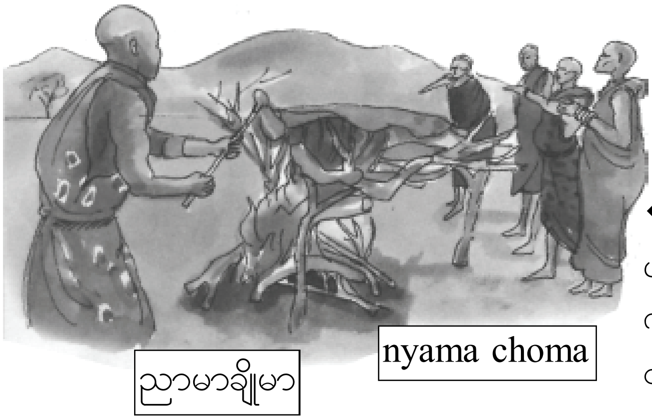

❖ညာမာချိုမာ (NyamChoma) ရဲ့အဓိပ္ပါယ်ကစွာဟီလီ (Swahili) လိုအသားမီးဖုတ်လို့အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ ကင်ညာလူမျိုးတွေဟာအတူတူ ကွချက်ပြုတ်ပြီးစားရတာကိုနှစ်သက်ကြ တယ်။

❖ဖလဲမင်းဂိုး (Flamingo) ဆိုတဲ့တစ်ကိုယ်လုံးပန်းရောင်သန်းနေတဲ့ကြိုးကြာတောင်ပံနီတွေကိုကြည့်စမ်း။ ဒါကြောင့် နာခူရူကန် (Nakuru) ကိုပန်းရောင်ကန်လို့ခေါ်တာကိုး။ ကြိုးကြာငှက်တွေဟာအိပ်တဲ့အခါခြေထောက်တစ်ချောင်းရပ်ပြီးအိပ်ကြတာကိုသိရဲ့လား။

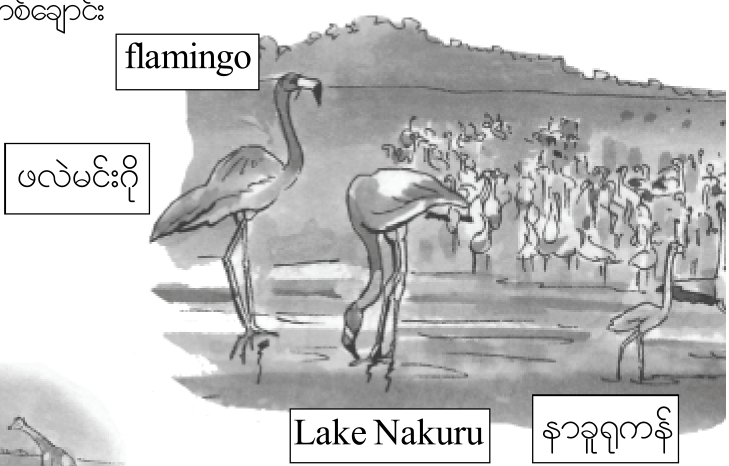

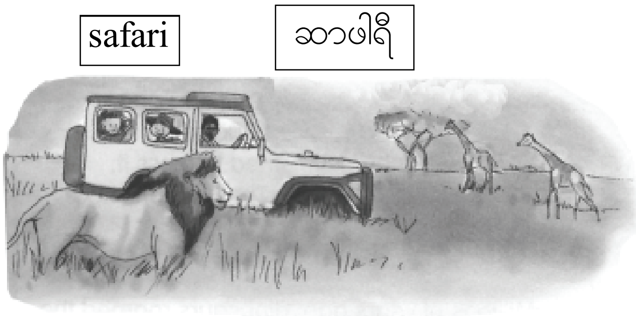

❖အာဖရိကမှာတောလည်ထွက်ရင်ကားပေါ်ကမဆင်းနဲ့နော်။ ခြင်္သေ့စာဖြစ်သွားမယ်။

❖Gnu ဂနူးလို့ခေါ်တဲ့မြင်းကိုယ်ရှိသမင်ဒရယ်မျိုးတိရစ္ဆာန်ပေါင်းတစ်သန်းကျော်ဟာနှစ်တိုင်းကင်ညာကိုအစာရှာထွက်ကြတယ်။ နှစ်လနောက်ပိုင်းမှာတော့သူတို့ဟာတန်ဇန်းနီးယားကိုပြန်သွားကြတယ်။

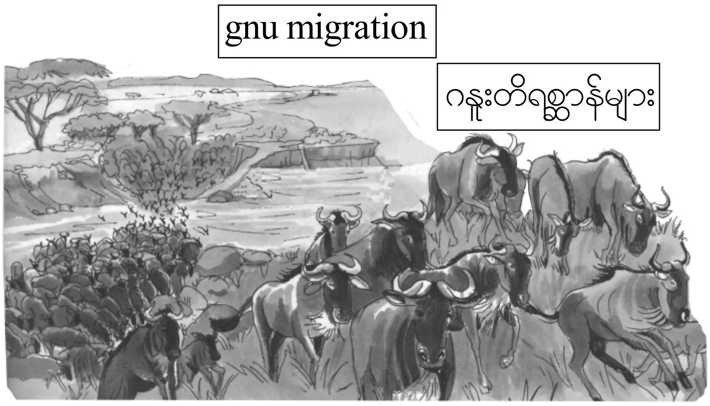

တောင်အာဖရိက

တောင်အာဖရိကနိုင်ငံဟာမြို့တော် (၃) မြို့ရှိတယ်။၎င်းတို့ဟာဖရီတိုရီယာ၊ခေ့(ပ်) ထောင်း နဲ့ဘလိုအမ်ဖွန်တိန်တို့ဖြစ်ကြတယ်။ တောင်အာဖရိကမှာလည်းတရားဝင်စကားပေါင်း ၁၁ မျိုးရှိ တယ်။

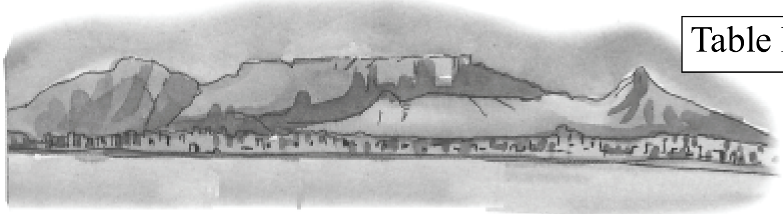

❖ကြည့်စမ်းစားပွဲတောင် (Table Mountain) ကြီးကို၊ စားပွဲနဲ့မတူဘူးလား။ ဒီတောင်မှာစားပွဲတောင်သူရဲဖားတွေရှိတယ်။ ဒီဖားတွေရဲ့ဗိုက်ပေါ်ကအရေပြားကပါးလွန်းလို့အထဲကိုအကုန်မြင်ရတယ်။

❖နယ်လ်ဆင်မယ်န်ဒဲလားဟာသူ့တိုင်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက်အလွန်ကြိုးပမ်းခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်။ သူဟာလူမျိုးတိုင်းအတူတကွငြိမ်းချမ်းစွာနေထိုင်သင့်တယ်လို့ယုံကြည်တယ်။

❖ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးစိန်တုံးကို ၁၉၀၅ ခုနှစ်တုန်းကဒီတောင်အာဖရိကမှာတွေ့ရှိခဲ့တယ်။ သူ့အလေးချိန်ဟာကီလိုဝက်ကျော်တယ်။ ကမ္ဘာ့ရွှေတစ်ဝက်နီးပါးဟာလဲဒီတောင်အာဖရိကမှာဘဲထွက်တယ်။

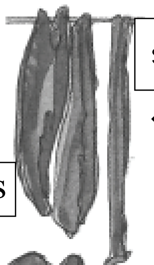

❖တောင်အာဖရိကလူမျိုးအများဟာအသားအမြောင်းခြောက်တွေကိုသွားရည်စာအဖြစ်စားကြတယ်။ ဒီဝါးစားရတဲ့အသားချောင်းတွေကအမဲသား (သို့မဟုတ်) ငှက်ကုလားအုပ်သားဖြစ်တယ်။

❖ဇူးလူးတွေဟာအကြောက်အရွံ့မရှိတဲ့စစ်သားလယ်သမားတွေဖြစ်တယ်။ သူတို့ဟာမျိုးနွယ်စုအလိုက်နေထိုင်ကြပြီးသူတို့ရဲ့ရိုးရာဓလေ့ကိုအလွန်ဂုဏ်ယူကြတယ်။

အိုးရှင်းနီးယား

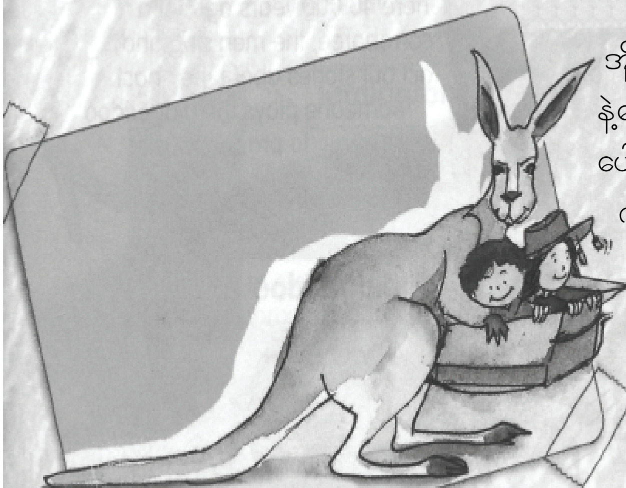

အိုးရှင်းနီးယားဟာသြစတြေးလျ၊ နယူးဇီလန်နဲ့ထောင်ပေါင်းများစွာသောကျွန်းတွေကိုစုပေါင်းပြီးခေါ်တာဖြစ်တယ်။ အချို့သောကျွန်းသေးလေးတွေဟာနိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်တယ်။ ဒီမှာနေထိုင်တဲ့များပြားလှသောစိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတဲ့တိရစ္ဆာန်တွေကိုကမ္ဘာ့အခြားနေရာတွေမှာမတွေ့ရှိနိုင်ဘူး။ အိုရှင်းနီးယားမှာရှိတဲ့နိုင်ငံအချို့ကိုလေ့လာကြရအောင်။

ဩစတြေးလျ

ဩစတြေးလျနိုင်ငံမှာတိရစ္ဆာန်မျိုးပေါင်းမြောက်များစွာရှိတယ်။ တစ်ချို့တိရစ္ဆာန်တွေဟာဩစတြေးလျမှာဘဲရှိတယ်။

❖ကွါလာဝက်ဝံတွေဟာဒီမှာနေထိုင်ပြီးယူကလစ်အရွက်ကိုဘဲစားကြတယ်။ ဒါကြောင့်သူ့ရဲ့အနံ့ဟာယူကလစ်အနံ့နဲ့အတူတူဘဲ။

❖သားပိုက်ကောင်ဟာလဲဩစတြေးလျမှာဘဲရှိတယ်။ သူတို့မှာသန်မာတဲ့ခြေတွေရှိပြီးသင်ပြေးတာထက်မြန်အောင်ခုန်နိုင်တယ်။

❖ဩစတြေးလျလူမျိုးတွေဟာနေ့လည်စာအဖြစ်အသားမုန့်တွေကိုမကြာခဏစားလေ့ရှိတယ်။ လာမင်တမ်လို့ခေါ်တဲ့အုန်းသီးဖြူးထားတဲ့ချော့ကလက်သကြားလုံးတွေကိုလဲကြိုက်နှစ်သက်ကြတယ်။

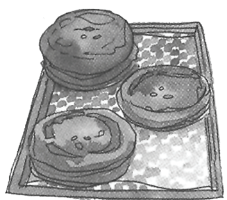

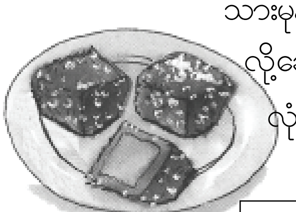

❖အာဘိုရီဂျင်းတွေဟာဘူမာရမ်လို့ခေါ်တဲ့ဩစတြေးလျသစ်သားတုတ်ကောက်ကိုပထမဦးဆုံးတီထွင်တယ်။ သင်ဟာဘူမာရမ်ကိုမှန်အောင်ပစ်တတ်ရင်သင့်ဆီကိုဘဲပြန်လာလိမ့်မယ်။

❖အူလူရူ (Uluru) ကျောက်ဟာကမ္ဘာပေါ်မှာအကြီးဆုံးကျောက်ဖြစ်တယ်။ သူဟာအထပ်တစ်ရာရှိတဲ့အဆောက်အဦနီးပါးမြင့်တယ်။

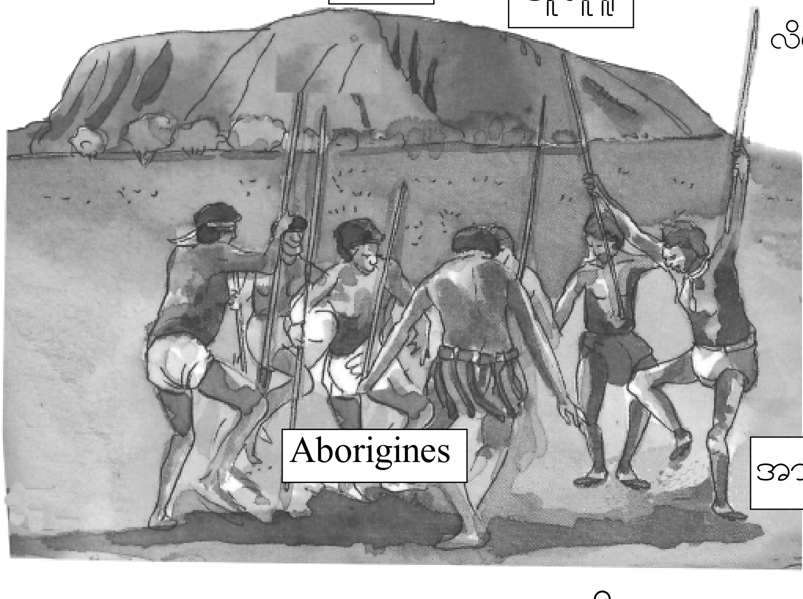

ဩစတြေးလျလူမျိုးအာဘိုရီဂျင်းတွေဟာဩစထြေးလျကိုလွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၄၀၀၀၀ မတိုင်ခင်ကထဲကလာနေတယ်။

နယူးဇီလန်

နယူးဇီလန်လူမျိုးအချို့ဟာသူတို့ကိုယ်သူတို့ကီဝီလို့ခေါ်ကြတယ်။ ကီဝီဆိုတာဘာလဲသိလား။

❖ကီဝီဟာအမွေးများပြီးမပျံနိုင်တဲ့ငှက်လေးဖြစ်တယ်။ သူ့ကိုနယူးဇီလန်မှာဘဲတွေ့နိုင်တယ်။

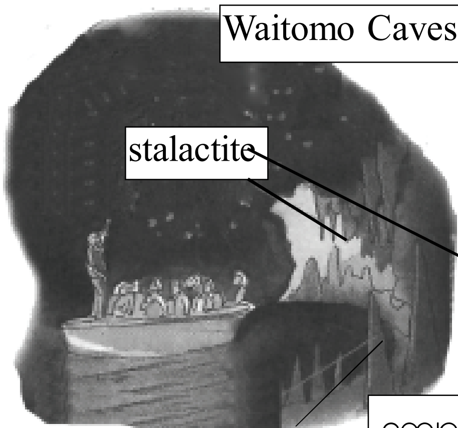

❖မာအိုရီလူမျိုးကိုသွားတွေ့ရအောင်။ သူတို့ရဲ့မျက်နှာပေါ်မှာဆေးမှင်ကြောင်တွေထိုးထားတယ်။အချင်းချင်းတွေ့တဲ့အခါနှာခေါင်းချင်းဖိပြီးနှုတ်ဆက်ကြတယ်။ ဒီလိုနှုတ်ဆက်တာကိုဟွန်ဂီလို့ခေါ်တယ်။

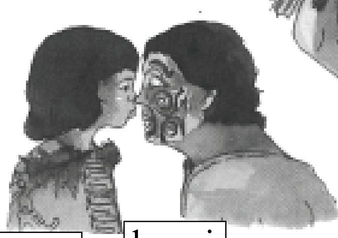

❖ဝိတ်တိုမိုကျောက်ဂူရဲ့မျက်နှာကျက်ဟာကြယ်တွေအများကြီးရှိတဲ့ညကောင်းကင်နဲ့တူတယ်။ တစ်ကယ်တော့ကြယ်တွေဟာအရောင်တောက်နေတဲ့ပိုးစုန်းကြူးတွေဖြစ်တယ်။ ဂူထဲကကျောက်ပန်းဆွဲတွေနဲ့ကျောက်တိုင်တွေကိုကြည့်စမ်း။ သူတို့ဟာဟိုးဂူအမိုးကနေတွဲလဲကျလာပြီးကြမ်းပြင်မှာလာကပ်နေတယ်။

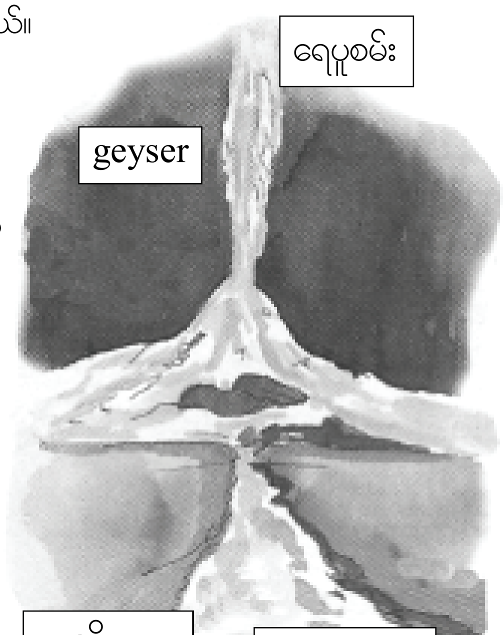

❖ဝေအိုတာပူကိုသွားရင်ရောင်စုံအနီရောင်နဲ့အဝါရောင်ကန်တွေကိုတွေ့ရမယ်။ အဲဒီကန်တွေအနားမှာရေပူစမ်းတစ်ခုဟာရေပူတွေကိုလေထဲပန်းထုတ်နေတာရေပန်းတစ်ခုနဲ့တူတယ်။

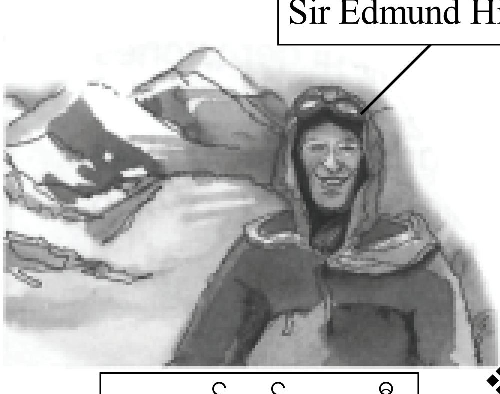

❖ကမ္ဘာ့အမြင့်ဆုံးတောင်ဖြစ်တဲ့ဧဝရတ်တောင်ကိုပထမဆုံးတက်ရောက်ခဲ့သူဟာနယူးဇီလန်နိုင်ငံသား ဆာအက်ဒမန်ဟေလရီဖြစ်တယ်။

တောတော "သောသောရေ ... ဒို့တစ်တွေလျှောက်လည်ရတာပျော်စရာကောင်းလိုက်တာနော်"
သောသော " အင်း ... တစ်ကယ်ဘဲနော် ... ဒါပေမဲ့ မိုးမိုး(မေမေ)နဲ့ပါးပါး(ဖေဖေ)ကိုလွမ်းလာပြီ"
တောတော " အေး ... ဒါပေမဲ့အောက်ကိုမဆင်းရဲတော့ဘူး ... ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ"
သောသောမှာအသားကုန်အော်ငိုတော့သည်။

"ကယ်ကြပါ ... ကယ်ကြပါ"

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

တောတောမှာသူ့ညီမလေးသောသောယောင်ပြီးငိုသံကိုကြားသောအခါသွား၍လှုပ်နှိုးလိုက်လေသည်။သောသောနိုးလာသောအခါချွေးများဖြင့်ရွှဲနစ်နေပြီးသူ့ကိုယ်သူသစ်ပင်အောက်၌အိပ်ပျော်နေသည်ကိုတွေ့လိုက်ရသည်။ မိုးလည်းချုပ်ခါနီးပြီ။

တောတောကသူ့ကိုဤသို့မေးလိုက်သည်။ "ဘာဖြစ်လို့အကျယ်ကြီးအော်ဟစ်နေတာလဲ"
သောသောမှာရှက်ပြုံးကလေးနှင့် ...
"လတ်ဆတ်သတ်တော့ညီမလေးအိမ်မက်မက်နေတာကိုး" ဟုပြန်ဖြေလိုက်သည်။
ထိုစဉ်မိုးမိုးကသူတို့အားမုန့်စားရန်လှမ်းခေါ်သောကြောင့်သူတို့နှစ်ဦးအိမ်ထဲသို့ပျော်ရွှင်စွာပြေးဝင်သွားကြလေသည်။

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

မိဘဆရာသမားများသို့အကြံပေးချက်

ဤစာအုပ်ကိုကလေးများဖတ်ရှုပြီးသောအခါယင်းတို့နေထိုင်သောကမ္ဘာကြီးအကြောင်းကိုမည်မျှပို၍သိရှိလာသည်ကိုစမ်းသပ်ကြည့်နိုင်ပါသည်။

မေးခွန်းတိုတစ်ချို့

အာရှ

- ကွန်ဖူးကစားသောဘုန်းကြီးများကိုမည်သို့ခေါ်ဝေါ်သနည်း။
- ကိုရီးယားမလေး၏ဝတ်စုံကိုမည်သို့ခေါ်သနည်း။
- စူမိုဆိုသည်မှာမည်ကဲ့သို့သောသူနည်း။
- ကမ္ဘာပေါ်ရှိအကြီးဆုံးနှင့်အနံ့ဆုံးပန်းကိုဘယ်မှာတွေ့နိုင်သနည်း။

ဥရောပ

- ဘန်းဒေးဟုခေါ်သောမုန့်နေ့ကိုမည်သည့်တိုင်းပြည်တွင်ပြုလုပ်သနည်း။
- နယ်သာလန်တောပိုင်းဒေသကိုသွားသည့်အခါမည်သည့်ဖိနပ်ကိုစီးသွားရမည်နည်း။
- အယ်လ်ဘတ်အင်စတင်းသည်မည်သူနည်း။
- ကြက်ခြေနီအသင်းကိုထူထောင်ခဲ့သူမှာမည်သူနည်း။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု

- ဂရင်းကင်ညွန် (Grand Canyon) ဘယ်မှာရှိသနည်း။
- စမ်ဘာအကကိုမည်သည့်နေရာတွင်ကသနည်း။
- တန်ဂိုအကကိုမည်သည့်တိုင်းပြည်တွင်ကပြသနည်း။

အာဖရိက

- အီဂျစ်ဘုရင်များသေဆုံးသည့်အခါ၄င်းတို့ကိုမည်သို့ပြုလုပ်သနည်း။
- စားပွဲတောင်ဘယ်မှာရှိသနည်း။
- ညာမာချိုမာဆိုသည်မှာအဘယ်နည်း။

အိုရှင်းနီးယား

- အချင်းချင်းတွေ့သည့်အခါနှာခေါင်းချင်းဖိပြီးနှုတ်ဆက်သည့်လူမျိုးမှာမည်သည့်လူမျိုးနည်း။

(ခ) အောက်ပါရုပ်ပုံများကိုမည်သည့်နိုင်ငံတွင်တွေ့နိုင်ပါသနည်း။